DOCUMENTE
SPIRITUALE

YI KING

Cartea Transformărilor

Yi King, Cartea Transformărilor

Versiunea electronică reproduce ediția tipărită în 1994.
Poate fi descărcată de la:
http://www.tititudorancea.com/z/biblioteca.htm

Consultare online:
http://www.tititudorancea.com/z/yi_king_ching.htm

CARTEA TRANSFORMĂRILOR

Documente spirituale

CARTEA TRANSFORMĂRILOR

Tehnoredactare computerizată:
BOGDAN FLORIN PAUL

Editori:
• Societatea Informația,
Căsuța poștală 66-27, București
• Alfa Sirius Impex Srl, București
• Devadata Primex Srl, București
• Informația Srl, Ploiești

© Copyright Titi Tudorancea
© Copyright 1994. Toate drepturile pentru această ediție rezervate
Societății Informația Srl, București

ISBN 973-95438-4-7

YI KING

Cartea Transformărilor

Ediție realizată de
TITI TUDORANCEA

Documente spirituale

CUPRINS

PROLOG 11
Cuvînt înainte 13

CELE ŞAIZECI ŞI PATRU DE HEXAGRAME

1. CREATORUL 17
2. RECEPTIVUL 24
3. DIFICULTATEA INIŢIALĂ 31
4. NEBUNIA TINEREASCĂ 37
5. AŞTEPTAREA 43
6. CONFLICTUL 48
7. OŞTIREA 53
8. SOLIDARITATEA 58
9. PUTEREA DE ÎMBLÎNZIRE A CELUI MIC 64
10. COMPORTAMENTUL 69
11. PACEA 73
12. STAGNAREA 78
13. COMUNIUNEA CU OAMENII 83
14. MAREA AVERE 88
15. UMILINŢA 92

16. ENTUZIASMUL 97
17. URMAREA 102
18. LUCRUL ASUPRA
A CEEA CE ESTE CORUPT 107
19. APROPIEREA 112
20. CONTEMPLAREA 116
21. MUȘCĂTURA PĂTRUNZĂTOARE 121
22. GRAȚIA 126
23. EXPLOZIA 130
24. REVENIREA 135
25. INOCENȚA 140
26. PUTEREA DE A ÎMBLÎNZI
PE CEL MARE 144
27. HRĂNIREA 148
28. PREPONDERENȚA CELUI MARE 153
29. INSONDABILUL 158
30. CEEA CE SE ALIPEȘTE 163
31. INFLUENȚA 168
32. DĂINUIREA 173
33. RETRAGEREA 178
34. PUTEREA CELUI MARE 183
35. PROGRESUL 188
36. VĂTĂMAREA LUMINII 193
37. FAMILIA 197
38. OPOZIȚIA 202
39. OBSTACOLUL 207
40. ELIBERAREA 212
41. DIMINUAREA 217
42. CREȘTEREA 222

43. STRĂPUNGEREA 227
44. A VENI ÎN ÎNTÎMPINARE 233
45. ADUNAREA 238
46. CREȘTEREA ÎN SUS 243
47. ISTOVIREA 247
48. FÎNTÎNILE 252
49. REVOLUȚIA 257
50. CEAUNUL 262
51. CEL CARE TREZEȘTE 267
52. ÎNCREMENIREA 272
53. PROGRESUL TREPTAT 277
54. MIREASA 283
55. ABUNDENȚA 288
56. CĂLĂTORUL 293
57. CEL BLÎND 298
58. CEL VOIOS 303
59. DISPERSAREA 307
60. LIMITAREA 312
61. ADEVĂRUL INTERIOR 317
62. PREPONDERENȚA CELUI MIC 323
63. DUPĂ ÎMPLINIRE 329
64. ÎNAINTE DE ÎMPLINIRE 335

Modul de folosire 341
CATALOG 351

PROLOG

Pentru a veni în ajutorul puterilor
de lumină într-un chip de taină,
înțelepții de altădată au orînduit
pentru Cer numărul trei,
iar pentru pămînt numărul doi.
S-au adîncit în contemplarea
schimbărilor din lumină și ale celor
din întuneric, împlinind
apoi celelalte numere,
și alcătuind semnele cu șase linii.
Cercetînd cu grijă și pînă la capătul
capătului ordinea lumii, și cercetînd
apoi și legea propriei lor firi pînă
la sîmburele ei cel mai ascuns,
au ajuns la înțelegerea sorții.
Așa au alcătuit Cartea Transformărilor.

Cuvînt înainte

Citește, recitește, roagă-te,
și vei afla!

Divinitatea nu se exprimă niciodată direct asupra celor care privesc destinul oamenilor, în scurta lor trecere pe pămînt; între Cer și Pămînt, succesiunea secretă a evenimentelor, situația în care te afli și transformările acesteia, ceea ce a fost, și ceea ce te așteaptă, apare mai întîi la nivelul semnelor.

Pentru cel care înțelege acest limbaj, nimic nu mai poate fi secret. El cunoaște ordinea lumii, cele ce-au fost și cele ce vor veni, și-și înțelege Rostul. Înțelegîndu-și Rostul își înțelege Calea, drumul care trebuie parcurs; acela pe care mergînd, oriunde îl va ajunge sfîrșitul, îl va găsi împăcat cu sine însuși, adăstînd liniștit lîngă urna sorții. Și aceasta este suprema înțelepciune.

O astfel de Învățătură zidește în om Cartea Transformărilor, pentru că, oricît ar părea de ciudat, nu avem în față o carte, în sensul obișnuit al cuvîntului, ci o alcătuire de imagini și sfaturi menite a pune omul față în față cu destinul său și, printr-un dialog continuu cu acesta, a-l conduce spre Împlinire.

Devine astfel clar că, oricît reducționism am face, Cartea Transformărilor nu este un oracol, chiar dacă este

mai precisă decît un oracol, și nici o metodă de ghicit, chiar dacă este mai precisă decît orice metodă de ghicit. Aceste afirmații se sprijină pe un fapt ușor demonstrabil celui care împlinește ritualul consultării cărții.

Astfel, dacă metodele oraculare pun consultantul în postura de a accepta desfășurarea implacabilă a destinului, el neavînd altceva de făcut decît să aștepte împlinirea evenimentelor prezise, Cartea Transformărilor oferă un dialog cu soarta; evenimentul este văzut în germenele său, el producîndu-se sau nu, în funcție de atitudinea mentală aplicată asupra lui.

Consultantul are posibilitatea de a alege. Dacă face într-un fel, ajunge într-o anume situație și i se va întîmpla un anumit eveniment, iar dacă face altfel, un alt eveniment. Lăsînd posibilitatea opțiunii, Cartea Transformărilor devine o Cale, spre modelarea propriului destin. Ori, nici un oracol și nici o metodă de ghicit, oricare ar fi ea, nu lasă omului această posibilitate.

Dialogul este viu, asemănător aceluia dintre un discipol și Învățătorul său, ori, mai bine zis, dintre un om și Îngerul lui păzitor.

STRUCTURA EDIȚIEI

Pornind de la aceasta, am alcătuit cartea în așa fel încît consultantul, pe de o parte, să se poată vedea pe sine din afară, detașat de obiectul acțiunilor sale, iar pe de altă parte - prin sfaturile date -, să poată ști ce-l așteaptă, în cazul unei hotărîri sau alta, să poată ști deci, încotro va înclina balanța destinului.

De aceea, atît pentru descrierea situației în care se află consultantul, cît și pentru indicarea succesiunii de evenimente care-l așteaptă, am păstrat limbajul alegoric potrivit unui astfel de text, deși el este mai puțin obișnuit veacului nostru; acolo unde a fost necesar am încercat o explicitare a lui, prin comentarii, încercare dificilă, pentru că un text, cu cît este mai explicitat, cu atît pierde mai mult din profunzime.

În acest context, am evitat tot ceea ce ar duce la creșterea inutilă a dificultăților pe care le-ar putea avea cel care, frămîntat de o anume problemă, ar dori un răspuns clar la aceasta. Majoritatea edițiilor europene care ne-au stat la dispoziție, asamblînd laolaltă texte chineze din diferite perioade istorice și uneori chiar din școli diferite de interpretare a Yi King-ului, sfîrșesc prin a oferi mai mult o analiză a figurilor, respectiv a mișcării liniilor în interiorul figurilor și mai puțin o cale de urmat într-o anume situație, printr-o raportare *naturală* la simbol.

Evitînd o astfel de analiză scolastică, ediția de față, prima și singura în limba română, oferă o metodă celui care, în dificultate, se reculege interior și, nemaiavînd o altă soluție, plin de umilință, cere sprijinul Divinității.

Fie ca acestora, atunci cînd, împreună, sufletul și mintea nu mai pot răzbate interior către Divinitate, Cartea Transformărilor să le fie sprijin în regăsirea propriului Drum.

TITI TUDORANCEA

CREATORUL*

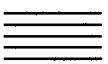

Deasupra cerului, cerul:
imagine a CREATORULUI

Mișcarea cerului este puternică. Asemănător, și tu devii puternic și neobosit.

Întrucît nu există decît un singur cer, dublarea imaginii care corespunde acestuia înseamnă mișcarea lui. O rotație completă a cerului constituie o zi. Dublarea trigramei are semnificația că fiecare zi este urmată de o alta. Astfel se naște ideea de timp. În afară de aceasta, cum cerul este cel care se mișcă, apare și altă idee: cea a duratei în timp, a unei mișcări care nu încetează vreodată, așa cum o zi urmează fără greș alteia. Această dăinuire în timp, este imaginea forței care trebuie să fie socotită drept proprie creatorului. Înțeleptul împrumută de la această

*Hexagrama este formată din șase linii continue corespunzătoare forței primare, yang, care este luminoasă, puternică, spirituală, activă. Hexagrama este uniform de puternică și are forța drept însușire.
La interpretarea ei trebuie luat în considerare întotdeauna un dublu →

imagine modelul de cum să se zidească pe sine pentru a exercita o acțiune durabilă. Trebuie să caute să devină puternic, înlăturînd conștient toate elementele vulgare sau degradante. Astfel reușește să ajungă neobosit, calitate pe care o dobîndește limitîndu-și cîmpul de activitate.

Situația în care te afli:

CEL CARE ESTE CREATOR făurește o reușită minunată creînd ceea ce corespunde firii și favorizînd perseverența.

Cel care obține acest răspuns va avea parte de un succes venind din profunzimile Universului; totul depinde de faptul că, perseverînd pe calea cea dreaptă, el nu caută propria fericire ci pe a celorlalți.

Începutul tuturor lucrurilor se găsește în lumea de dincolo, sub formă de idei care trebuie să prindă viață. Dar, în ceea ce este creator se află și puterea de a da formă acestor arhetipuri: este ceea ce se exprimă prin cuvîntul „reușită".

Aplicate în domeniul omului, aceste atribute arată

---

sens: cel divin și cel al acțiunii în lumea oamenilor. Aplicat evenimentelor Universului, acest semn exprimă puterea creatoare a Divinității. În lumea oamenilor, desemnează acțiunea creatoare a sfinților, înțelepților, a suveranului sau, mai concis spus, a celui ce conduce oamenii și care, prin puterea sa, trezește și dezvoltă natura lor superioară.

Această hexagramă este atribuită celei de-a patra luni (mai-iunie), în cursul căreia puterea luminoasă e la apogeu, înainte de solstițiu, de cînd începe declinul anului.

calea reușitei pline de glorie: «Întrucît vede limpede cauzele cele dintîi și efectele lor, el împlinește la vreme potrivită cele șase trepte și se urcă pe ele spre cer ca pe șase dragoni». Cele șase trepte sînt cele șase poziții diferite din interiorul hexagramei, reprezentate mai departe sub imaginea dragonilor. Ceea ce este desemnat aici ca drum al reușitei este cunoașterea și realizarea Căii, care în calitatea sa de Lege, străbătînd începutul și sfîrșitul, produce toate fenomenele condiționate de timp. Deci, fiecare treaptă atinsă înseamnă în același timp pregătirea următoarei, iar timpul nu mai este un obstacol, ci un mijloc.

Creatorul dă formă ființelor schimbîndu-le pînă cînd fiecare își atinge condiția sa naturală, aceea căreia îi este sortită. În planul omenesc, vedem prin aceasta modul în care conferă un înțelept pace și siguranță lumii prin lucrarea sa ordonatoare: «În timp ce se înalță dominînd mulțimea, toate ținuturile se reunesc în pace».

Transformările situației:

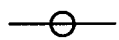

Nouă la început înseamnă:

Dragon ascuns. Nu intra în acțiune.

În China dragonul simbolizează forța care se manifestă în furtună. Iarna, această forță se retrage în pămînt; ea reintră în acțiune la începutul verii și apare în cer sub forma fulgerului și tunetului. Aceste fenomene sînt urmate de ploaie, care face să recoboare în pămînt calitățile cerești.

Aici forța creatoare rămîne ascunsă în interiorul pămîntului și nu exercită nici un fel de acțiune. Aplicată

situațiilor omenești, aceasta înseamnă că un om remarcabil este încă necunoscut. Rămînînd fidel lui însuși și nelăsîndu-se influențat de succesul sau de eșecul exterior, puternic și senin, își așteaptă ceasul.

Se cuvine deci să aștepți liniștit împlinirea vremii tale și să nu te temi că nu vei reuși să te impui. De asemenea, este important să eviți o risipă prematură a puterii tale și să nu dorești să obții cu sila ceva pentru care încă n-a sosit ceasul.

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Dragon apărînd în cîmpie.
Este avantajos să vezi omul de seamă.

Aici efectele puterii luminoase încep să se manifeste. Aplicat lucrurilor omenești aceasta descrie apariția unui om însemnat de Divinitate. Nu ocupă deocamdată un loc predominant dar ceea ce îl distinge totuși de ceilalți este felul său serios, firea sa demnă de o încredere fără rezerve, înrîurirea pe care o exercită fără efort asupra anturajului său. Un astfel de om e destinat să dobîndească o mare influență și să pună lumea în ordine. De aceea este avantajos să-l vezi.

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Depui o activitate creatoare
în fiecare zi.
Pînă și seara ești plin de griji.

Primejdie. Fără învinuiri.

Reputația ta începe să se răspîndească. Mulți aleargă către tine. Forța interioară, se găsește la nivelul acțiunii exterioare în creștere. Posibilități și perspective ți se oferă din plin și chiar seara, cînd alții se odihnesc, ești copleșit de planuri și de griji. Dar trecerea de la o poziție inferioară la una înaltă este plină de primejdii. Nu un singur om mare s-a pierdut pînă acum pentru că masele aleargă către el și vor să-l tîrască pe drumul lor. Deși ambiția ți-a distrus puritatea interioară, tentațiile n-au reușit încă să întineze adevărata măreție. Dacă vei fi destul de prudent și vei rămîne în legătură directă doar cu germenii vremurilor noi și doar cu exigențele noii epoci, vei evita rătăcirile și vei rămîne fără pată.

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Zbor ezitant pe deasupra profunzimilor. Fără învinuiri.

Aici este locul de trecere, locul acțiunii libere. Te găsești în fața unei duble alternative; fie să joci un rol determinant în viața lumii, fie să te retragi și să-ți cultivi în liniște spiritualitatea: calea eroului, sau calea sfîntului. Nu există regulă generală pentru a decide care este cea mai potrivită cale. Va trebui să hotărăști liber, urmînd legea cea mai intimă a firii tale. Dacă acționezi într-adevăr sincer și consecvent, vei găsi drumul care ți se potrivește.

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Dragon zburînd în cer.
Este avantajos să vezi omul de seamă.

Cel nobil a ajuns în sfera naturilor celeste. Influența lui se extinde pînă departe, vizibil, asupra întregii lumi. Oricine-l vede se poate socoti plin de fericire.

Confucius spune despre aceasta: «Lucrurile care au afinități în esența lor intimă se caută și se întorc unul spre celălalt. Apa curge spre ceea ce este umed, focul se întoarce spre ceea ce este uscat. Norii (respirația văzduhului) urmează dragonul, vîntul (respirația pămîntului) însoțește tigrul. Tot așa se înalță înțeleptul și toate ființele își întorc ochii spre el. Ceea ce este născut din cer se simte pe sine înrudit cu cele de sus. Ceea ce este născut din pămînt se simte pe sine înrudit cu cele de jos. Fiecare își urmează natura sa».

Nouă sus înseamnă:

Dragon orgolios ce va să se căiască.

Cînd un om vrea să se ridice atît de sus încît pierde legătura cu ceilalți oameni, ajunge izolat și asta îl duce în mod fatal la eșec. Este un avertisment contra aspirației de titan care merge dincolo de puterile tale. Urmarea va fi o cădere brutală și adîncă.

Dacă se obțin numai cifre de nouă, aceasta înseamnă:

Apare în zbor un cîrd de dragoni avînd capetele ascunse: noroc.

Cînd toate liniile sînt numai cifre de nouă, întreaga hexagramă se pune în mișcare și se preface în semnul numit receptivul, al cărui caracter este supunerea cu deplină autoabandonare. Forța creatorului se unește cu blîndețea receptivului. Forța este indicată de zborul dragonilor, iar blîndețea de capetele ascunse. Aceasta vrea să spună că blîndețea, unită cu forța deciziei este sursa norocului.

RECEPTIVUL*

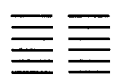

Deasupra pămîntului, pămîntul:
imagine a RECEPTIVULUI

Fii inimă largă și suportă lumea exterioară.

În timp ce în prima hexagramă, hexagrama cerului, dublarea semnului traduce durata în timp, în a doua, hexagrama pămîntului, dublarea semnifică extinderea în spațiu și fermitatea cu care pămîntul poartă tot ceea ce viețuiește și se mișcă pe el. Așa cum pămîntul suportă atît binele cît și răul fără deosebire, tot așa, și tu să-ți dezvolți un caracter larg, solid, rezistent, în stare să îndure și să poarte povara oamenilor și a lucrurilor.

---

*Această hexagramă este compusă în întregime din linii întrerupte. Liniile întrerupte corespund forței primare yin, care este întunecată, receptivă. Proprietatea hexagramei este supunerea devenită dăruirea de sine, iar imaginea ei este pămîntul. Este complementul creatorului; complementul și nu opusul său, pentru că nu luptă împotriva lui ci îl completează. Este Natura în fața Spiritului, pămîntul în fața cerului, spațialul în fața temporalului, femininul matern în fața masculinului patern. Aplicat situațiilor umane, principiul acestei complementarități nu se întîlnește numai în relațiile dintre →

Situația în care te afli:

RECEPTIVUL făurește o izbîndă minunată, favorizînd printr-o tărie ca a iepei.
Dacă vrei să întreprinzi ceva și să te pui în frunte, te vei rătăci, dar dacă vii în urmă, găsești un drum.
Este folositor să ai prieteni la apus și la miazăzi și să te lași de prieteni la răsărit și miazănoapte.
O stăruință liniștită aduce norocul.

Perseverența este definită aici ca fiind asemănătoare cu aceea a unei iepe. Aceasta datorită următoarei semnificații: calul aparține pămîntului așa cum dragonul aparține cerului; termenul de „iapă" este ales pentru că

---

bărbat și femeie, ci și în raporturile dintre prinț și dregătorul său, dintre tată și fiu și chiar înlăuntrul fiecărei persoane, în coexistența dintre rațională și sensibilitate.
Nu se poate vorbi totuși de un dualism veritabil, pentru că între cele două hexagrame există o relație ierarhică clară. Receptivul în sine, firește, este tot atît de important ca și creatorul, dar atributul de „dăruire de sine" definește locul pe care această calitate primordială îl ocupă față de prima. Ea trebuie să fie așezată sub conducerea creatorului pentru că atunci produce rezultate fericite. Dar dacă își părăsește locul și vrea să meargă alături de creator, la egalitate cu el, atunci, între cele două aspecte se naște o luptă care produce efecte nefaste atît pentru unul cît și pentru celălalt.

unește forța și agerimea calului cu blîndețea și supunerea vacii.

Aplicată la conduita omului, hexagrama indică necesitatea de a te comporta în conformitate cu situația. Cel ce consultă oracolul nu se găsește într-o poziție independentă, ci activitatea sa este asemănătoare aceleia a unui asistent. Rolul său nu este de a conduce, pentru că n-ar face decît să se rătăcească, ci de a se lăsa condus. Dacă știe să adopte o atitudine de acceptare a destinului, poate fi sigur că va găsi o îndrumare corespunzătoare. Dacă știe să se lase condus și nu se repede orbește, va învăța de la împrejurări ceea ce se cere de la el.

Întrucît trebuie îndeplinită o sarcină, e nevoie de ajutor la ceasul de muncă și strădanie care urmează clipei în care gîndurile ce trebuiesc înfăptuite au fost ferm precizate. Timpul de muncă și de efort este exprimat prin apus și miazăzi, pentru că acolo lucrează receptivul pentru creator (la fel ca natura vara și toamna). Dacă nu-ți aduni toate forțele, nu ajungi la capătul muncii. Iată de ce „a avea prieteni" înseamnă a-ți realiza însărcinarea.

Dar, în afară de muncă și de efort, există, de asemenea, o vreme pentru planuri și ordine: de aceea este necesară singurătatea. Răsăritul simbolizează locul de unde se primesc poruncile Învățătorului, iar miazănoaptea locul unde dai seama de cele pe care le-ai săvîrșit. Acolo este necesar să fii singur și obiectiv. În ceasul acela sacru, trebuie să te ferești de orice tovărășie, pentru ca puritatea să nu fie întinată.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Dacă a căzut chiciura, nici înghețul nu-i departe.

Așa cum forța luminoasă reprezintă viața, forța întunecată semnifică moartea. Toamna, atunci cînd vine primul îngheț, puterea întunericului și a frigului abia începe să se desfășoare. După primele semne, manifestările morții se înmulțesc treptat, urmînd legi bine determinate, pînă în momentul în care se așterne iarna cu toată puterea ei.

Exact așa este și în viață. De îndată ce anumite semne abia perceptibile ale declinului și-au făcut apariția, mișcarea se accentuează pînă cînd, în cele din urmă, se instalează decrepitudinea. Dar în viață este posibil să previi decadența fiind atent la aceste semne și înfruntîndu-le la momentul oportun.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Direct, pătrat, mare.
Deși fără un plan anume, totuși nu rămîne nimic nefavorizat.

Forma pătrată este atributul fundamental al pămîntului; un pătrat se dezvoltă plecînd de la o linie dreaptă, iar un cub plecînd de la un pătrat. Urmînd însușirile creatorului, receptivul și le orînduiește pe ale sale. Avem aici pura supunere la legea creatorului; iată de ce receptivul nu are nevoie nici de planuri, nici de efort deosebit, și totuși, totul merge foarte bine.

Natura zămislește ființele fără ipocrizie; ea este pașnică și liniștită. Măreția ei constă în aceea că nu refuză susținerea nici unei ființe. De aceea atinge fără șiretlicuri și fără un plan anume binele pentru toate lucrurile. În ceea ce-l privește pe om, el ajunge la suprema înțelepciune atunci cînd toate faptele sale se dovedesc a fi tot așa de ușor de înțeles prin ele însele, așa cum este și natura.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Chip ascuns; rămîi perseverent. Dacă te afli în slujba unui împărat, nu căuta noi și noi munci, ci desăvîrșește ceea ce ți s-a încredințat deja.

Un om lipsit de vanitate este în stare să-și ascundă trăsăturile de caracter, și astfel, să nu atragă prea de timpuriu atenția asupra sa. Poate astfel să se zidească pe sine însuși în pace. Iar dacă împrejurările o cer, va fi în stare să se pună în evidență, dar și atunci cu rezerve. Înțelept, el va lăsa de bună voie celorlalți gloria și nu va cauta să obțină rezultate imediate, ci va împlini faptele în așa fel încît să aducă roade în viitor.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Sac legat la gură.
Fără învinuiri. Fără laude.

Atitudinea desemnată aici este cea a extremei

reticențe, a rezervei maxime. Ceasul este primejdios; orice mișcare înainte va conduce fie la ostilitatea adversarilor mai puternici, dacă vrei să lupți, fie la o falsă recunoștință, întemeiată pe o neînțelegere, dacă te arăți conciliant. Este deci convenabil să rămîi rezervat, fie că te găsești în singurătate, fie că te afli în agitația lumii, pentru că și acolo te poți ascunde atît de bine încît să nu te găsească nimeni.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

O lenjerie galbenă aduce mare noroc.

Galbenul este culoarea pămîntului și a căii de mijloc, simbol a ceea ce este demn de încredere și autentic. Lenjeria este împodobită fără prea multă strălucire, semn al rezervei specifice unui spirit nobil. Dacă cineva este adus într-un loc de frunte, dar nu încă într-o situație independentă, adevăratul succes se sprijină pe o discreție desăvîrșită.

— X —

Șase sus înseamnă:

Dragoni luptîndu-se pe pajiște.
Sîngele lor este negru și galben.

Sus de tot, întunericul trebuie să cedeze locul luminii. Dacă el ține să se mențină într-o poziție care nu este a sa, să comande în loc de a sluji, atrage asupra lui mînia celui puternic. Ca urmare se dă o bătălie în care se prabușește, nu fără pagube de ambele părți.

Albastrul închis este culoarea cerului, galbenul

este culoarea pămîntului. Prin urmare atunci cînd curge sînge negru și galben, este semn că lupta este păgubitoare pentru ambele puteri fundamentale*.

Dacă nu apar decît cifre de șase, aceasta înseamnă:

Statornicia neabătută este cu folos.

Semnul receptivului se transformă în cel al creatorului. El dobîndește astfel puterea duratei ținîndu-se cu fermitate de ceea ce este drept.

*Linia superioară a acestei hexagrame evocă mitul despre Lucifer care se ridică împotriva Divinității supreme.

DIFICULTATEA INIȚIALĂ*

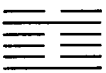

Nori și tunete:
imagine a DIFICULTĂȚII INIȚIALE

Acționează în acest chip, descîlcind și făcînd ordine.

În haosul dificultății inițiale, ordinea este deja prezentă. Trebuie să ordonezi abundența confuză din momentele de la început, așa cum se descurcă firele de mătase ale unui ghem încîlcit. Pentru a te putea regăsi trebuie să distingi și să unești.

---

*Numele hexagramei desemnează propriu-zis un fir de iarbă care dă de un obstacol, de o „dificultate inițială" în efortul lui de a ieși din pămînt. Altfel spus, hexagrama indică modul în care cerul și pămîntul produc ființele. Primul lor demers este însoțit de dificultăți. Trigrama inferioară are ca imagine tunetul, cel care trezește, iar mișcarea sa este dirijată în sus; trigrama superioară are ca imagine ploaia, insondabilul, primejdiosul, iar mișcarea sa este în jos. Prin urmare situația descrie ceva dens și haotic. Tunetul și ploaia umplu văzduhul. Dar haosul se limpezește: în timp ce insondabilul se scufundă, mișcarea dirijată în sus se degajează în cele din urmă de primejdie. Tensiunile se descarcă în furtună și toate ființele respiră, ușurate.

Situația în care te afli:

DIFICULTATEA INIȚIALĂ pregătește o reușită minunată, favorizînd perseverența.
Nu întreprinde nimic.
Este avantajos să angajezi ajutoare.

Epocile de geneză sînt înconjurate de dificultăți. E vremea nașterii dintîi. Dar aceste dificultăți provin din bogăția factorilor care luptă pentru a dobîndi o formă. Situația este în mișcare; iată de ce, cu toată primejdia momentană, există perspectiva unui mare succes dacă se persevereză. Atunci cînd destinul se prezintă purtînd chipul unor asemenea momente, totul rămîne încă inform și adumbrit. Trebuie să aștepți, pentru că orice gest prematur poate conduce la eșec. Este, de asemenea, de o foarte mare importanță să nu rămîi singur pentru că ai nevoie de ajutoare ca să biruiești haosul. Dar aceasta nu înseamnă că trebuie să rămîi pasiv, contemplînd evenimentele. Este necesar să intervii direct, revărsînd pretutindeni un șuvoi de încurajări și directive.

Transformările situației:

Nouă la început înseamnă:

Ezitare și obstacole.
Este avantajos să perseverezi.
Este avantajos să-ți iei ajutoare.

Atunci cînd, la începutul unei întreprinderi oare-

care, te izbești de o piedică, nu te strădui să înaintezi cu orice preț; fii prudent și fă o pauză. Aceasta nu înseamnă să dezarmezi în fața obstacolului; trebuie să păstrezi în fața ochilor scopul urmărit și să cauți un sprijin convenabil. Acest sprijin nu-l vei găsi decît dacă în legăturile tale cu oamenii rămîi modest și te ferești de mîndrie. Numai în acest fel reușești să aduni în jurul tău pe cei de al căror ajutor ai nevoie pentru a înlătura dificultățile.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Dificultățile se înmulțesc.
Calul și căruța își schimbă direcția.
Nu este un tîlhar!
Vei cere cînd va veni vremea.
Fata este castă, nu se făgăduiește
nimănui zece ani; ea își dă cuvîntul.

Te afli în mijlocul dificultăților și de aceea te izbești mereu de cîte ceva. În această situație intervine brusc o schimbare, ca atunci cînd cineva dă o așa de surprinzătoare direcție unei căruțe cu cal încît pare că a furat-o. Dar încet, încet, bagi de seamă că nu are intenții rele, că este prietenos și își oferă sprijinul. Dar oferta nu poate fi acceptată pentru că ea vine dintr-o direcție nepotrivită. Așteaptă să se împlinească vremea, asemănător unui ciclu rotund de zece ani. Condițiile normale vor reveni atunci de la sine și vei putea din nou să te însoțești cu cel sortit.

Cu imaginea logodnicii care, în ciuda numeroșilor pretendenți rămîne credincioasă celui pe care-l iubește,

hexagrama dă un sfat pentru o anumită situație din viață: dacă în vreme de dificultăți, cînd totul pare că ți se împotrivește, ți se oferă pe neașteptate o ușurare dintr-o direcție cu care nu ai nici o legătură, trebuie să rămîi prudent și să nu-ți asumi nici o obligație decurgînd dintr-un asemenea ajutor. Altfel îți va fi lezată libertatea de decizie. Însă, dacă aștepți momentul potrivit, vremurile bune se vor reîntoarce și vei ajunge la cele nădăjduite.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Cine vînează cerbul fără pădurar
nu face decît să se rătăcească în codru.
Înțelege semnele timpului
și înfrînează-te!
Dacă continui,
vei obține doar umilință.

Cînd vrei să vînezi fără călăuză într-o pădure necunoscută, te rătăcești. Nu dori o evadare din dificultățile în care te afli fără o cercetare a cauzelor lor și fără un sfat înțelept. Soarta nu se lasă păcălită. Eforturile premature fără îndrumarea necesară conduc la insucces sau dezonoare. Iată de ce, recunoscînd germenii evenimentelor care se anunță, este de preferat să renunți la o dorință, decît să-ți atragi asupra ta rușinea, căutînd să obții cu orice preț împlinirea ei.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Calul și căruța se despart.
Urmărește unirea.
A pleca aduce noroc.
Totul este avantajos.

Te afli într-o situație în care datoria îți cere să acționezi, dar îți lipsește puterea. Va apare însă o ocazie pentru a stabili anumite legături și nu trebuie să o scapi. Nu trebuie să te lași reținut de o rezervă excesivă sau de o mîndrie deplasată. A te hotărî să faci primul pas este un semn de claritate lăuntrică, chiar dacă un astfel de gest comportă o anumită renunțare. Într-o situație dificilă nu este dezonorant să ceri ajutorul, pentru că atunci cînd găsești concursul potrivit totul merge bine.

—⊖—

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Necazuri în binecuvîntare.
Un pic de perseverență aduce noroc.
Prea multă perseverență
aduce nenoroc.

Te afli în situația în care nu ai nici o posibilitate de a-ți exprima bunele intenții în așa fel încît ele să poată să se manifeste în mod real și să și fie înțelese. Se interpun alte persoane și deformează ceea ce faci. Trebuie să fii prudent și să avansezi pas cu pas. Nu dori să ajungi cu orice preț la capătul unei întreprinderi importante, pentru că o astfel de acțiune nu reușește decît atunci cînd te bucuri deja de încrederea generală. Dar cu prețul unei munci constante și cu seninătate, poți acționa încetul cu încetul

astfel încît, situațiile să se limpezească și să depășești obstacolele.

— X —

Șase sus înseamnă:

Calul și căruța se despart.
Curg lacrimi de sînge.

Există oameni pentru care dificultățile începutului sînt prea grele. Ei rămîn prizonierii acestor dificultăți fără să mai poată ieși din ele. Își lasă brațele să cadă renunțînd la luptă. O astfel de resemnare nu poate aduce decît mîhnire. De aceea, Confucius face următorul comentariu: «Curg lacrimi de sînge; dar nu trebuie persistat într-o astfel de atitudine».

NEBUNIA TINEREASCĂ*

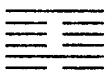

Izvor la picioarele muntelui:
imagine a TINEREȚII

Desăvîrșește-ți caracterul, fiind profund în ceea ce faci.

Izvorul reușește să curgă și să triumfe asupra imobilității muntelui umplînd toate scobiturile din calea lui. La fel, calea de urmat pentru dezvoltarea caracterului este profunzimea, seriozitatea care nu neglijează nimic, ci, ca și apa, umple progresiv toate golurile și fără odihnă își urmează înaintarea.

---

*Ideea de tinerețe și de nebunie este sugerată de imaginea muntelui, corespunzătoare trigramei superioare și de cea a apei corespunzătoare trigramei inferioare. Izvorul care iese la piciorul muntelui este simbolul tinereții fără experiență. Atributul semnului superior este imobilitatea, cel al semnului inferior, primejdia. A te opri plin de dezorientare în fața unui abis primejdios este, de asemenea, un simbol pentru nebunia tinerească. Dar cele două trigrame cuprind și calea care permite depășirea acestei nebunii: la început ,cînd țîșnește, izvorul nu știe încotro va să meargă. Dar prin curgerea sa neîncetată umple adînciturile care împiedică înaintarea. Și atunci succesul este obținut.

Situația în care te afli:

NEBUNIA TINEREASCĂ poartă
cu sine reușita.
Nu eu îl caut pe tînărul nebun,
ci el mă caută pe mine.
La prima întrebare răspund,
dar este o necuviință să fiu întrebat
de două sau de trei ori.
Astfel că, dacă-i pisălog,
nu mai răspund.
Perseverența este avantajoasă.

La o ființă tînără nebunia nu este ceva neapărat rău. Uneori s-ar putea chiar să trezească simpatie și să reușească. Trebuie doar să găsească un învățător cu experiență și să aibă față de el purtarea cuvenită. Adică, înainte de toate, tînărul trebuie să aibă el însuși conștiința propriei sale lipse de experiență și să caute un învățător. Doar această modestie și acest interes garantează existența acelei deschideri de spirit exprimate în respectuoasa acceptare a unui învățător.

Iată de ce, învățătorul trebuie să aștepte liniștit să fie căutat. În nici un caz nu trebuie să se ofere el însuși, pentru că numai în acest fel învățătura va aduce roade la vremea potrivită și în chip cuvenit.

Răspunsul dat de învățător întrebărilor discipolului trebuie să fie clar și precis, asemănător celui pe care-l așteaptă acela care consultă un oracol. Dar, o dată dat, răspunsul trebuie să fie acceptat ca o definitivă rezolvare a îndoielilor și ca o decizie. Întrebări suplimentare provocate

de neîncredere, sau de lipsa de reflexie, nu fac decît să-l deranjeze pe învățător. Cel mai bine va fi să le trecem sub tăcere, așa cum și oracolul nu dă decît un singur răspuns și refuză să se lase antrenat de întrebări născute din îndoieli.

Cînd la toate acestea se adaugă o perseverență care nu slăbește înainte de a se fi asimilat rînd pe rînd diferitele aspecte, atunci reușita e sigură. Așadar sfatul hexagramei se adresează atît învățătorului, cît și discipolului.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Dacă vrei să-mpingi spre bine pe omul fără minte,
o mare severitate este necesară;
trebuie înlăturate obstacolele.
A continua să acționezi în acest fel îți va aduce umiliri.

Începutul educației se află în lege. Tinerețea este ispitită, în lipsa ei de experiență, să ia totul drept un joc, fără să-și facă prea multe griji. Trebuie să-i fie arătată seriozitatea vieții. Altfel, jocul de-a viața nu duce niciodată la nimic. Un anumit fel de a pune problema, o disciplină fermă, iată lucruri bune. Dar disciplina nu trebuie să degenereze în dresaj, pentru că un dresaj continuu are drept rezultat umilința și paralizarea forțelor.

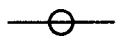

Nouă la al doilea loc înseamnă:

A îndura cu blîndețe pe cei nechibzuiți este ceva aducător de noroc.
A ști cum să te porți cu femeile este ceva care aduce bogăție.
Fiul poate acum să-și asume grija casei.

Aici este vorba de un om care, deși nu are putere exterioară, dispune de forța spirituală necesară pentru a purta responsabilitatea care îi revine. El este înzestrat cu superioritate și robustețe lăuntrică care îl fac în stare să îndure lipsurile legate de nebunia omenească. Aceeași aptitudine este de mare preț în relațiile cu femeile; trebuie să știi „cum să le iei" și să fii grijuliu față de ele, dovedind o anumită indulgență cavalerească. Numai unind forța interioară și rezerva exterioară se poate asuma responsabilitatea conducerii cu real succes a unui mare organism social.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Nu trebuie să iei o fetișcană care atunci cînd zărește un om de aramă,
nu rămîne stăpînă pe ea însăși.
Nimic nu este avantajos.

Un om slab, neexperimentat, care depune eforturi pentru a se ridica, uită cu ușurință propria individualitate atunci cînd vede o personalitate puternică, pe care o imită servil. Este ca o fetișcană care cedează de îndată ce întîlnește un bărbat. E bine să nu încurajăm o astfel de purtare; așa cum o fată este datoare, față de propria ei demnitate, să fie cerută în căsătorie, asemănător, este nedemn să imiți servil pe cineva sau să încurajezi un astfel de comportament din partea altcuiva.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

O nebunie tinerească limitată aduce umiliri.

În nebunia tinereții, atitudinea care lasă cele mai puține speranțe este cea în care te cufunzi în mrejele unor închipuiri găunoase. Cu cît te cufunzi cu mai multă încăpățînare în astfel de visări străine de realitate, cu atît e mai sigur că îți vei atrage asupra-ți tot felul de umilințe. Adesea, în fața acestei atitudini, învățătorul nu are altă posibilitate, decît aceea de a lăsa omul în voia lui un timp, și deci de a nu-l mai feri de umilirile sigure care-l așteaptă. De multe ori aceasta este singura cale de salvare.

— X —

Șase în locul al cincilea înseamnă:

Nebunia copilărească aduce noroc.

Un om cu experiență care caută învățătură într-un mod copilăresc și nepretențios acționează corect. Pentru că, cel ce se pune sub autoritatea unui învățător, re-

nunțînd la orice aroganță, va avea în mod sigur de cîștigat.

Nouă sus înseamnă:

Atunci cînd pedepsești nebunia, nu face exces de zel. Singurul lucru avantajos este excluderea abuzului de putere.

Se ajunge cîteodată și în situația în care un zănatic incorigibil trebuie pedepsit, pentru că cine nu vrea să asculte de vorbă bună va afla același lucru cu usturimea pielii lui. Însă nu te lăsa stăpînit de mînie atunci cînd pedepsești. Fii obiectiv și evită orice exces nejustificat. Pedeapsa nu este un scop în sine; țelul ei este însușirea unui comportament corespunzător.

Acest sfat se adresează atunci cînd este vorba de educația cuiva, dar și atunci cînd un guvern este silit să ia măsuri împotriva populației vinovate de anumite excese. Intervenția autorității trebuie să fie preventivă și să aibă drept scop instalarea liniștii publice.

AȘTEPTAREA*

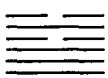

Nori urcînd pe cer:
imagine a AȘTEPTĂRII

Mănîncă și bea,
fii voios și bine dispus.

Cînd norii se îngrămădesc pe cer, e semn că va ploua. Atunci nu mai e nimic altceva de făcut, decît să aștepți să cadă ploaia. La fel este și în viață cînd un destin se află în desfășurare. Dacă nu s-a împlinit încă vremea, n-are rost să-ți faci griji și să te silești să-ți modelezi viitorul; mai potrivit este să-ți aduni puterile trupului, mîncînd și bînd și pe cele ale spiritului, fiind bine dispus. Soarta vine de la sine și în momentul acela trebuie să fii gata.

Situația în care te afli:

AȘTEPTAREA.
Dacă ești sincer, ai atunci și lumină

*În fața primejdiei, forța nu se grăbește, ci știe să aștepte, în timp ce slăbiciunea cade în agitație.

și izbîndă.
Statornicia e aducătoare de noroc.
Este avantajos să traversezi marile ape.

Așteptarea nu e speranță zadarnică, ci este certitudine interioară. Această certitudine lăuntrică îți dă lumina care conduce la reușită și te determină să perseverezi cu acea tenacitate care aduce norocul și dăruiește puterea de a străbate marile ape.

Ai în față un pericol ce trebuie depășit. Slăbiciunea și nerăbdarea sînt neputincioase. Numai dacă ești puternic o vei scoate la capăt, numai așa te poți ține tare pînă la sfîrșit; iar această tărie ți-o dă siguranța interioară și sinceritatea cu tine însuți. Cînd ești în stare să privești lucrurile așa cum sînt (fără iluzii și fără autoînșelare) din evenimente se revarsă o lumină grație căreia poți găsi calea succesului. Aceasta trebuie urmată de o acțiune hotărîtă și perseverentă, pentru că doar atunci cînd înfrunți decis destinul îl poți birui. Atunci poți străbate apele cele mari, adică poți lua deciziile care se impun și poți ține piept pericolelor.

Transformările situației:

—○—

Nouă la început înseamnă:

Așteptare pe pajiște.
Este avantajos să rămîi în ceea ce durează.

Nici o învinuire.

Primejdia este încă departe, iar situația este, pentru moment, limpede. E totuși ceva în aer, ceva care va să vină. Pe cît posibil e bine deci să-ți păstrezi un ritm regulat de viață. Doar așa vei evita orice risipire prematură a forțelor și vei rămîne liber de obligațiile sau de greșelile care ar constitui o slăbiciune mai tîrziu.

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Așteptare pe nisip.
Un pic de flecăreală.
Sfîrșitul aduce noroc.

Primejdia se apropie încet, încet. Nisipul se află pe malul fluviului, iar fluviul simbolizează primejdia. Încep să se facă simțite anumite neplăceri. În astfel de momente ușor ia naștere o stare de nemulțumire generală, în care oamenii dau vina unii pe alții. Cel care își abandonează atunci voința Cerului va avea parte numai de bine pînă la urmă; detractorilor cărora nu li se va face plăcerea de a li se răspunde, vor sfîrși în cele din urmă prin a tace.

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Așteptarea în mocirlă
provoacă năvala dușmanului.

Mocirla, care este ceva deja îmbibat cu apa fluviului, nu este un loc bun pentru așteptare. În loc să-ți aduni propriile forțe pentru a trece apa dintr-o dată, ai făcut o

încercare prematură al cărei rezultat nu te-a dus mai departe de mlaștină. O situație atît de neplăcută atrage dușmanii care, firește, vor căuta să o exploateze. Dar cu seriozitate și prudență va fi posibil să te pui la adăpost de orice pagubă.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Așteptare în sînge.
Ieși din groapă.

Situația este extrem de gravă. A ajuns la cel mai înalt grad de periculozitate: este o problemă de viață și de moarte. Trebuie să te aștepți la o vărsare de sînge dintr-un moment într-altul. Nu se mai poate înainta, dar nici retragerea nu mai e cu putință; ca atunci cînd te afli într-o groapă. Nu-ți rămîne decît să reziști și să lași destinul să-și urmeze cursul. Această atitudine, care evită o agravare a situației prin acțiuni personale, este singurul mijloc de a ieși din pericol.

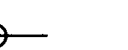

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Așteptare cu vin și cu bucate.
Statornicia aduce noroc.

Chiar și în mijlocul primejdiilor, se ivesc clipe de odihnă, cînd lucrurile merg mai bine. Dacă există putere lăuntrică, asemenea răstimpuri de calm pot fi exploatate pentru fortificarea propriei ființe, în vederea noilor lupte. Te poți bucura de momentul de liniște, fără însă să uiți de țel numai pentru atît; a rămîne victorios înseamnă a fi

perseverent.

La fel este și în viața publică. Nu poți dobîndi totul dintr-o dată. Suprema înțelepciune constă în a da poporului momente de odihnă, momente ce sînt necesare pentru a putea duce munca la bun sfîrșit.

— X —

Șase sus înseamnă:

Cazi în groapă.
Apar trei oaspeți care nu erau invitați.
Cinstește-i și, în cele din urmă, vei avea noroc.

Așteptarea s-a terminat; pericolul nu mai poate fi ocolit. Vei cădea în groapă și inevitabilul va trebui să se producă. Totul îți va părea atunci că a fost zadarnic. Dar tocmai în aceste momente de dezastru va interveni o întorsătură neprevăzută. Fără să fi acționat tu însuți, va avea loc o intervenție exterioară prin care vei ieși din primejdie și totul va merge bine. Chiar și schimbările fericite se prezintă adesea sub o formă care pare ciudată la prima vedere.

CONFLICTUL*

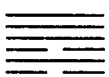

Cerul și apa merg în sensuri opuse:
imagine a CONFLICTULUI

În tot ceea ce faci, să ai în vedere începutul.

Cauzele profunde ale unui conflict sînt latente în tendințele opuse ale celor două părți aflate față în față. Cînd există astfel de tendințe divergente, conflictul se va naște în mod sigur. Deci, pentru a-l preveni, trebuie luat în considerare, de la bun început, fiecare element care intervine în situație. Astfel, drepturile și datoriile părților trebuie stabilite cu mare precizie; aplicată unui grup, imaginea sugerează că, pentru evitarea conflictului, se cer armonizate tendințele individuale și eliminată astfel cauza profundă care opune părțile una alteia.

Situația în care te afli:

CONFLICTUL: ești sincer și

*Atributul a ceea ce este creator este forța, iar a ceea ce este insondabil, pericolul, perfidia. Acolo unde perfidia are în față violența, se naște conflictul.

întîlnești împotrivire.
De te oprești prudent la mijlocul drumului, ai noroc.
De duci afacerea pînă la capăt, ai ghinion.
Este folositor să vezi omul de seamă.
Nu e bine să traversezi marile ape.

Cînd ești implicat într-un conflict, singurul mijloc de salvare se află în prudență și în forța lăuntrică grație cărora ești tot timpul dispus să realizezi un compromis parcurgînd tu jumătate din drum. A te lăsa implicat într-un conflict pînă la amara lui concluzie are consecințe rele, chiar dacă ai dreptate. Într-un astfel de caz este important să vezi un om nepărtinitor, a cărui autoritate este îndeajuns de puternică pentru a realiza un aranjament sau a hotărî tranșant, dar cu dreptate. În altă ordine de idei, în vremuri tulburi trebuie să te ferești „de a traversa marile ape", adică este preferabilă evitarea unor întreprinderi primejdioase, a căror reușită ar impune o concentrare a forțelor. Conflictul paralizează forța și o împiedică să învingă pericolul din afară.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Dacă nu prelungești nedefinit afacerea, parlamentările vor fi mai puține.

La sfîrșit, noroc.

Cît timp conflictul este abia la începuturile sale, cel mai bine este să-i grăbești rezolvarea. Mai ales dacă adversarul este mai puternic decît tine!

—⊙—

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Nu poți lupta; cedează
și întoarce-te acasă.
Oamenii din orașul tău,
trei sute de case, vor fi feriți.

Într-o luptă împotriva unui adversar superior, retragerea nu este dezonorantă. Cînd te retragi la timp eviți consecințele neplăcute. Dacă, mînat de un greșit sentiment al onoarei, ai provoca o luptă inegală, ți-ai atrage asupra ta întreaga nenorocire. Într-o astfel de situație, a ceda cu înțelepciune este un lucru bun pentru întreaga comunitate, pentru că în acest fel ea nu este antrenată în conflict.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

A te hrăni din virtutea celor
de demult, aduce statornicie.
Primejdie. La sfîrșit, noroc.
Dacă întîmplarea face să te afli
în slujba unui împărat,
nu căuta noi și noi munci.

Este un avertisment împotriva primejdiilor pe care le aduce tendința de expansiune. Doar ceea ce a fost cîștigat în mod cinstit rămîne al tău în mod durabil. Fără îndoială, și acest lucru poate fi contestat, dar fiind într-adevăr al tău nu-ți poate fi răpit. Pentru că nu poți pierde ceva ce îți aparține prin puterea ființei tale. Dacă intri în slujba unui personaj important, ferește-te să cauți activități pentru tine însuți. Munca să-ți fie suficientă; onorurile lasă-le pentru alții.

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Nu poți lupta!
Întoarce-te și supune-te destinului.
Schimbă-ți purtarea și-ți vei afla liniștea în neabătută statornicie.
Noroc.

Neliniștea este dominanta sentimentelor tale interioare. Nu te simți bine acolo unde te afli și ai vrea să dobîndești un loc mai bun protestînd. Ai de-a face cu un adversar mai slab și deci ai putea reuși, dar nu vei lupta, pentru că nu vei găsi siguranța și justificarea interioară necesară. De aceea, vei renunța și te vei supune sorții. Făcînd aceasta îți vei schimba starea sufletească și vei găsi pacea în armonia legii eterne. Ceea ce-ți va aduce noroc!

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

A lupta în fața lui aduce noroc.

Puternic și drept, cel care mediază conflictul are puterea de a asigura dreptatea. I te poți supune cu toată încrederea, astfel că, prezentîndu-i problema, dacă ai dreptate, cîștigul va fi de partea ta.

Nouă sus înseamnă:

Chiar dacă, din întîmplare,
vei primi cu împrumut
o curea de piele,
la sfîrșitul dimineții,
de trei ori îți va fi răpită.

Ai dus conflictul pînă la sfîrșit și ai obținut cîștig de cauză. Dar norocul, în acest caz, este de scurtă durată, pentru că ești atacat din nou și din nou, fără încetare, ceea ce generează lupte fără de sfîrșit.

OȘTIREA

În mijlocul pământului, apa:
imagine a OȘTIRII

Mărește-ți popularitatea prin generozitate față de cei care constituie poporul tău.

Apa din adîncuri este prezentă, dar nu este vizibilă la suprafața pământului. Tot așa, puterea războinică a unui neam sălășluiește nevăzută în mulțimea fiilor lui; la vreme de primejdie, orice țăran se preface în soldat, pentru ca la sfîrșitul bătăliei să se reîntoarcă la coarnele plugului. Cel care se dovedește generos față de poporul său îi cîștigă dragostea, iar un popor care trăiește sub un regim moderat devine puternic și energic. Doar o națiune prosperă din punct de vedere economic poate constitui o forță armată considerabilă. Puterea țării trebuie deci cultivată prin favorizarea relațiilor economice ale populației și prin exercitarea binevoitoare a autorității. Numai această legătură nevăzută între stăpînire și popor face posibilă biruința într-un război.

Situația în care te afli:

OȘTIREA are nevoie de tenacitate și de un om puternic. Succes fără învinuiri.

O armată este o masă de oameni care doar organizată devine cu adevărat o armată. Fără o disciplină fermă nu se poate ajunge la nimic. Dar ea nu poate fi impusă prin constrîngere și violență; e nevoie de un om puternic, de un comandant abil, către care să se îndrepte toate inimile, care să trezească entuziasmul și care să țină armata în ascultare. Însă, pentru a-și putea desfășura talentul, și el are nevoie de încrederea fără rezerve a suveranului care trebuie să-i cedeze întreaga autoritate pe toată durata războiului.

Dar un război este totdeauna ceva primejdios și de aceea nu trebuie pornit cu ușurință, ci utilizat doar atunci cînd nici un alt mijloc nu mai este cu putință. Un conducător cu experiență va lămuri poporul asupra dreptății cauzei comune, și-i va pune în față un scop limpede și lesne de înțeles. Doar atunci cînd există un țel precis, pentru care poporul se poate expune conștient, se nasc unitatea și forța ce duc la victorie.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

În armată trebuie să domnească ordinea.

Dacă aceasta nu este satisfăcătoare, urmează dezastrul.

La începutul unei întreprinderi războinice trebuie să domnească ordinea. Este nevoie de o cauză dreaptă, și pornind de la aceasta, coordonarea trupelor trebuie să fie temeinic organizată, altfel eșecul va fi inevitabil.

—O—

Nouă la al doilea loc înseamnă:

În mijlocul oștirii.
Noroc. Fără învinuiri.
Împăratul acordă o întreită decorație.

Comandantul trebuie să se găsească în mijlocul armatei sale, să fie în contact direct cu ea, să împartă cu oamenii pe care îi conduce toate cele bune și cele rele. Numai în acest chip va fi la înălțimea grelelor responsabilități care apasă asupra lui. La toate acestea, el are nevoie de încuviințarea și de sprijinul suveranului. Distincțiile pe care le primește de la acesta sînt legitime și nu constituie doar un privilegiu acordat persoanei sale ci, prin el, este onorată întreaga armată în mijlocul căreia se află.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Armata transportă la întîmplare cadavre într-un car. Nenoroc.

Dacă autoritatea și-au arogat-o alții și nu mai emană de la cel care a fost chemat să o exercite, aceasta

duce la nenoroc. Aceasta se întîmplă atunci cînd cineva se amestecă la comandă în locul șefului desemnat sau, și mai rău, atunci cînd în oștire mulțimea se preface în șef.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Armata bate în retragere.
Fără învinuiri.

Atunci cînd te afli în fața unui inamic superior și lupta cu el este fără speranță, o retragere în bună rînduială este singura hotărîre potrivită, căci ferește armata de pierderi și chiar de risipire. Să angajezi cu orice preț o bătălie fără sorți de izbîndă, nu este deloc semn de putere și nici măcar de curaj.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

E vînat pe cîmp și e folositor
să fie prins. Fără învinuiri.
Cel mai experimentat, să conducă
oastea; cel mai neexperimentat,
să care morții.
Altfel, în ciuda perseverenței, nu vei
avea parte decît de nenorocire.

Vînatul și-a părăsit adăpostul obișnuit, pădurea, și dă năvală în cîmp, devastîndu-l. Această imagine evocă o invazie a inamicului. În acest caz lupta și pedeapsa energică sînt perfect legitime. Totuși, războiul trebuie dus conform regulilor și nu ca o încăierare brutală, unde

fiecare se bizuie doar pe el însuși, pentru că, în acest caz, în ciuda perseverenței și curajului, nu ar conduce decît la nenorocire. Armata să fie orînduită de un comandant cu experiență, iar războiul ținut în frîu cu fermitate. Nu trebuie ca gloata să ucidă și să căsăpească tot ce-i cade în mînă, fiindcă paguba va fi atît de mare, încît te va amenința dezastrul.

— X —

Șase sus înseamnă:

Marele domnitor împarte porunci, ctitorește țări, dăruiește pămînturi. Dar nu urcă oameni de rînd în scaune de cinste.

Războiul a avut un sfîrșit fericit, s-a cîștigat victoria. Împăratul împarte credincioșilor lui averi și domenii. Dar cînd face aceasta este important să nu aducă la putere oameni de rînd; lor li se poate plăti serviciul cu bani. Dar, pentru a evita riscul unor abuzuri, să nu li se acorde pămînturi sau privilegii.

SOLIDARITATEA

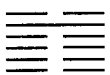

Apa se află pe pământ:
imagine a SOLIDARITĂȚII

Astfel și împărații de odinioară au dăruit ținuturi întregi și prieteșug au legat cu ceilalți domnitori.

Așa cum apele aflate pe suprafața pământului își unesc firele de îndată ce o pot face, așa cum cei slabi se unesc pentru a se întrajutora și așa cum, uniți fiind, se supun voinței unei personalități puternice grație căreia își găsesc o împlinire a propriei lor naturi, la fel, orice organizare socială, din antichitate și pînă astăzi, se bazează pe acest principiu al uniunii între vasali și suzerani. Comunitatea de interese face ca diversii indivizi să se simtă membrii unui tot unic. Puterea centrală a acestui tot trebuie să vegheze ca fiecare membru al lui să-și găsească un loc și un interes real în uniune, așa cum era cazul în relațiile dintre împărații Chinei antice și vasalii lor.

Situația în care te afli:

SOLIDARITATEA aduce cîștig.
Mai cercetează încă o dată oracolul,
ca să afli dacă vei avea parte
de măreție, trăinicie, și statornicie;
atunci nu va fi nimic de învinuit.
Cei nesiguri se apropie încet-încet.
Cine vine prea tîrziu dă de necaz.

Oamenii trebuie să se asocieze între ei pentru a se completa reciproc și pentru a fi de folos unii altora. O astfel de uniune impune prezența unui centru în jurul căruia aceștia să se grupeze. Dar a deveni un centru pentru oameni este un lucru deosebit de serios și plin de responsabilitate. Impune măreție interioară, logică și forță. De aceea, dacă vrei să-i unești pe ceilalți în jurul tău, cercetează-te mai întîi pe tine însuți și află dacă ești la înălțimea dorinței tale. Altfel, dacă vei voi să-i aduni pe ceilalți fără să ai pecetea vocației, vei provoca mai multă confuzie și tulburare decît dacă nu ar fi avut loc nici o unire.

Dar, acolo unde există un autentic punct de adunare, poți vedea cum cei șovăitori se apropie de la sine, puțin cîte puțin, chiar dacă la început mai ezită. Iar aceia care sosesc prea tîrziu... vor simți singuri dezavantajele. Relațiile se leagă și se întăresc urmînd legi interne precise. Se consolidează experiențe comune. Iar cine întîrzie prea mult și nu mai poate avea parte de aceste experiențe de început, va avea de pătimit atunci cînd va da de uși închise.

Pe de altă parte, cel care a recunoscut necesitatea unei regrupări, dar nu simte în el forța de a acționa în calitate de centru de uniune, are datoria să se alăture unui

grup organic constituit*.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Ține-te alături de el, dar cu inimă deschisă și cu bună credință. Nu este nimic rău în aceasta.
Adevărul este ca strachina plină.
În cele din urmă norocul vine din afară.

Deplina sinceritate este baza potrivită pentru a lega relații cu o altă persoană. Această dispoziție sufletească, asemănătoare unei strachini pline, în care conținutul este totul, iar forma goală nimic, se exprimă prin putere lăuntrică, nu prin cuvinte abile. Iar această putere este atît de mare încît atrage norocul din afară.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Fii din suflet alături de el.
Statornicia aduce noroc.

Atunci cînd răspunzi în mod potrivit și statornic poruncilor și îndemnurilor stăpînului tău, relațiile tale cu ceilalți se interiorizează, și nu te pierzi pe tine însuți. Dar,

*«Țintește totdeauna spre Tot; iar dacă nu poți fi tu însuți un tot, alătură-te unuia spre a-l sluji».

dacă vei căuta alianțe cu ceilalți, mînat de ambiții fără scrupule, îți vei pierde demnitatea și aceasta nu va face nimic altceva decît să te înjosească.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Te alături acelora
care nu sînt ceea ce trebuie.

Te afli alături de oameni care nu împărtășesc ideile și preocupările tale. Într-o asemenea situație trebuie să ai grijă ca puterea obișnuinței să nu te împingă la o prea mare familiaritate cu ei. Altfel, urmările vor fi dintre cele mai supărătoare. Singura purtare potrivită față de ei este cea de sociabilitate fără intimitate. Doar așa îți vei păstra libertatea necesară viitoarelor relații cu cei egali ție.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Arată că ești alături de el.
Stăruința aduce norocul.

Relațiile tale cu un om care este centru de raliere sînt deja solid constituite. Se poate, și chiar trebuie, să îți arăți dependența față de el în mod deschis, public chiar. Fii ferm pe poziție și nu te lăsa indus în eroare de nimic.

—⊖—

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Manifestare a solidarității.
Împăratul aflat la vînătoare

hăituiește vînatul doar din trei laturi și renunță la vînatul care fuge în față. Cetățenii nu au nevoie de avertismente. Noroc.

Era obiceiul în vechea Chină ca, la vînătorile organizate pentru împărat, să se hăituiască vînatul doar din trei părți. Animalele gonite puteau fugi pe latura a patra. Cele care nu o luau într-acolo, trebuiau să se strecoare printr-un fel de poartă în spatele căreia le pîndea împăratul, gata să tragă. Doar acele animale erau ucise. Celelalte erau lăsate să se ducă. Acest obicei corespundea purtării împăratului: el nu voia să transforme vînătoarea în masacru; ucidea doar jivinele care, într-un fel, se ofereau singure.

Asemănător este descrisă aici o persoană cu o influență deosebit de puternică, spre care se îndreaptă oamenii. Dacă cineva vine spre el, îl primește; dacă nu, îl lasă să se ducă. Nu roagă pe nimeni, nu lingușește pe nimeni; toți vin de bună voie, absolut de bună voie. În acest fel se stabilește o subordonare liber consimțită a celor care se îndreaptă spre el.

Oamenii nu trebuie constrînși, ci lăsați să își exprime liber propriile sentimente. Iar pentru aceasta nu e nevoie de organizare politică. Supușii sînt sincer devotați stăpînului lor. Această libertate a alegerii trebuie cultivată în general și în viață. Nu e nevoie să vînezi favoarea oamenilor. Dacă dezvolți în tine însuți puritatea și forța necesară pentru a crea un centru de uniune, oamenii care-ți sînt sortiți, ți se vor alătura de la sine.

— X —

Șase sus înseamnă:

Nu ai disponibilitatea de a sta umăr lîngă umăr cu ceilalți.
Nenoroc.

Cînd ai ratat începutul și rămîi ezitant și temător în fața perspectivei unei dăruiri de sine veritabile și fără rezerve, vei avea de regretat mai tîrziu.

PUTEREA DE ÎMBLÎNZIRE A CELUI MIC*

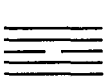

Sus pe cer se rostogolește vîntul:
imagine a PUTERII DE ÎMBLÎNZIRE
A CELUI MIC

Rafinează-ți aspectul exterior al ființei tale.

Vîntul îngrămădește norii pe cer, dar nu este îndeajuns de puternic pentru a-i face să slobozească ploaia. Asemănător, în vremurile cînd o acțiune exterioară însemnată nu este posibilă, nu-ți rămîne altceva de făcut decît să-ți rafinezi expresia ființei proprii, împlinind lucruri mărunte.

Situația în care te afli:

PUTEREA DE ÎMBLÎNZIRE A CELUI MIC poartă în sine reușita. Nori groși, dar nu vine nici o ploaie

*Hexagrama prezintă o situație în care, grație blîndeții, un element slab ține în frîu, trecător, un element tare.

dinspre ținutul nostru
de la soare-apune.

Comparația este luată din situația Chinei în timpul unui împărat care, deși originar din apus, se afla în răsărit, la curtea unui tiran puternic. Ceasul marilor acțiuni nu venise încă. Putea doar să-l țină în frîu pe tiran, pînă la un anumit punct, cu sugestii purtînd pecetea blîndeții. De aici și imaginea norilor vălătuciți urcînd spre cer, dar care, pentru moment, nu slobozesc ploaia. Totuși, situația nu e defavorabilă, ci lasă să se întrevadă succesul final. Dar mai sînt piedici în cale, și de aceea se poate lucra doar prin umilul mijloc al sugestiilor pline de duhul blîndeții.

Transformările situației:

Nouă la început înseamnă:

Revenire pe drum. Cum să fie ceva
de învinuit în asta?
Noroc.

Stă în natura ființei strădania de a înainta. Dar procedînd astfel, se lovește de obstacole. Revine deci pe drumul ce corespunde situației sale, drum pe care se simte liberă să meargă înainte sau să se retragă. E lucru bun și cuminte să nu cauți să dobîndești nimic cu de-a sila, pentru că o astfel de purtare e aducătoare de noroc.

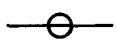

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Se lasă dus spre drumul de întoarcere. Noroc.

Ți-ar place să mergi înainte. Dar, înainte de-a avansa, observă mai întîi ce se întîmplă cu alți oameni, avînd aceeași fire sau situație cu a ta. Dacă efortul de înaintare nu este convenabil pentru moment, un om inteligent și hotărît nu va risca un usturător eșec, ci se va retrage. Gest plin de foloase, pentru că nu-ți pierzi stăpînirea de sine.

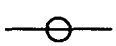

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Sar spițele de la roata carului. Bărbatul și femeia se încruntă unul către celălalt.

Se încearcă din răsputeri o înaintare mizîndu-se pe faptul că forța de obstrucție este încă mică. Dar această tentativă de atac prin surpriză este sortită eșecului. Circumstanțele exterioare împiedică progresul, așa cum un car nu va putea înainta dacă spițele roților lui se rup una cîte una. Firește, nu este o situație favorabilă; chiar dacă, profitînd de circumstanțe, ai putea reuși, prea multe dificultăți vor fi de întîmpinat, pentru ca rezultatul în ansamblu să poată fi favorabil. Într-un asemenea caz nici măcar o persoană puternică nu-și poate utiliza energia pentru a exercita o influență asupra anturajului său. Ar avea de îndurat o respingere jignitoare tocmai acolo unde conta pe o victorie facilă. Un pas greșit, datorat nesupunerii la semnele destinului.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Dacă ești sincer, sîngele dispare și teama se îndepărtează. Fără învinuiri.

Dacă te afli în poziția dificilă și plină de responsabilități a unui sfetnic alături de un personaj puternic, trebuie să-l dirijezi într-un mod care să conducă la triumful dreptății. Treci printr-o mare primejdie, asemănătoare aceleia care duce la vărsare de sînge. Totuși, puterea adevărului și a sincerității eliberate de interesul personal, impresionează atît de mult, încît strădaniile își ating țelul și orice pericol sau temere se risipesc.

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Dacă te simți sincer și din inimă legat de cineva, ești bogat întru semenul tău.

Loialitatea conduce la legături solide, pentru că persoanele respective se completează una pe alta. La partenerul mai slab, loialitatea se traduce prin devotament, iar la cel mai puternic prin fidelitate. Această completare conduce la adevărata bogăție care se manifestă prin aceea că nu o păstrezi egoist, doar pentru tine însuți, ci în comun cu aproapele tău. Bucuria împărtășită este bucurie înmiită.

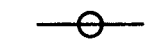

Nouă sus înseamnă:

Vine ploaia, vine odihna.
Virtutea firii a făcut totul.
Pe femeia trufașă o paște pierzania.
Luna e aproape plină.
Dacă continui drumul, nenoroc.

Bătaia vîntului a adus ploaia; atingîndu-ți țelul urmărit ai ajuns într-o situație stabilă. Dă-ți seama că aceste rezultate au fost obținute pas cu pas, printr-o acumulare progresivă de mici acțiuni născute din respectul purtat unui caracter înalt și că un astfel de succes, clădit piatră cu piatră, impune multă prudență. Să nu te lași pradă iluziei că te poți baza pe el. Cel care a dobîndit victoria, nu trebuie să se laude cu ea, pentru că aceasta-i aduce tot felul de primejdii. Și Luna plină se menține în opoziție directă cu Soarele, iar declinul ei este inevitabil. În astfel de situații, mulțumește-te cu rezultatul obținut. A merge mai departe, înainte de vremea potrivită, ți-atrage nenorocul.

COMPORTAMENTUL

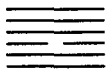

Sus cerul, jos lacul:
imaginea pentru COMPORTAMENT

Fă deosebire între sus și jos
și întărește astfel spiritul poporului.

Între cer și pămînt se manifestă o diferență de înălțime care ține de însăși natura lor și deci nu poate împinge la nici un fel de invidie. Analog, deosebirile de valoare între oameni sînt inevitabile. O egalitate generală este imposibil de realizat, important este ca diferențele de nivel din societatea omenească să nu fie arbitrare sau nedrepte pentru că, într-un astfel de caz, invidia și lupta sînt consecințe inevitabile. Dimpotrivă, cînd diferențele vizibile sînt justificate prin valori interioare, iar meritul personal este regula care determină rangul exterior, oamenii își regăsesc repede calmul, iar ordinea se restabilește în societate.

Situația în care te afli:

Mergi pe coada tigrului
și nu te mușcă. Succes.

Situația este cu adevărat dificilă. Puterea cea mai mare și slăbiciunea cea mai mare sînt în contact direct. Cel slab îl urmărește îndeaproape pe cel puternic și îl tot sîcîie. Dar cel puternic nu o ia în nume de rău, nu ripostează cu duritate, pentru că relația este veselă și nu rănește. Situația corespunzătoate în societatea omenească este aceea în care ai de-a face cu oameni nesociabili și chiar inaccesibili. O conduită frumoasă și agreabilă duce la succes, chiar și cu oamenii ușor iritabili.

Transformările situației:

Nouă la început înseamnă:

Mergi fără dificultate. Înaintezi fără învinuiri.

Te găsești în situația în care nu ai încă obligații sociale. Dacă comportamentul este simplu, rămîi liber de astfel de obligații și-ți poți urma în liniște înclinațiile inimii pentru că există forța interioară care garantează succesul, în ciuda unei situații de început foarte umile.

Atunci cînd ești mulțumit cu simplitatea vieții, se poate înainta fără teama de a fi învinuit în vreun fel. Dar atunci cînd cineva nu se simte satisfăcut cu o situație modestă și caută să iasă din condiția în care se găsește, fără a urmări un ideal nobil, devine în mod fatal arogant și iubitor de lux dacă-și atinge scopul. Iată de ce progresul aceluia poartă stigmatul blamului. Dimpotrivă, omul virtuos este satisfăcut de acțiunea săvîrșită cu simplitate; iar dacă prin aceasta își realizează scopul, împlinește o operă valoroasă și totul este bine.

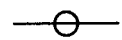

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Mergi pe drum tare și întins.
Statornicia unui om neînsemnat aduce noroc.

Aici este indicată situația unui înțelept solitar. El se ține departe de agitația lumii, nu caută nimic, nu dorește nimic de la nimeni și nu se lasă orbit de scopuri seducătoare. Este consecvent cu el însuși și pășește pe un drum ferm, fără să sufere asalturile lumii. Fiind mulțumit în el însuși și neprovocînd destinul, rămîne ferit de complicații.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Chiorul poate vedea, șchiopul poate merge.
Calci pe coada tigrului și acesta te mușcă. Ghinion.
Numai un războinic lucrează astfel pentru prințul său.

Desigur, vede și cel cu un singur ochi sănătos, dar nu îndeajuns de bine; merge și cel șchiop, dar nu ca să ajungă în frunte. Dacă un om suferind de astfel de infirmități se crede la fel de tare ca unul sănătos, se expune pericolelor de tot felul și atrage asupra lui nenorocirea. A înfrunta ceva peste puterile tale, sau fără să-ți socotești propriile posibilități, se poate admite numai în cazul unui războinic care se bate pentru prințul său.

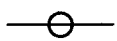

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Calcă pe coada tigrului.
Prudența conduce la succes.

Este vorba de o întreprindere riscantă. Forța lăuntrică necesară există. Dar ea trebuie dublată de o atitudine exterioară prudentă pentru a birui primejdia, mergînd înainte pînă la atingerea țelului.

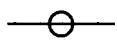

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Mergi hotărît; perseverența să aibă conștiința clară a primejdiei!

Ești obligat la un mers hotărît. Dar făcînd aceasta trebuie să fii conștient tot timpul de primejdia legată de o asemenea atitudine. Doar conștiința primejdiei face posibil succesul.

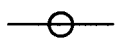

Nouă sus înseamnă:

Caută cu grijă la drumul tău
și cercetează semnele favorabile.
Noroc, atunci cînd totul este gata.

Ceea ce aveai de făcut a ajuns la capăt. Ca să afli rezultatul, fă o analiză retrospectivă pentru că nimeni nu se cunoaște pe sine însuși. Doar consecințele activității și roadele faptelor tale îți vor permite o apreciere corectă asupra posibilităților pe care poți conta.

PACEA*

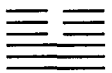

Cerul și pământul se unesc:
imaginea PĂCII

Astfel suveranul împarte
și desăvîrșește cursul cerului
și al pământului,
înlesnind și orînduind darurile,
și ajutînd astfel poporul.

Cerul și pământul își unesc influențele, ceea ce produce o epocă de înflorire și de prosperitate generală. Omul împarte timpul și spațiul în anotimpuri și puncte cardinale limitînd și stăpînind astfel abundența fenomenelor. Această acțiune asupra naturii se întoarce spre binele omului.

Situația în care te afli:

PACEA. Cel mic pleacă,

*Această hexagramă este asociată primelor luni ale anului chinezesc (februarie-martie), în cursul cărora puterile naturii pregătesc o nouă primăvară.

cel mare vine.
Noroc. Succes.

Este epoca cînd cerul și pămîntul își unesc puterile și calitățile într-o intimă armonie. Iar din aceasta se naște pacea și binecuvîntarea pentru toate ființele.

În lumea oamenilor este un moment al înțelegerii sociale. Cei mari se apleacă spre cei umili, iar cei umili și neînsemnați nutresc sentimente prietenești pentru cei mari; fiecare dintre cele două părți primește ceea ce i se cade, în așa fel încît orice ostilitate se risipește. Atunci cînd în societate cei buni ocupă un loc central și țin frîiele puterii, chiar și cei răi ajung sub influența lor și se fac mai buni. Cînd într-un om domnește spiritul care coboară din cer, chiar natura trece sub influența lui și-și reia locul ce-i aparține.

Altfel spus, lucrurile rele se pregătesc să plece, iar cele bune intră în scenă; aceasta aduce noroc și succes.

Transformările situației:

Nouă la început înseamnă:

Dacă smulgi o mînă de iarbă, tragi cu ea și o bucată de pămînt.
Fiecare cu neamul lui. A întreprinde ceva este aducător de succes.

La vreme de belșug, orice om de valoare chemat la o funcție de conducere atrage spre el pe cei ce-i împărtășesc opiniile, la fel ca atunci cînd tragi un smoc de iarbă: se trage întotdeauna și pămîntul din jur din cauza rădă-

cinilor întreţesute ale ierburilor alăturate. În astfel de momente, în care o acţiune pe scară mare devine posibilă, este bine să ieşi pe scena vieţii şi să săvîrşeşti acolo o mare lucrare.

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Îndură cu blîndeţe pe cei necioplţi,
treci cu hotărîre fluviul,
nu neglija ceea ce este departe
şi nu lua seama la cei din jur.
Vei reuşi astfel să mergi pe
calea de mijloc.

În epocile de prosperitate, este important, în primul rînd, să ai măreţia sufletească de a suporta chiar şi pe cei nedesăvîrşiţi. Într-adevăr, pentru un mare maestru nu există nimic din care el să nu poată aduce ceva la lumină. Dar această mărinimie nu înseamnă deloc delăsare sau slăbiciune. Tocmai la vreme de spor şi belşug trebuie să fii gata de mari şi primejdioase întreprinderi, cum ar fi traversarea unui fluviu. Nu este bine să neglijezi cele ce sînt departe, ci să ai grijă de tot. Păzeşte-te în special de faţiuni şi de influenţe de gaşcă sau de clan. Chiar dacă punctele de vedere ale unei familii sînt, în general, aceleaşi cu ale membrilor ei, ele nu trebuie să constituie un bloc ostil altora; există o datorie de împlinit pentru fiecare.

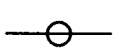

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Nu există cîmpie care să nu ajungă
la un țărm,
nici dus care să nu fie urmat
de întors.
Fără de pată este cel neclintit
în primejdii.
Nu te întrista în fața unui astfel
de adevăr, ci bucură-te de fericirea
pe care o ai încă.

Tot ceea ce este pămîntesc este supus schimbării. Aceasta este legea eternă pe pămînt. Fără îndoială, răul poate fi înăbușit, dar nu poate fi definitiv înlăturat: el revine. O astfel de observație ți-ar putea provoca melancolia, dar nu trebuie să fie așa. Ea trebuie doar să te împiedice de a te lăsa orbit de fericire sau bunăstare. Dacă îți păstrezi vie în minte ideea pericolului, vei rămîne netulburat și nu vei comite greșeli. Atît timp cît ființa lăuntrică se păstrează mai puternică și mai bogată decît bunăstarea exterioară, atît timp cît vei rămîne lăuntric superior destinului, fericirea îți va fi fidelă.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Se coboară bătînd din aripi,
fără a se făli cu bogăția sa,
în unire și în înțelegere
cu vecinul său, candid și sincer.

În perioadele de încredere mutuală cei mari devin foarte prietenoși și comunică direct cu cei simpli. Această

purtare nu este provocată de împrejurări exterioare, ci corespunde unei dispoziții intime. Atunci contactul se stabilește fără nici o constrîngere, pentru că se sprijină pe o convingere profundă.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Suveranul Yi își dă fiica în căsătorie.
Acest fapt aduce binecuvîntare
și noroc suprem.

Suveranul Yi este cel care hotărîse că prințesele imperiale, deși superioare în rang soților lor, trebuie să li se supună la fel ca toate soțiile. Și în aceasta este o aluzie la adevărata unire dintre sus și jos, unire ce aduce binecuvîntare și fericire.

— X —

Șase sus înseamnă:

Zidul cade înapoi în groapă:
nu folosi arma ta acum.
Vestește-ți poruncile în cetate.
Perseverența îți va aduce umilire.

Schimbarea a început. Zidul cetății cade la loc, în groapa de unde a fost înălțat. Asumă-ți destinul și nu încerca să-l stăvilești printr-o rezistență violentă. Tot ceea ce-ți rămîne de făcut este să te menții într-un cerc cît mai restrîns. Dacă ai vrea să te opui cu tenacitate răului cu mijloacele obișnuite, atunci prăbușirea ar fi și mai teribilă, iar consecința directă, umilința.

STAGNAREA*

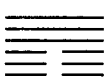

Cerul și pămîntul nu se unesc:
imagine a STAGNĂRII

Pentru a scăpa de necazuri, retrage-te în intimitatea valorii tale și nu te lăsa cumpărat.

Atunci cînd neîncrederea domnește în viața publică, urmare a influenței exercitate de oamenii vulgari, orice activitate benefică este imposibilă, pentru că bazele sînt greșite. În asemenea circumstanțe nu te lăsa sedus de propuneri strălucitoare ce te invită să participi la afacerile cetății: sînt propuneri primejdioase pentru tine, pentru că nu-ți vei putea însuși modul meschin de comportament al celorlalți. Iată de ce trebuie să-ți ascunzi valoarea și să te retragi la loc de taină.

Situația în care te afli:

STAGNARE. Oamenii răi nu-ți

*Hexagrama corespunde lunii a șaptea (august-septembrie), perioada în care anul a trecut de punctul său culminant și pregătește vestedul toamnei.

favorizează tenacitatea.
Cel puternic pleacă, cel mic vine.

Cerul și pământul, cele de sus și cele de jos nu mai au legături reciproce; toate lucrurile încremenesc, iar confuzia și dezordinea domnesc pe pământ. Înăuntru se află întunericul, afară lumina; înăuntru slăbiciunea, afară tăria; la interior, vulgaritatea, la exterior, ființele pline de noblețe. Puterea vulgului este în creștere, iar cea a ființelor nobile în descreștere. Dar cei nobili nu se lasă abătuți de la principiile lor. Dacă nu mai au posibilitatea de a acționa, consecvenți principiilor lor, se retrag la adăpostul tainei.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Dacă smulgi un smoc de iarbă, tragi cu el și o bucată de pământ.
Fiecare cu spița lui.
Perseverența aduce noroc și succes.

Înțelegînd necesitatea de a te retrage la timp, atunci cînd posibilitățile de a acționa au dispărut, te cruți de umiliri și dobîndești succes, pentru că ai știut să te pui la adăpost, în căușul propriei tale valori.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Cei de rînd suportă și tolerează;

Și pentru ei aceasta înseamnă noroc. Stagnarea servește succesului marelui om.

Oamenii de rînd sînt gata să lingușească slugarnic conducătorii. Dar ei s-ar acomoda și cu un om de caracter, dacă acesta i-ar ajuta să-și înlăture confuziile. Dar tu trebuie să înduri în liniște urmările stagnării, și să nu te amesteci deloc cu vulgul. Nu acolo e locul tău. Acceptînd să suferi direct, îți asiguri succesul principiilor tale.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Ei îndură rușinea.

Oamenii vulgari, care s-au ridicat folosind mijloace necinstite, nu pot fi la înălțimea responsabilității pe care și-au atribuit-o. La început, fără să o recunoască pe față, încep să se simtă umiliți. Este începutul unei schimbări în bine.

—O—

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Cel care lucrează la porunca Celui-prea-înalt, rămîne fără pată. Ființele cu firi asemănătoare se bucură de binecuvîntare.

Cel care vrea să restabilească ordinea, trebuie să aibă această chemare și să fie întărit cu autoritatea necesară. Atunci va fi favorizat de condițiile respectivei perioade și binecuvîntarea de deasupra lui se va revărsa

asupra tuturor celor care-i împărtășesc opiniile. Însă cel ce vrea să se erijeze în reformator cu de la sine putere, s-ar putea să comită tot felul de greșeli și să sufere eșecuri după eșecuri.

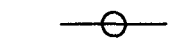

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Încremenirea se aproprie de sfîrșit.
Pentru cel mare, destin norocos.
«Dar dacă totul se duce de rîpă! Dar
dacă totul se duce de rîpă!»
De aceea îl leagă de un rug de mure.

Vremurile se schimbă. Omul capabil să restabilească ordinea a apărut. De acolo acel „destin norocos". Dar tocmai în astfel de epoci de tranziție trebuie să fii circumspect. Succesul nu poate fi consolidat decît printr-o extremă prudență; cea care-și zice neîncetat: «Dar dacă totul se duce de rîpă!». Cînd tai un rug de mure, din rădăcini răsar din nou lăstari foarte rezistenți. De aceea succesul adevărat este simbolizat cu imaginea a ceva legat de tufa de mure.

La acest punct Confucius spune: «Primejdia apare atunci cînd te simți prea sigur pe locul tău. Declinul apare acolo unde cauți cu tot dinadinsul să-ți păstrezi situația. Iar confuzia se naște atunci cînd cineva își are toate afacerile în ordine. Iată de ce nu trebuie să uiți de pericole atunci cînd te afli în siguranță, atunci cînd situația ta este stabilă, ci să te gîndești mereu la încurcături, atunci cînd treburile îți sînt în bună orînduială».

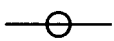

Nouă sus înseamnă:

Lîncezeala ia sfîrșit.
La început batem pasul pe loc,
apoi șanse bune.

Stagnarea nu durează veșnic, dar nu se sfîrșește de la sine; e nevoie de un om în stare să-i pună capăt. În aceasta constă deosebirea între pace și încremenire. Consolidarea păcii cere un efort permanent. Lăsată să evolueze fără nici o intervenție, pacea s-ar transforma în stagnare și decadență. Epoca decadenței nu se preface însă spontan în pace și prosperitate, ci sînt necesare eforturi pentru așa ceva. Dacă vrem să domnească în lume ordinea, nu ne putem lipsi de efortul creator al omului.

COMUNIUNEA CU OAMENII

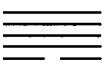

Cerul unit cu focul:
Imagine a COMUNIUNII CU OAMENII

Orînduiește familiile și rostuiește fiecare lucru.

Cerul se mișcă în aceeași direcție ca focul și totuși este distinct de acesta. La fel cum aștrii luminoși de pe cer slujesc la împărțirea timpului, comunitatea omenească trebuie să fie împărțită în mod organic. Ea nu poate fi un amestec de indivizi și lucruri - ar fi un haos, nu o comunitate - ci o multiplicitate organizată.

Situația în care te afli:

COMUNIUNEA CU OAMENII în plină zi. Succes.

Este avantajoasă străbaterea marilor ape.

Binefăcătoare este puterea celui nobil.

Adevărata comuniune cu oamenii trebuie să fie

stabilită pe baza unui interes cosmic. Nu obiectivele egoiste ale unui „eu" oarecare produc o comuniune durabilă între oameni ci țelurile privind întreaga umanitate. De aceea s-a spus: «Comuniunea cu oamenii la lumina zilei este încununată de succes». Atunci cînd domnește o astfel de înțelegere, întreprinderi primejdioase și dificile, cum ar fi traversarea unor ape mari, pot fi duse la bun sfîrșit. Totuși, pentru a realiza o astfel de comuniune este nevoie de un conducător perseverent și luminat, avînd țeluri frumoase, care trezesc entuziasm, țeluri pe care acesta știe să le urmărească energic*.

Transformările situației:

Nouă la început înseamnă:

Comuniune cu oamenii la poartă. Fără învinuiri.

O reuniune de oameni trebuie să înceapă în fața ușii. Toți sînt la fel de aproape unii de alții. Încă nu există țeluri divergente și încă nu s-au comis greșeli. Bazele oricărei uniuni trebuie să fie egal accesibile tuturor participanților; aranjamentele secrete aduc nenorociri.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Comuniune cu oamenii în cadrul

*Trigrama interioară are ca sens claritatea, trigrama exterioară, forța.

unui clan. Umilire.

Te paște pericolul unei înțelegeri restrînse, bazată pe interese personale și egoiste. Astfel de clanuri, care sînt închise și nu se deschid tuturor, care trebuie să respingă o parte din oameni pentru a putea grupa pe ceilalți, dau naștere la motivații josnice, și, prin urmare, pe termen lung, conduc la umilire.

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Ascunde arme în desiș
și urcă pe dealul înalt din față.
Timp de trei ani nu se mai ridică.

Se întind în secret curse și din această cauză ești mereu la pînă. Ai de-a face cu un adversar dur, dar nu este indicat să ai gînduri ascunse și să cauți să iei pe altul prin surprindere. Un astfel de comportament presupune aceleași viclenii la adversar și te depărtezi mereu de adevărata comuniune. Și cu cît se prelungește această situație, cu atît te îndepărtezi mai mult.

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Urcă pe zid; nu poate ataca. Noroc.

Se apropie reconcilierea de după dezbinare. Mai sînt încă ziduri care despart cele două părți dar dificultățile sînt prea mari pentru a nu se ajunge într-o situație critică și din aceasta la rațiune; și tocmai pe aceasta se bazează șansa cea bună.

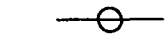

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

La început, oamenii reuniți într-o comuniune se vaită și plîng, dar mai tîrziu rîd. După lupte mari, reușesc să se întîlnească unul pe altul.

Este vorba de două ființe separate exterior, dar unite cu inima. Împrejurările vieții le țin departe una de alta. Între ele se înalță multe obstacole și piedici care le fac să plîngă. Dar ele nu se lasă despărțite de nici o împotrivire și rămîn fidele una alteia. Deși trebuie să plătească scump triumful asupra obstacolelor, totuși vor învinge, și tristețea lor se va preface în bucurie atunci cînd vor putea să se reîntîlnească.

Confucius spune despre acest subiect: «Viața îl conduce pe om pe un drum foarte întortocheat. Cursul ei este cîteodată simplu, alteori plin de piedici. Aici, un gînd plin de miez se răsfiră falnic și liber în cuvinte, dincolo cunoașterea trebuie să se zăvorască-n tăcere. Totuși, cînd două ființe sînt unite în intimitatea inimii lor, ele frîng chiar și tăria fierului. Iar atunci cînd două ființe se înțeleg întru totul în adîncul inimii lor, cuvintele le sînt blînde și puternice, ca un parfum de orhidee».

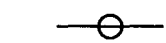

Nouă sus înseamnă:

Comuniune cu oamenii pe pajiște. Fără remușcări.

Lipsește aici acel atașament cald al inimilor. Sîntem efectiv în afara comuniunii sufletești cu ceilalți, dar ne aliem totuși cu ei. Comunitatea nu cuprinde pe toată lumea, ci doar pe aceia care locuiesc împreună, în afara zidurilor cetății, de aceea scopul ultim al uniunii nu a fost încă atins. Dar nu trebuie să-ți faci reproșuri; aliază-te comunității fără scopuri egoiste.

MAREA AVERE*

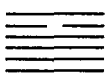

Foc sus pe cer:
imagine a MARII AVERI

Reprimă răul și favorizează binele, ascultînd astfel de voința cerului.

Soarele care, de sus din înălțimea cerului, luminează toate cele pe pămînt, este imaginea marii avuții. Dar o astfel de avere trebuie să fie bine administrată. Soarele aduce la lumină, în plină zi, și binele și răul. Pe de o parte, trebuie să combați și să alungi răul, iar pe de alta, să favorizezi binele. Numai așa împlinești voința Divinității.

Situația în care te afli:

MAREA AVERE: reușită minunată.

Adevărata avere este cea decisă prin destin și de aceea ceasul este atît de favorabil. Forță la interior, claritate la exterior; aceasta aduce o reușită minunată.

---

*Cel care, ocupînd un loc înalt, este totuși umil și blînd, vede venind spre el toate lucrurile.

Transformările situației:

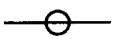

Nouă la început înseamnă:

Fără legături cu ceea ce este vătămător nu va fi nimic de învinuit. Cît nu uiți de greutăți, vei fi ferit și de blamare.

Cît timp nu faci nici o greșeală nu ești nici învinuit, și cîtă vreme rămîi conștient de numeroasele dificultăți pe care le ai de trecut, ești ferit și de riscul mîndriei și de cel al risipei; depășești astfel orice motiv de blamare.

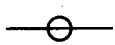

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Un car mare de încărcat. Poți întreprinde ceva. Fără reproș.

Marea avuție nu constă numai în abundența de bunuri de tot felul, ci și în utilitatea lor practică. Atunci pot fi folosite în diverse întreprinderi și sînt evitate încurcăturile și greșelile. Imaginea carului mare, unde se pot îngrămădi atîtea lucruri și cu care se poate călători pînă departe, se referă la ajutoare de nădejde, oameni aflați la înălțimea rolului ce le este încredințat; pot fi încărcați cu responsabilități grele, lucru absolut necesar în marile întreprinderi.

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Un prinț oferă marea avere Fiului Cerului.
Un om mărunt nu o poate face.

Este calitatea deosebită a omului mărinimos a nu considera bunurile ca pe o proprietate personală, ci de a le pune la dispoziția suveranului, pentru a fi folosite, de fapt, de colectivitate. Un om meschin în sufletul său este cu totul incapabil de astfel de sentimente. Pentru un astfel de om, o mare avere se transformă în pagubă, degenerează, pentru că în loc de a o oferi, vrea să o păstreze numai pentru el.

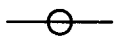

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

El face deosebire între el și aproapele său.
Fără învinuiri.

Dacă ai vecini bogați și puternici, aceasta îți poate crea probleme. De aceea este bine să nu te uiți prea mult în dreapta și în stînga și să eviți eforturile de a-i concura. Această atitudine te va feri de greșeli.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Omul cu inima deschisă și prietenos, dar care își păstrează totuși demnitatea, este norocos.

Situația este deosebit de favorabilă. Fără nici o constrîngere exterioară, ci pur și simplu datorită unei

atitudini firești, ajungi foarte apropiat de oameni, cu care vei avea relații cu adevărat sincere. Totuși, din momentul prezenței unei mari averi, doar bunăvoința nu mai este suficientă, deoarece poate fi însoțită de insolență, iar aceasta din urmă trebuie ținută în frîu de demnitate.

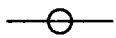

Nouă sus înseamnă:

Este binecuvîntat de cer. Noroc. Nimic care să nu fie avantajos.

Este respectat cu venerație înțeleptul care se ține departe de agitația lumii și cel care, în plină putere și bogăție, rămîne un om modest. Cei ce fac așa sînt favorizați de cer și totul le merge bine.

Confucius spune referitor la aceasta: «A binecuvînta înseamnă a ajuta. Cerul ajută ființa abandonată Lui; oamenii îl ajută pe cel sincer. Cel ce s-a abandonat Cerului, care merge pe calea sincerității, care respectă oamenii merituoși, acela este binecuvîntat. El va avea noroc și nimic dezavantajos nu va fi în acel noroc».

UMILINȚA

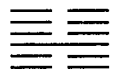

În mijlocul pământului se află un munte:
imagine a UMILINȚEI

Micșorează ce este prea mult
și sporește ceea ce lipsește.
Apoi cumpănește lucrurile
și fă-le egale;

Pământul în care stă ascuns un munte nu lasă să se vadă bogăția sa, pentru că înălțimea muntelui slujește la a echilibra adîncimea pământului; astfel, înălțimea și adîncimea se compensează reciproc. La fel, dacă vrei să instalezi ordinea pe pământ trebuie să netezești opozițiile sociale, surse de nemulțumire, și să creezi situații drepte și echitabile.

Situația în care te afli:

UMILINȚA făurește izbînda.
Cel nobil duce lucrul la bun sfîrșit.

Cînd soarele a ajuns la zenit, el trebuie, după legea cerească, să se îndrepte spre apus, iar atunci cînd se află

în locul cel mai adînc, sub pămînt, se îndreaptă spre un nou răsărit. Urmînd aceleași legi, luna începe să descrească atunci cînd a ajuns plină, iar cînd și-a pierdut toată strălucirea, reîncepe să crească. Această lege a cerului se regăsește și în destinele oamenilor.

Acestea urmează legi fixe ale căror efecte se impun cu necesitate. Totuși, stă în puterea omului de a-și modela propriul destin după cum se supune, prin purtarea sa, forțelor distrugerii, sau se așează sub oblăduirea celor constructive. Cînd un om ocupă un loc proeminent, dar se dovedește a fi plin de umilință, atunci strălucește în lumina înțelepciunii. Iar atunci cînd se găsește într-o situație umilă și se poartă corespunzător, nu va fi deloc disprețuit sau dat la o parte. Astfel, ai putea și tu să-ți duci la bun sfîrșit activitatea, fără să te împăunezi cu ceea ce faci.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Cel nobil, umil în smerenia sa, poate străbate marile ape. Noroc.

O întreprindere primejdioasă, așa cum este traversarea unui mare curs de apă, este făcută însă și mai dificilă atunci cind intră în joc tot felul de pretenții. Dimpotrivă, ea este facilitată atunci cînd se execută repede și simplu. Iată de ce o atitudine modestă, fără pretenții, permite ducerea la bun sfîrșit chiar a acțiunilor dificile, pentru că

nu ridică pretenții, ci lucrează cu suplețe și ușurință. Iar acolo unde nu se ridică pretenții, nu se mai ivesc nici rezistențe.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Umilință care se exteriorizează. Statornicia aduce norocul.

Dacă ajungi atît de evoluat lăuntric încît umilința ta se manifestă și în conduita exterioară, aceasta va fi pentru tine izvor de bine și reușită. Pentru că, în acest chip, se naște de la sine posibilitatea de a exercita o influență durabilă și care nu poate fi nimicită.

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Modest în vrednicia ta, vei duce lucrurile spre bine. Noroc.

Prin acțiuni mari, deosebite, vei cîștiga curînd un renume considerabil. Dar dacă te vei lăsa orbit de glorie, criticile nu vor întîrzia să apară, iar după ele, dificultățile. Dar dacă, dimpotrivă, rămîi modest deși ai merite reale, te faci iubit și cîștigi sprijinul absolut necesar pentru a duce la bun sfîrșit opera pe care o întreprinzi.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Nimic care să nu fie cu folos

pentru umilința lucrătoare.

Orice lucru are dreapta sa măsură; un colaborator merituos, jos, și un stăpîn binevoitor, sus, iată o echipă ideală. Într-o astfel de situație nu trebuie să abuzezi de încrederea superiorului și nici să ascunzi meritul inferiorului. Fără îndoială, există funcționari care nu se disting prin nimic. Ei se ascund după litera ordinelor și refuză orice responsabilitate; acceptă o retribuție fără să asigure serviciul corespunzător, și poartă un titlu pe care nu-l justifică nici o realitate. Umilința de care este vorba aici este la opusul unei astfel de purtări. Modestia se arată și prin interesul față de munca sau activitatea ta.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Este avantajos să ataci cu putere.
Nimic care să nu fie avantajos.
Să nu te lauzi față de aproapele
cu propria avuție.

Umilința nu trebuie să fie confundată cu bunătatea dusă pînă la slăbiciune, cea care lasă totul să treacă. Cînd te afli într-un post cu înaltă responsabilitate se poate întîmpla ca, în unele împrejurări, să trebuiască să intervii cu energie. Dar nu-ți impune autoritatea cu lăudăroșenii; măsurile luate trebuie să fie obiective și să nu cuprindă nimic din cele ce ar putea jigni pe cineva. Prin aceasta, umilința se manifestă și în momentele de severitate.

— X —

Șase sus înseamnă:

Umilință care se exteriorizează. Este avantajos să-ți pui în mișcare armata spre a-ți pedepsi propria cetate.

Dacă ești într-adevăr consecvent în umilința ta trebuie să veghezi ca ea să se manifeste în realitate. Aceasta nu înseamnă că, atunci cînd, dintr-un motiv sau altul, într-o problemă care nu merge se dă nejustificat vina pe tine, să te simți ofensat și să te închizi în tine crezîndu-te plin de umilință numai pentru că nu te aperi. Adevărata umilință se arată atunci cînd te implici energic spre a întrona ordinea și atunci cînd începi a fi deosebit de sever cu tine însuți și cu cei din imediata ta apropiere. Nu vei realiza ceva cu adevărat important decît dacă ai curajul să-ți îndrepți armata împotriva ta însuți.

ENTUZIASMUL

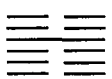

Tunetul iese bubuind din pământ:
imagine a ENTUZIASMULUI

Vechii împărați își puneau muzicanții să cînte în onoarea oamenilor merituoși, și îi puneau în fața măreției dumnezeiești, invitînd și strămoșii la ceremonie.

La începutul verii, cînd tunetul iese mugind din pământ și prima furtună răcorește firea, o îndelungată tensiune ia sfîrșit, instaurînd limpezimea și veselia. La fel și muzica are puterea de a risipi încordarea din inimi, efect al sentimentelor întunecate. Entuziasmul inimii se exprimă spontan prin cîntec, dans, mișcări ritmice ale corpului. Dintotdeauna virtutea exaltantă a sunetelor care emoționează și unește inimile oamenilor a fost resimțită ca ceva enigmatic. Suveranii foloseau această înclinație naturală pentru muzică, muzică ce era privită ca un lucru serios și sfînt, ce trebuia să slujească la purificarea inimi-

lor oamenilor. Era destinată celebrării virtuții eroilor și lansării unei punți spre lumea nevăzută. Iar în templu, oamenii se apropiau de Divinitate acompaniindu-se de muzică și pantomimă (ceea ce, ulterior a dat naștere teatrului).

Sentimentele religioase față de Creatorul lumii erau purificate prin sentimentele omenești cele mai sfinte, venerația față de strămoși. Aceștia erau invitați la serviciile divine atît în calitate de oaspeți ai Domnului cerului, cît și de reprezentanți ai umanității în fața divinului. Reunind trecutul omenesc și Divinitatea în momente solemne, de emoție religioasă, se pecetluia legătura între divin și uman. Suveranul, care onora Divinitatea în strămoșii săi, era Fiul Cerului în care lumea cerească și cea pămîntească intrau în contact mistic. Referitor la marele sacrificiu în cursul căruia se împlineau aceste ritualuri, Confucius a spus: «Cel ce înțelege pe deplin această jertfă, va putea cîrmui lumea așa de ușor, ca atunci cînd ar juca-o în podul palmei».

Situația în care te afli:

ENTUZIASMUL. Este folositor să angajezi ajutoare și să pui în mișcare armatele.

Ceasul entuziasmului este adus de prezența unui om remarcabil aflat în rezonanță cu sufletul poporului și care acționează în acord cu el. De aceea întîlnește pretutindeni ascultare liber consimțită. Deci, pentru a trezi entuziasmul, este necesar să-ți conformezi ordinele cu firea celor pe care-i guvernezi. Legile naturale sînt de neînfrînt,

pentru că au la temelie regula mișcării după linia minimei rezistențe. Aceste legi nu sînt exterioare lucrurilor, ci constituie armonia lor interioară. De aceea nu se abat din drumul lor aștrii, și de aceea orice fenomen natural se realizează cu o regularitate de ceasornic. La fel și în societatea omenească: legile care-și au rădăcinile în inima poporului sînt îndeplinite, iar cele care îi sînt contrare nu suscită decît nemulțumire.

Mai mult, entuziasmul permite să-ți angajezi ajutoare pentru o lucrare oarecare, fără a te teme de opoziții nemărturisite. Tot entuziasmul este cel ce permite uniformizarea mișcării maselor, mai ales în timpul războiului, astfel încît să se obțină victoria.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Un entuziasm care se exteriorizează aduce ghinion.

Ești într-o situație inferioară. Ai relații bune, ceea ce te bucură pînă la exaltare și de care ești foarte mîndru. Această aroganță atrage asupra ta, în mod fatal, nenorocirea. Entuziasmul nu trebuie să fie niciodată un sentiment egoist; el nu-și are justificarea decît ca o stare de spirit care te unește cu celălalt.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Tare ca piatra. Nici o zi întreagă.

Perseverența aduce succesul.

Este bine să nu te lași înșelat de nici o iluzie. În timp ce alții vor fi orbiți de entuziasm, tu recunoaște cu deplină limpezime primele semne ale timpului. Nu-i flata pe cei care sînt deasupra ta și nu-i neglija pe cei inferiori. Fii ferm, tare ca piatra. De îndată ce apare primul semn de dezacord, trebuie să știi să bați în retragere; nu întîrzia nici măcar cu o singură zi. Perseverența într-un astfel de mod de a acționa aduce succesul.

Confucius spune despre acest subiect: «A recunoaște germenii este fără îndoială ceva divin. Un om adevărat nu-și lingușește superiorii și nu este arogant cu inferiorii. În mod sigur el cunoaște germenii, imperceptibilul prim început al mișcării, ceea ce se manifestă în primul rînd ca purtător de noroc. Atunci cînd vede germenii reacționează imediat. Nu stă să aștepte nici măcar o zi. Scris este în *Cartea Transformărilor*: „Tare ca piatra. Nici o zi întreagă. Perseverența aduce norocul"».

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

A ezita aduce remușcări.

Dacă vei ezita prea mult timp te așteaptă remușcările. Trebuie exploatat momentul prielnic. Doar așa acționezi cum trebuie.

—⊖—

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Izvorul entuziasmului. El atinge [culmea] măreției.

Nu te îndoi.
Aduni prieteni în jur,
așa cum un ac de păr strînge coafura.

Prin siguranța ta, prin libertatea de gîndire, prin faptul că nu ai tot felul de îndoieli și ești cu desăvîrșire sincer atragi oamenii, le dai încredere și îi cîștigi astfel pentru o entuziastă colaborare. Așa cum un ac de păr strînge șuvițele laolaltă, unești tu oamenii în jurul tău.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Mereu și mereu bolnav și totuși nu moare.

Te găsești sub o presiune constantă care nu-ți permite să respiri liber. Dar și ea își are partea bună. Ești ferit de a-ți epuiza forțele într-un entuziasm găunos. Presiunea constantă poate deci servi foarte bine pentru a ține pe cineva în viață.

— X —

Șase sus înseamnă:

Entuziasm orbitor.
Dar te schimbi de îndată ce trece
înflăcărarea, nu va fi loc de-nvinuiri.

Este rău să te lași orbit de entuziasm. Dar cînd această orbire a fost și ea depășită și mai ești în stare să-ți schimbi atitudinea, scapi de dojeni. Să te trezești din beția unui entuziasm deplasat este un lucru perfect posibil și deosebit de folositor.

URMAREA*

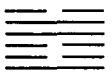

În mijlocul lacului se află tunetul:
imaginea pentru URMAREA [cuiva]

La căderea nopții, înțeleptul se cufundă în liniște și odihnă.

Tunetul în mijlocul lacului trebuie înțeles ca imagine a tunetului în repausul său hibernal și nu a tunetului în mișcare. Urmarea cuiva rezultă din această asemănare, în sensul adaptării la exigențele epocii respective. Tunetul în mijlocul lacului indică vremea întunericului și a odihnei. Adesea, înțeleptul, după ce a lucrat creator întreaga zi, își îngăduie odihnă atunci cînd cade noaptea. O situație nu poate deveni bună decît dacă știi să te adaptezi la ea și nu te consumi într-o rezistență deplasată, lipsită de măsură.

Situația în care te afli:

URMAREA dobîndește o minunată reușită.

*Veselia unită cu mișcarea te determină să urmezi ceva, [sau pe cineva].

Perseverența este avantajoasă.
Fără învinuiri.

Numai servind pe alții ajungi să-i comanzi, pentru că doar astfel se poate obține acordul lor bucuros, acord necesar pentru a fi urmat. Acolo unde trebuie să-i forțezi să te însoțească, uzînd de viclenie, de violență, sau de spirit partizan, totdeauna apare o rezistență care împiedică libera adeziune.

Dar o mișcare exuberantă poate duce și la rezultate supărătoare. De aceea se adaugă condiția: „Perseverența este avantajoasă", adică o perseverență în bine, absența învinuirilor. Tot așa cum nu-ți poți crea un grup care să te urmeze decît cu această condiție, tot așa, doar cu această condiție poți urma tu însuți pe alții fără pagubă.

Ideea de a-ți forma oameni care să te urmeze prin adaptarea ta la exigențele momentului, este o idee mare și importantă; de aceea aprecierea asociată ei este atît de favorabilă.

Transformările situației:

—○—

Nouă la început înseamnă:

Măsura lucrurilor se schimbă.
Perseverența aduce norocul.
Ieșind la poartă într-o bună
companie împlinești lucruri mari.

Există situații excepționale în care atitudinea celui care conduce și aceea a celui condus se schimbă. Din prea multă accesibilitate cel care trebuie să conducă se lasă

determinat de punctele de vedere ale subordonaților lui. Făcînd aceasta, el trebuie totuși să aibă principii ferme, spre a nu fi șovăitor acolo unde nu e vorba decît de niște opinii trecătoare. Din moment ce ești gata să asculți și părerile altora, nu trebuie să te mulțumești să întîlnești doar pe cei cu opinii asemănătoare ție, ci trebuie „să ieși la poartă" și să te întreții fără rezerve cu tot felul de oameni, prieteni sau neprieteni. Doar așa duci la bun sfîrșit un lucru!

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Dacă te atașezi de cel slab, pierzi pe cel puternic.

În prietenie, ca și în raporturile strînse cu cineva, trebuie făcută o alegere prudentă. Te vei înconjura fie de o companie bună, fie de una rea. Nu le poți avea pe amîndouă deodată. Atunci cînd te însoțești cu oameni nedemni, pierzi comuniunea cu oamenii de mare valoare spirituală, singurii care te pot influența în bine.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Lasă pe cel slab și atașează-te de cel puternic; astfel vei găsi ceea ce cauți. Este avantajos să rămîi perseverent.

Atunci cînd ai realizat legătura cu oamenii de valoare, trebuie să te desparți de ființele inferioare și superficiale. Ai acum ceea ce cauți și ceea ce ai nevoie

pentru dezvoltarea ta. Important este să rămîi ferm. Trebuie să știi ce vrei și să nu te lași amăgit de înclinații trecătoare.

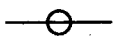

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

A asculta și a urma făuresc izbînda.
Perseverența aduce nenoroc.
A merge pe drumul tău, cu bună credință, îți aduce limpezire.
Cum ar putea fi în acestea ceva de dojenit?

Dacă ai o anumită influență asupra celor din jur, este uneori folositor să-ți formezi adepți arătîndu-te condescendent față de ei. Dar, oamenii care ți se alătură nu sînt animați de intenții oneste. Ei își urmăresc doar interesul personal și caută să se facă indispensabili prin lingușeală și slugărnicie. Dacă te obișnuiești cu astfel de susținători pînă la a nu te mai putea lipsi de ei, te paște nenorocirea. Doar atunci cînd ești eliberat de propriul tău ego și iei în considerare ceea ce este drept și obiectiv, dobîndești claritatea necesară pătrunderii unor astfel de oameni, fiind astfel ferit de critică.

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Sinceritate. Noroc.

Orice om trebuie să aibă ceva de care ascultă și pe care-l urmează ca pe o stea călăuzitoare. Cel ce urmează

cu convingere binele și frumosul poate găsi încurajare și întărire în acest cuvînt.

— X —

Șase sus înseamnă:

Are parte de poruncă hotărîtă
și rămîne în ascultare.
Împăratul îl prezintă
muntelui de la soare-apune.

Este vorba de un om care, în ceea ce privește propria persoană, a lăsat deja în urmă tulburările lumii; un mare înțelept deci. Dar iată că în apropierea lui apare cineva care-i solicită sprijinul și, prin aceasta, nu-l lasă să se retragă. Și atunci înțeleptul revine în lume, și-l ajută pe acela; ia astfel naștere o legătură veșnică.

LUCRUL ASUPRA A CEEA CE ESTE CORUPT*

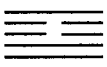

La poalele muntelui bate vîntul:
imagine a CORUPERII

Pune în mișcare poporul și întărește-i spiritul.

Cînd bate vîntul la poalele muntelui, se produc vîrtejuri, iar vegetația are de suferit. La fel și cu înclinațiile și modele de prost gust: introduc în societatea umană corupția și descompunerea. Pentru a înlătura acest rău, trebuie reînnoită societatea zdruncinînd opiniile curente (așa cum acționează vîntul scuturînd pomii); atunci caracterul poporului se întărește și se liniștește (așa cum oferă muntele adăpost și hrană tuturor ființelor care cresc în jurul lui).

---

*Pictograma chinezească atașată acestei hexagrame reprezintă o farfurie cu mîncare plină de viermi. Este reprezentarea a ceea ce este corupt [descompus]. Pentru că te găsești aici în fața unei stări de lucruri ce lasă de dorit, situația cuprinde totodată și ceea ce este necesar pentru a-i pune capăt. De aceea, hexagrama nu semnifică numai „ceea ce este corupt" ci și „acțiunea asupra a ceea ce este corupt".

Situația în care te afli:

LUCRUL ASUPRA A CEEA CE ESTE CORUPT are asigurat un succes deosebit.
Este avantajos să traversezi marile ape.
Înainte de plecare, trei zile.
După plecare, trei zile.

Ceea ce a fost corupt din greșeala oamenilor poate fi îndreptat prin munca lor. Nu este un destin irevocabil, ci doar consecința unei rele folosiri a libertății. Șansele de reușită sînt mari, pentru că ele sînt în armonie cu posibilitățile momentului. Trebuie doar să nu dai înapoi, speriat de muncă și pericole, ci să le iei cu hotărîre în piept. Totuși, reușita are drept condiție prealabilă o gîndire corectă. Aceasta se exprimă prin cugetarea: «Înainte de plecare, trei zile. După plecare, trei zile.»Trebuie să cunoști mai întîi cauzele care au provocat stricăciunea pentru a o putea remedia: de unde, atenție la timpul care a precedat punctul de pornire! Trebuie, pe de altă parte, cînd te angajezi pe noua cale, să eviți o altă cădere: de aceea, atenție și după momentul de plecare! Indiferenței și inerției care au provocat degradarea, substituie-le hotărîrea și energia, pentru ca, în cele din urmă, să apară un nou început.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

A repara ceea ce a fost stricat de tată.
Cînd este prezent un fiu,
nici o învinuire nu rămîne asupra tatălui defunct.
Primejdie, dar, la sfîrșit, noroc.

Rigiditatea în ceea ce a fost realizat a avut drept urmare stricăciunea. Dar aceasta nu este încă prea adînc înrădăcinată și de aceea este ușor de reparat. Dar nici nu trebuie luate lucrurile prea ușor. Cînd faci o reformă, lucrurile se termină cu bine numai dacă ești conștient de toate primejdiile legate de ea.

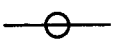

Nouă la al doilea loc înseamnă:

A repara ceea ce a fost stricat de mamă.
Nu trebuie să fii prea perseverent.

Este vorba de o greșeală în care stricăciunea a fost provocată de o slăbiciune, simbolizată în text prin expresia „ceea ce a fost stricat de mamă". Pentru a o înlătura însă nu te arăta prea tăios și nu brusca lucrurile.

Nouă la al treilea loc înseamnă:

A repara ceea ce a fost stricat de tată, va provoca și un pic de remușcare; dar nu prea grele dojeni.

Aici este descris cel care procedează cu prea puțină

hotărîre atunci cînd vindecă rănile trecutului. În mod sigur vor apărea cînd și cînd mici neplăceri și dezacorduri. Dar mai bine un exces decît un minus de energie. Chiar dacă te vei jena puțin în acest caz, vei rămîne în afara unor învinuiri într-adevăr serioase.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Suporți ceea ce a fost stricat de tată. Continuînd așa, ajungi la umilire.

Din slăbiciune, nu te opui alterării situației care, deși rod al trecutului, se manifestă abia acum, lăsînd-o să-și urmeze cursul. Dacă vei continua astfel, umilirea este inevitabilă.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Repari ceea ce a fost stricat de tată și ai parte de elogii.

Te afli în fața unei stricăciuni născute din neglijența epocilor trecute. Nu ai puterea necesară pentru a o remedia de unul singur. Totuși întîlnești ajutoare de nădejde cu sprijinul cărora poți desfășura, dacă nu chiar o reînnoire creatoare, măcar o reformă de mai mici dimensiuni, ceea ce este tot atît de demn de laudă.

—⊖—

Nouă sus înseamnă:

Nu slujește nici pe regi,

nici pe prinți.
El își fixează țeluri superioare.

Nu tuturor oamenilor li se poate cere să se amestece în treburi lumești. Sînt și dintre aceia care au ajuns la acel nivel de evoluție interioară care le dă dreptul de a lăsa universul să-și urmeze cursul, fără ca ei să se amestece în viața publică pentru a o reforma. Atunci cînd înțeleptul se ține deoparte de agitațiile cotidiene, el continuă să creeze incomparabile valori umane pentru viitor.

APROPIEREA*

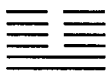

Deasupra lacului este pământul:
imagine a APROPIERII

Fii inepuizabil în Învățătură și fără limite în a suporta și proteja poporul.

Pământul mărginește de sus lacul; este imaginea aproprierii și înțelegerii binevoitoare a omului superior față de cel care se află mai jos, la baza societății. Așa cum lacul indică o adîncime inepuizabilă, înțeleptul este neobosit în munca sa de a învăța oamenii; și la fel cum pământul este larg și fără margini, suportînd toate creaturile, tot așa înțeleptul îndură oamenii, fără a exclude pe cineva, indiferent de criteriul avut în vedere.

*Este vorba de apropierea de ceea ce este puternic, de ceea ce este superior, prin raportare la ceea ce este jos. Sensul este referitor la condescendența unui om superior față de popor și la cel al punerii pe picioare a unei afaceri. Hexagrama este asociată celei de a douăsprezecea luni (ianuarie-februarie), pentru că, după solstițiul de iarnă, forța luminoasă este în ascensiune.

Situația în care te afli:

APROPIEREA dă o reușită minunată. Perseverența este avantajoasă. Cînd vine luna a opta dai de ghinion.

Este vorba de o epocă plină de progres, de speranță și de bucurie. Primăvara este foarte aproape. Veselia și buna dispoziție apropie unul de altul ceea ce este sus și ceea ce este jos. Succesul este asigurat de caracterul favorabil al momentului. Dar primăvara nu e veșnică. Peste numai opt luni, situația se va inversa și este bine să te gîndești din timp la această răsturnare. Dacă vei preveni răul înainte ca el să se manifeste și chiar înainte de a începe să încolțească, atunci vei deveni stăpîn pe el.

Transformările situației:

Nouă la început înseamnă:

Apropiere în comun. Perseverența aduce succesul.

Binele începe să răzbată și găsește o bună primire în locurile influente. Drept urmare, caută să-și croiască drum spre oamenii de valoare. Te poți alătura atunci mersului înainte. Trebuie doar să veghezi să nu te pierzi în șuvoiul vremii și să rămîi constant în direcția bună; aceasta aduce succes.

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Apropiere în comun. Noroc. Totul este avantajos.

Te găsești în situația de a fi invitat de sus să te apropii și, pentru că ai în tine forța și înțelegerea ce nu mai au nevoie de alte îndemnuri, dobîndești succesul. Nici viitorul nu trebuie să-ți provoace îngrijorare. Știi prea bine că tot ceea ce este pămîntesc este și trecător, și că orice suiș este urmat de mersul la vale; dar nu te lăsa dezorientat de aceasta. Totul este avantajos; de aceea, îndrăznește!

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Apropiere comodă. Nimic care să nu fie avantajos. Dacă ajungi să fii mîhnit, vei scăpa de învinuiri.

Pășind cu veselie înainte ajungi puternic și influent. Dar, încrezător în situația dobîndită vei avea tendința de a te relaxa și vei lăsa să transpară în raporturile tale cu oamenii senzația de confort și nepăsare. Este ceva supărător din toate punctele de vedere. Totuși, ți se va oferi posibilitatea unei schimbări sufletești; aceasta va avea loc atunci cînd vei simți amărăciune pentru purtarea ta și va renaște sentimentul responsabilității.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Apropiere desăvîrșită. Fără critică.

Un om superior se apropie fără prejudecăți de un

om de talent, pe care-l atrage în sfera sa, fără să țină seama de pretențiile de castă. Aceasta este foarte favorabil.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Apropiere înțeleaptă. Este bine pentru un mare prinț. Noroc.

Cineva care ocupă o poziție de conducere trebuie să aibă înțelepciunea de a atrage în jurul său oameni de valoare; înțelepciunea lui constă atît în a ști să-și aleagă oamenii care-i trebuie, cît și în a-i lăsa să acționeze pe cei pe care i-a ales fără să se mai amestece în treburile lor. Într-adevăr, numai printr-o astfel de conduită, va găsi persoanele în stare să facă față tuturor împrejurărilor.

— X —

Șase sus înseamnă:

Apropiere generoasă. Noroc. Fără blam.

Un înțelept care a biruit lumea și care, lăuntric, a murit pentru ea, poate fi determinat, în unele cazuri, să se reîntoarcă. Este un mare noroc pentru oamenii cărora le oferă învățătura și ajutorul său. Iar în ceea ce-l privește pe el însuși, această coborîre mărinimoasă nu poate duce la nici un fel de învinuire.

CONTEMPLAREA*

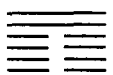

Vîntul bate pe pămînt:
imagine a CONTEMPLĂRII

**Împărații din vechime,
cercetau tărîmurile lumii,
și dădeau învățătură poporului.**

Atunci cînd vîntul bate pe pămînt, prezența lui se face resimțită pretutindeni și iarba trebuie să se plece sub puterea sa. Aceste două fapte își găsesc confirmarea în hexagramă. Cele două imagini simbolizează felul în care acționau împărații din antichitate: prin călătorii regulate,

*Hexagrama poate însemna, pe de o parte, contemplarea, iar pe de alta faptul de a fi privit, de a fi un model. Aceste idei sînt sugerate de aceea că hexagrama poate fi înțeleasă ca imaginea unui turn fortificat, așa cum existau în mare număr în China antică. Pe de o parte, de la înălțimea acestor turnuri, se putea vedea pînă departe în jur, iar pe de altă parte, un astfel de turn aflat pe vîrful muntelui era vizibil de la mare distanță. Deci, hexagrama arată un suveran care contemplă sus legea cerului și jos datinile poporului și care constituie, datorită guvernării sale bune, o pildă minunată pentru mulțime. Acest semn este asociat celei de-a opta luni (septembrie-octombrie).

ei își asigurau cunoașterea supușilor lor atît de bine încît nici un obicei respectat de popor nu le putea scăpa; drept urmare, își exercitau și propria lor influență grație căreia erau modificate uzanțele nepotrivite.

Ansamblul indică puterea personalității superioare. Un astfel de om va avea o vedere de ansamblu a marilor mulțimi și a adevăratelor lor înclinații, în așa fel încît nu va putea fi păcălit; totodată își va exercita influența asupra acestora prin simpla lui existență, astfel încît mulțimea se va orienta după el ca iarba după vînt.

Situația în care te afli:

CONTEMPLAREA.
Purificarea rituală a avut loc,
ofranda încă nu.
Plini de încredere,
ei își înalță ochii spre el.

În China, ritualul sacrificiului începea printr-o curățire rituală; abia după aceea se oferea jertfa. Intervalul de timp dintre aceste două acțiuni este sacru; este momentul supremei reculegeri interioare. Atunci cînd pietatea este inspirată de credință și este sinceră, contemplarea spectacolului oferit de ea îi transformă pe cei de față și le inspiră respect.

Tot așa natura poate oferi spectacolul unei realități pline de gravitate și sfințenie, prin regularitatea derulării tuturor fenomenelor. Contemplarea sensului divin al evenimentelor universului pune în mîinile celui chemat să acționeze asupra oamenilor mijlocul de a exercita aceleași efecte. Pentru aceasta trebuie o reculegere interioară

asemănătoare celei produse prin contemplarea religioasă la oamenii înzestrați cu o credință puternică. Drept urmare din privirile lor iradiază o misterioasă putere spirituală care acționează asupra oamenilor și îi supune, fără ca ei să fie conștienți de modul în care se petrece acest lucru.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Contemplarea unui copilaș.
Pentru un om obișnuit
nu e nimic de dojenit;
pentru cel nobil înseamnă umilire.

Aici este vorba de o contemplare fără înțelegere și de la distanță. Cineva acționează, dar faptele aceluia nu sînt înțelese de oamenii obișnuiți. Asta nu are importanță pentru gloate: fie că ele înțeleg, fie că nu, acțiunile guvernanților sînt considerate a fi spre binele lor. Dar pentru un om superior așa ceva ar fi o rușine. El nu are voie să se mulțumească cu o percepție mărginită și lipsită de înțelegere a celor făptuite de cîrmuitori, ci trebuie să le vadă coerent, căutînd să le sesizeze sensul.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Contemplarea prin gaura cheii
este folositoare doar pentru
strădania unei femei.

Prin gaura cheii nu ai decît o vedere limitată. Privești de la interior spre exterior. Lumea contemplată este limitată subiectiv. Raportezi totul la tine însuți, dar nu știi să te pui în locul celorlalți și să pătrunzi pînă la țelurile lor. E ceva convenabil pentru o bună gospodină pentru că ea nu are nevoie să înțeleagă problemele mari ale lumii. Dar pentru un om care trebuie să activeze în viața publică, o astfel de contemplare limitată este, firește, rea.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Cercetarea propriei tale vieți hotărăște asupra înaintării sau a retragerii.

Aici este punctul de tranziție. Nu mai privești spre exterior spre a culege imagini mai mult sau mai puțin limitate ori confuze, ci îți orientezi contemplarea spre tine însuți spre a găsi o direcție. Această interiorizare a contemplării este de fapt o victorie asupra egoismului nativ, cel care observă totul din punctul său de vedere. Ajungi la reflecție și astfel, la obiectivitate. Totuși, cunoașterea de sine nu este examenul propriei tale gîndiri, ci al actelor pe care le înfăptuiești. Numai și numai acțiunile vieții tale alcătuiesc o imagine ce-ți dă posibilitatea să decizi asupra înaintării sau retragerii.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Contemplarea luminii împărăției.

Este avantajos să acționezi ca un oaspete de împărat.

Aici este prezentat un om care a aflat secretul grație căruia devine posibilă realizarea prosperității în împărăție. Un astfel de om trebuie să fie investit cu o autoritate în virtutea căreia să poată acționa. E bine să fie tratat ca un oaspete; altfel spus, trebuie să poată lucra liber, nu utilizat ca o curea de transmisie.

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Contemplarea propriei tale vieți. Ești fără pată.

Un om aflat într-un post de conducere, spre care ceilalți își ridică ochii, trebuie să fie gata întotdeauna să se cerceteze pe el însuși. Maniera corectă de a te autoexamina nu constă totuși în a reflecta asupra ta fără să și acționezi, ci în a cerceta roadele pe care le dai. Doar dacă acestea sînt bune și cu influență asupra celorlalți, contemplarea propriei tale vieți îți va aduce ferirea de erori.

Nouă sus înseamnă:

Contemplarea vieții lui. Ești fără de pată.

Este vorba de un înțelept care, aflat în afara agitației lumii și eliberat de ego-ul său, contemplă legea vieții și recunoaște că binele suprem constă în a ști cum să rămîi ferit de orice învinuiri.

MUȘCĂTURA PĂTRUNZĂTOARE*

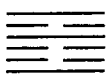

Tunet și trăznet:
imagine a MUȘCĂTURII PĂTRUNZĂTOARE

Vechii împărați întăreau legile, cu pedepse limpezi.

Pedepsele sînt aplicări individuale ale legilor. Iar limpezimea domnește atunci cînd în stabilirea sancțiunilor se disting pedepse mai ușoare și pedepse mai grele, după natura greșelii. Neavînd importanță prin ele însele, pedepsele clare, fixe și prompte sînt singura modalitate de a consolida legile. Altfel, acestea, aplicate neglijent sau neclar definite, nu ar duce decît la mărirea greutăților oamenilor în viața socială.

Situația în care te afli:

MUȘCĂTURA PĂTRUNZĂTOARE are succes.

*Hexagrama reprezintă o gură deschisă avînd ceva între dinți. Acest obiect împiedică buzele să se unească. Ca să le închidem, trebuie mușcat puternic.

Este avantajos să intre în acţiune justiţia.

Atunci cînd un obstacol se opune reunirii, a muşca energic şi adînc asigură succesul; lucru valabil în atîtea situaţii, dar mai ales în toate cazurile în care unitatea nu poate fi realizată deoarece este împiedicată de acţiunea unui calomniator, a unui trădător lucrînd ca piedică. Într-o asemenea situaţie trebuie „muşcat cu putere" pentru a evita un prejudiciu de durată. Astfel de obstacole conştiente nu dispar de la sine. Este nevoie de judecată şi pedeapsă, fie pentru a le intimida, fie pentru a le înlătura.

Dar, pe de altă parte, trebuie procedat cu multă corectitudine. Duritatea şi iritarea, ele singure, sînt prea violente în administrarea unei pedepse. Claritatea şi supleţea, ele singure, sînt prea slabe. Reunite însă, aceste însuşiri realizează dreapta măsură. Este important ca omul căruia îi aparţine decizia să aibă o fire blîndă, dar să inspire respectul datorită poziţiei pe care o deţine.

Transformările situaţiei:

Nouă la început înseamnă:

Zăvorît în fiare încît să nu i se vadă degetele de la picioare. Fără învinuiri.

Atunci cînd cineva este pedepsit pentru prima sa tentativă de a face rău, pedeapsa rămîne uşoară. Vinovatul are doar degetele de la picioare prinse în obezi. În felul acesta este împiedicat să mai facă greşeli şi va fi ferit

de noi învinuiri; ca un avertisment de a se opri la timp din calea răului.

— X —

Şase la al doilea loc înseamnă:

Muşti din carnea fragedă,
de nu ţi se mai vede nasul.
Fără învinuiri.

Dreptatea şi nedreptatea se deosebesc cu uşurinţă; ca atunci cînd se muşcă dintr-o carne fragedă. Dar dăm de un păcătos înrăit şi sub imperiul mîniei mergem prea departe cu supărarea. Faptul că nasul dispare cînd muşti, înseamnă că, lăsîndu-te stăpînit de furie, pierzi intuiţia. Totuşi, paguba nu este prea mare, pentru că pedeapsa în sine este dreaptă.

— X —

Şase la al treilea loc înseamnă:

Muşti dintr-o carne veche şi uscată
şi dai de o bucată otrăvită.
O mică umilire. Fără de blam.

În acest caz, pedeapsa trebuie să fie aplicată de cineva care nu are puterea şi autoritatea necesară pentru aceasta; de aceea, vinovaţii nu i se supun. Este vorba de un proces vechi, simbolizat printr-un vînat pus la saramură, situaţie în care te loveşti de dificultăţi. Faptul de a te ocupa de această poveste îţi atrage o ură otrăvită şi ajungi astfel într-o situaţie cam umilitoare. Dar cum vremurile au vrut aşa, rămîi totuşi fără pată.

—o—

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Muști dintr-o carne cu zgîrciuri și uscată.
Capeți săgeți de fier.
Este avantajos să reflectezi la dificultăți și să fii stăruitor. Noroc.

Sînt dificultăți foarte mari de biruit. Trebuie pedepsiți adversari puternici. Este penibil și totuși o vei scoate la capăt. Dar pentru a triumfa, trebuie să fii tare ca oțelul și ațintit ca săgeata în zborul ei. Dacă înțelegi dificultățile și perseverezi, dobîndești succesul. În cele din urmă delicata misiune este dusă la bun sfîrșit.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Muști din carne vînoasă și uscată.
Primești aur galben.
Fii conștient de primejdie în mod constant. Fără învinuiri.

Ai de rezolvat un caz care, chiar dacă nu este ușor, este totuși clar. Dar avînd o fire înclinată spre indulgență, trebuie să fii totuși, precum aurul galben*, imparțial. Doar rămînînd tot timpul conștient de primejdiile ce decurg din responsabilitatea pe care ți-ai asumat-o reușești să rămîi scutit de greșeli.

*Galbenul este culoarea căii de mijloc.

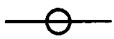

Nouă sus înseamnă:

Este prins de gît în jug de lemn de nu i se mai văd urechile. Nenorocire.

Este vorba de un om incorigibil. Ca pedeapsă el poartă un jug de lemn care îi strînge gîtul. Dar urechile îi dispar și ele înlăuntrul jugului. Nu mai aude mustrările prevenitoare, ci rămîne surd la ele. Împietrirea aceasta duce la nenorocire.

GRAȚIA*

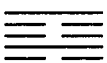

La poalele muntelui, focul:
imagine a GRAȚIEI

Acesta este modul în care trebuie să acționezi, atunci cînd limpezești treburile obișnuite; dar marile probleme nu pot fi rezolvate astfel.

Focul a cărui strălucire luminează muntele și-l îmbracă în farmec nu răzbate prea departe. Deci, forma gingașă trebuie să însuflețească și să limpezească afaceri mărunte; marile întrebări nu pot fi tranșate în acest mod. Ele cer ceva serios.

*Hexagrama reprezintă un foc care iese din străfundurile tainice ale pămîntului și ale cărui flăcări, înălțîndu-se, iluminează muntele, înălțimea celestă, îmbrăcînd-o în frumusețe. Este frumusețea formei, absolut necesară armoniei acesteia. Este pacea contemplării pure. Cînd dorințele tac, cînd voința intră în repaus, Universul se revelează ca Idee în mijlocul aparențelor. Este lumea artei în care frumusețea nu va fi fost decît un moment de exaltare trecătoare. Iată de ce nu aceasta este adevărata cale a mîntuirii.

Situația în care te afli:

GRAȚIA are succes. În lucrurile mici, este avantajos să întreprinzi o acțiune.

Pe cer, natura arată puterea luminoasă a soarelui; pe ea se întemeiază viața lumii. Dar această limpezime puternică, esențială, este înconjurată de lună și de stele, lumi care se cheamă una pe alta. Contemplarea formelor cerești conferă înțelegerea vremurilor și exigențelor lor schimbătoare. În viața oamenilor, farmecul personal aduce succes. Totuși, el nu este esențial, ci doar o podoabă, și de aceea trebuie folosit doar în lucruri mici. Contemplarea formelor în viața omenească dă posibilitatea de a modela lumea.

Transformările situației:

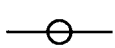

Nouă la început înseamnă:

Îți împodobești degetele de la picioare. Părăsești carul și mergi.

Faptul că ești la început, și într-o poziție de subordonat, te obligă să iei asupra ta oboseala mersului pe jos. Ai avea totuși și posibilitatea să-ți asiguri o oarecare ușurare (reprezentată de imaginea carului), dar un om plin de hotărîre ca tine disprețuiește astfel de facilități. Ți se pare mai elegant să mergi pe jos, decît să călătorești în car fără să ai acest drept.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Îți împodobești barba.

Barba este un ornament superfluu, și nu ceva de sine stătător, pentru că nu poate fi mișcată decît o dată cu bărbia. A o îngriji în mod deosebit pentru ea însăși, fără a te gîndi la valorile lăuntrice față de care este doar o podoabă, iată un semn de vanitate. Deci, imaginea oferită de comentariu semnifică faptul că forma nu este considerată decît rezultat al conținutului.

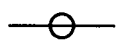

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Grațios și umed.
Perseverența de lungă durată
aduce succes.

Este un moment din viață plin de farmec. Ești înconjurat de frumusețe și strălucire, de unde și îndemnul de a persevera.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Farmec sau simplitate?
Un cal alb vine de parc-ar avea aripi.
Nu e un tîlhar, o va cere
cum se cuvine la timpul potrivit.

Te afli într-o situație în care începi să te întrebi dacă trebuie să continui a căuta farmecul strălucirii interioare, sau dacă nu ar fi mai bine să revii la simplitate. Răspunsul

se află deja în întrebare. În plus, ai și o confirmare din exterior: „se apropie ca un cal alb înaripat". Culoarea albă indică simplitatea. Chiar dacă, în primul moment, te va încerca un sentiment de decepție, trebuind să renunți la comoditățile de pînă acum, te vei regăsi în liniștea legăturii sincere cu un prieten care te caută.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Grație pe dealuri și în grădini.
Valul de mătase este sărăcăcios
și subțire.
Umilire, și totuși,
în cele din urmă, noroc.

Părăsind oamenii de rînd care nu caută decît strălucire și lux și retrăgîndu-te în solitudinea munților, vei găsi acolo un om spre care îți vei înălța ochii, și pe care vei vrea să ți-l faci prieten. Însă darurile pe care i le-ai putea oferi sînt prea sărăcăcioase, așa că te vei simți umilit. Totuși, nu cadourile contează, ci intențiile reale. De aceea, pînă la urmă totul va merge bine.

Nouă sus înseamnă:

Grație simplă. Fără învinuiri.

La nivelul cel mai de sus renunți la orice farmec exterior. Forma nu mai disimulează conținutul, ci îl pune în valoare. Supremul farmec, grația cea mai înaltă, nu constă în împodobirea exteriorului, ci în a-i da o formă simplă și practică.

EXPLOZIA*

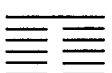

Muntele stînd pe pămînt:
imagine a EXPLOZIEI

Astfel superiorii nu-și pot asigura poziția decît prin daruri bogate către inferiori.

Dacă muntele așezat pe pământ este povîrnit, fără temelie largă, se va nărui. Dar dacă se înalță pe pământ întins, atunci locul său este sigur. Asemănător, guvernanții se spijină pe temelia largă a poporului și la rîndul lor trebuie să dea dovadă de larghețe sufletească. Atunci își vor face situația sigură ca liniștea muntelui.

Situația în care te afli:

EXPLOZIA. Nu este avantajos să te duci în nici un loc.

Este o epocă în care oamenii vulgari și obscuri fac

*Hexagrama reprezintă imaginea unei case. Linia de sus este acoperișul care, o dată spart, casa se prăbușește. Acest semn este asociat lunii a noua (octombrie-noiembrie).

presiuni și se pregătesc să elimine și ultima ființă nobilă. Deci, avînd în vedere că această situație este determinată de cursul vremurilor, pentru tine nu este avantajos să întreprinzi ceva în astfel de momente. Conduita de adoptat, atît de constrîngătoare, trebuie dedusă din proprietățile hexagramei: trigrama inferioară reprezintă pămîntul, ale cărui atribute sînt docilitatea și autoabandonarea; trigrama superioară semnifică muntele a cărui caracteristică este liniștea. Aceasta sugerează sfatul de a te conforma liniștit vremurilor rele, deoarece nu este vorba de acțiuni ale oamenilor, ci de condiționări ale timpului care, urmînd legile cerului, manifestă alternativ perioade de creștere și de declin. Astfel de condiții vremelnice nu-ți permit nici un fel de reacție. De aceea, nu este lașitate, ci înțelepciune în a te adapta la ele și a evita acțiunea.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Piciorul patului se face țăndări.
Cei ce persevereză sînt nimiciți.
Nenoroc.

Oamenii vulgari înaintează în taină și încep pe ascuns munca lor distructivă, pentru a mina locul pe care se află cel nobil. Cei aflați de partea suveranului și care-i rămîn fideli, sînt distruși prin intrigi și calomnii. Situația este dintre cele mai nefaste. Nu-ți rămîne nimic altceva de făcut decît să aștepți.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Marginea patului se face țăndări.
Cei ce persevereză sînt nimiciți.
Nenoroc.

Puterea vulgului crește. Pericolul s-a apropiat deja; apar semne fără echivoc. Liniștea este tulburată. În această situație primejdioasă, ești fără nici un ajutor și fără vreun semn prietenesc venind fie de sus, fie de jos. Într-o astfel de izolare se impune o extremă prudență. Trebuie să te adaptezi exigențelor momentului și să te eschivezi la momentul oportun. Dacă ai vrea să-ți menții situația rămînînd inflexibil, aceasta ar conduce la prăbușire.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Zboară în țăndări cu ei cu tot.
Fără învinuiri.

Te afli într-o companie rea de care depinzi foarte mult, dar ai totuși o legătură cu un om superior. Dobîndești astfel o stabilitate interioară care-ți permite să te eliberezi din prizonieratul psihic al celor care te înconjoară. Fără îndoială, vei ajunge astfel în opoziție cu ei, dar nu e nimic de învinuit în aceasta.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Patul zboară în țăndări. Pînă la piele.
Nenoroc.

Nenorocirea atinge aici și trupul, nu numai locul unde el se odihnește. E culmea nenorocirii: nu mai poate fi ocolită.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Un banc de pești. Favoarea vine prin doamnele de la curte. Totul este avantajos.

Principiul inferior se transformă sub influența principiului superior, puternic și luminos. Întunericul nu se mai opune prin intrigile sale luminii, ci se supune acesteia, așa cum o prințesă își conduce doamnele de onoare, ca pe un banc de pești în fața soțului ei, dobîndindu-i astfel bunăvoința. Supunîndu-se liber celui superior, inferiorul își găsește locul, iar cel superior primește ceea ce i se cuvine. De aceea, totul este avantajos.

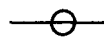

Nouă sus înseamnă:

Mai este încă acolo, un fruct mare ce nu a fost mîncat. Nobilul primește un car. Casa omului de rînd zboară în țăndări.

Este sfîrșitul exploziei. Cînd nenorocirea și-a epuizat răutatea, vin timpuri mai bune. Sămînța binelui încă mai există și asemănător fructului căzut pe pămînt, așa răsare iar binele din sămînța sa. Nobilul își regăsește

influența și posibilitatea de a acționa ca atunci cînd ar primi în dar un car. Vulgul este pedepsit de propria lui răutate; casa lui se face țăndări, împlinind o lege a firii: răul, corupătorul binelui, se distruge în cele din urmă el însuși. Pentru că răul, care înseamnă numai și numai negație, nu poate subzista în sine. De aceea, pentru omul de rînd cea mai bună situație este aceea în care este ținut sub control de cel nobil.

REVENIREA*

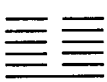

Tunetul în mijlocul pământului:
imagine a REVENIRII

Astfel vechii împărați închideau locurile de trecere la vremea solstițiului.
Negustătorii și străinii nu drumeteau și nici suveranul nu călătorea prin țară.

Solstițiul de iarnă a fost sărbătorit dintotdeauna în China ca un moment al odihnei, obicei care s-a perpetuat pînă în prezent prin repausul respectat cu ocazia Anului Nou. Iarna, puterea vitală, simbolizată de tunet, „cel care trezește", se află încă sub pământ. De aceea, ea trebuie fortificată prin odihnă, și nu risipită înfruptîndu-ne din ea înainte de vreme. Această povață se potrivește în toate situațiile asemănătoare. Sănătatea care revine după o boală, buna înțelegere renăscînd după o dezbinare etc.,

*Timpul întunericului a trecut. Solstițiul de iarnă aduce biruința luminii. Hexagrama este asociată celei de-a unsprezecea luni, decembrie-ianuarie.

totul trebuie tratat la început cu delicatețe și menajamente.

Situația în care te afli:

REVENIREA. Succes.
Plecare și reîntoarcere fără greșeală.
Vin prieteni fără de pată.
Cărarea se duce și vine.
În a șaptea zi survine reîntoarcerea.
Este avantajos să ai unde te duce.

Timpul decăderii se duce. Lumina, gonită pînă acum, reapare; este o mișcare naturală, care se naște spontan. De aceea, schimbarea lucrurilor vechi este foarte ușoară, corespunzătoare momentului și deci lipsită de tulburare. Se formează grupuri între ființe animate de aceleași sentimente, iar legăturile se săvîrșesc la lumina zilei, excluzînd orice egoism. De aceea, nu trebuie să grăbești nimic în mod artificial. Totul se produce spontan cînd a venit momentul. Aceasta este Calea cerului și a pămîntului.

Transformările situației:

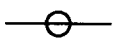

Nouă la început înseamnă:

Reîntoarcere după un drum scurt.
Fără remușcări. Mare succes.

Micile abateri de la ceea ce este bine sînt inevitabi-

le. Trebuie doar să revii la timp, înainte de a fi ajuns prea departe. De aceea orice gînd rău, care se ivește în tine, trebuie înlăturat de îndată, pînă nu te pătrunde prea tare. Atunci nu vei fi cuprins de remușcări și succesul nu este greu de obținut.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Reîntoarcere liniștită. Noroc.

Revenirea impune totdeauna o decizie; ca act de stăpînire de sine este mult mai ușor de făcut atunci cînd te găsești într-o companie bună. Cînd ești în stare să te supui unui om superior și să te îndrepți după el, aceasta îți aduce noroc.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Revenire repetată. Primejdie. Fără învinuiri.

Există ființe, marcate de o instabilitate interioară, care simt nevoia să-și schimbe mereu direcția. Zace un mare pericol în aceste neîncetate schimbări și reveniri datorate dorințelor necontrolate. Totuși, pentru că în acest mod nu se produce o înrădăcinare în rău, nu este exclusă nici posibilitatea unei tendințe generale de corijare a propriilor defecte.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Mergînd în mijlocul celorlalți,
te întorci din drum singur.

Te afli în tovărășia unor oameni de rînd, dar lăuntric ești legat de un prieten bun și puternic. Drept urmare, te vei întoarce singur. Deși comentariul nu face nici o aluzie la vreo recompensă sau pedeapsă, situația este în mod sigur favorabilă, fiindcă o astfel de hotărîre de întoarcere spre ceea ce este bine, poartă în sine recompensa.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Reîntoarcere măreață și generoasă.
Fără remușcări.

Trebuie să dai seamă, să nu te ascunzi după justificări meschine, să reintri în tine însuți și să te cercetezi. Și, de îndată ce-ai descoperit greșeala, să o și mărturisești deschis. Nu-ți va părea rău că ai urmat acest sfat.

— X —

Șase sus înseamnă:

Revenire ratată. Nenoroc.
Nenorocire înăuntru și în afară.
Dacă așa sînt mînate armatele,
pînă la urmă vei suferi
o înfrîngere dezastruoasă.
Zece ani de acum înainte nu vei mai
fi în stare să pornești vreun atac.

Cînd lași să treacă pe lîngă tine vremea reîntoarce-

rii, cazi în brațele necazurilor. Cauza lăuntrică a nenorocirii este atitudinea greșită față de lume luată ca întreg. Iar nenorocirea de la exterior este urmarea acestei poziții greșite. Hexagrama descrie în această situație împietrirea și ceea ce urmează după ea.

INOCENȚA*

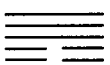

Sub cer se preumblă tunetul,
și toate lucrurile ating naturala INOCENȚĂ

**Împărații din vechime,
bogați în virtuți
și ascultînd glasul timpurilor,
îngrijeau și hrăneau toate ființele.**

Cînd, primăvara, forța vitală se pune iar în mișcare, ființele primesc de la fire nevinovăția esenței primare. Tot așa lucrau printre oameni domnitorii cei buni: revărsînd bogăția lăuntrică a firii lor, luau sub ocrotire orice viață, săvîrșind la vreme toate cele de trebuință pentru întreținerea și propășirea ei.

Situația în care te afli:

INOCENȚA. Reușită minunată.

*Este starea curată, firească, netulburată de gînduri ascunse. Altfel, oriunde există ceva plănuit, adevărul și nevinovăția naturii se pierd. Pornind de la ceea ce este natural, asociația de idei merge mai departe și hexagrama implică, de asemenea, neprevăzutul, neașteptatul.

Perseverența este avantajoasă.
Dacă cineva nu este ceea ce trebuie să fie, se alege cu nenorociri,
și nu este bine să întreprindă nimic.

Omul a primit de la Divinitate bunătatea care să-l conducă în toate mișcările lui. Apropiindu-și acest principiu divin, el atinge acea stare în care, fără să se gîndească la recompense sau interese, poate făptui ceea ce este drept, cu o simplitate și cu o siguranță instinctivă. Aceasta conduce la o admirabilă reușită, favorizată de stăruință. Totuși, nu tot ceea ce este instinctiv este natural, ci doar ceea ce este drept și potrivit cu voința cerului. Lipsită de acest adevăr, activitatea instinctivă necugetată duce doar la nenorocire.

Transformările situației:

Nouă la început înseamnă:

Purtarea întru nevinovăție
aduce norocul.

Primele elanuri ale inimii sînt totdeauna bune, în așa măsură încît le poți urma cu încredere; ai șansa de partea ta și îți vei atinge scopul.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Dacă muncind, nu te gîndești
la cules și dacă destelenind,

nu te gîndești la folosul ce-ți va aduce bucata de pămînt,
atunci e bine să te apuci de treabă.

Orice lucrare trebuie săvîrșită în felul în care o cer locul și timpul ei, fără a pîndi după rezultate. Atunci ea reușește și tot ceea ce întreprinzi va fi încununat de succes.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Nemeritat. Insucces.
Vaca ce ai priponit-o,
a luat-o un trecător, iar stăpînu-i păgubit.

Dobîndești cîteodată ceva nemeritat, cuvenit altuia, așa cum este atunci cînd un om trece pe drum și ia cu sine o vacă legată acolo. Ceea ce este cîștig pentru el, este pagubă pentru proprietar, de aceea, în toate, chiar și în cele mai inocente treburi, este necesar să te conformezi exigențelor momentului.

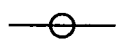

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Cel ce este în stare să fie perseverent,
Rămîne în afara oricărei critici.

Nu poți pierde ce-ți aparține cu adevărat, chiar dacă te-ai lepăda de acel ceva. De aceea, nu trebuie să te neliniștești. Veghează doar să rămîi fidel naturii tale proprii, propriei firi, și nu asculta pe alții.

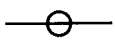

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Pentru o boală nemeritată
nu e nevoie de leacuri;
va trece curînd, de la sine.

Dacă, întîmplător, survine din exterior un rău neașteptat, care nu-și are cauza și punctul de sprijin în firea ta, să nu recurgi la mijloace exterioare pentru înlăturarea lui, ci să-l lași să-și urmeze în liniște cursul; lucrurile se vor îndrepta de la sine.

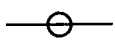

Nouă sus înseamnă:

Activitate ce aduce necazuri.
Nimic nu e avantajos.

Cînd te afli într-o situație sau într-o perioadă nefavorabilă, este important să aștepți liniștit și fără gînduri ascunse. A acționa fără judecată împotriva destinului, nu are sorți de izbîndă.

PUTEREA DE A ÎMBLÎNZI PE CEL MARE

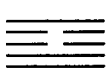

Cerul în mijlocul muntelui:
imagine a PUTERII DE A ÎMBLÎNZI PE CEL MARE

Învață să cunoști multe cuvinte din vechime și fapte din trecut, pentru a-ți zidi firea.

Cerul în mijlocul muntelui ne amintește de comori ascunse. Astfel, cuvintele și faptele de demult poartă în ele o comoară ascunsă ce poate fi folosită spre a-ți întări caracterul. Acesta este și modul corect de a studia: nu trebuie să te limitezi la cunoașterea istorică, ci fă neîncetat din istorie, o realitate a prezentului.

Situația în care te afli:

PUTEREA DE A ÎMBLÎNZI PE CEL MARE. Stăruința aduce folos. A nu mînca acasă aduce noroc.

Este avantajos să traversezi marile ape.

Pentru a concentra și stăpîni marile forțe creatoare, așa cum este cazul în hexagrama de față, este nevoie de un om puternic și luminat. Dar pentru că oamenii de merit sînt onorați, așa cum este situația celui căruia suveranul îi încredințează guvernarea, este bine să nu stai retras, ci să preiei o sarcină oficială, de natură publică. Te găsești astfel în armonie cu cerul și, de aceea, vei reuși chiar și în întreprinderi dificile și primejdioase, cum ar fi trecerea marilor ape.

Transformările situației:

Nouă la început înseamnă:

Ești față în față cu primejdia și este bine să te ții departe de ea.

Ai dori să mergi viguros înainte, dar împrejurările se opun. Dacă vrei să înaintezi în ciuda tuturor piedicilor, dai de belea. De aceea, este mai bine să te stăpînești și să aștepți ca forțele acumulate să-și croiască drum.

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Au fost luate osiile de la car.

Progresul este aici frînat pentru că obstacolul este mai puternic; deci nu este loc pentru luptă. Adaptează-te la situație și începe să scoți osiile de la propriul car, adică,

pentru moment, mulțumește-te să aștepți. În acest fel, forța se acumulează și conduce ulterior la un progres energic.

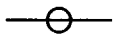

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Un cal bun merge în urma altui cal.
Conștiința pericolului
și perseverența sînt avantajoase.
Zilnic să te exersezi în conducerea
carului și mînuirea armelor.
Este avantajos să ai unde te duce.

Obstacolul fiind înlăturat, drumul devine liber. Ești sprijit de o forță puternică, care acționează în aceeași direcție cu tine. Înaintezi ca un cal de nădejde, ce urmează unui alt cal de nădejde. Dar încă mai amenință primejdia și trebuie să fii deplin conștient de aceasta. Vei rămîne astfel ferit de orice atac neprevăzut.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Pavăza de la fruntea tăurașului.
Mare noroc.

Înainte să-i crească coarnele, tăurașului i se leagă pe frunte o bucată de lemn, ca să nu poată vătăma pe nimeni mai tîrziu. Cît timp o fire sălbatică nu a început să se manifeste, este mai bine să încerci o îmblînzire a ei, decît să i te opui mai tîrziu. Pe această cale norocul apare cu ușurință.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Colții mistrețului jugănit. Noroc.

Comentariul se referă la o situație în care un iureș năvalnic a fost domolit pe o cale ocolită. Colții mistrețului, ca atare sînt periculoși, dar cînd firea mistrețului a fost schimbată, ei își pierd caracterul primejdios. Asemănător și în relațiile dintre oameni; nu trebuie să combați direct o fire sălbatică, ci să-i smulgi rădăcinile.

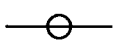

Nouă sus înseamnă:

Răzbatem la cărarea spre cer. Succes.

Timpul piedicilor a trecut. Forța blocată timp îndelungat de obstacole, își croiește drum și repurtează un mare succes. Un înțelept este onorat de către suveran, înțelepciunea lui se impune și modelează lumea.

HRĂNIREA*

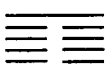

La poalele muntelui, tunetul:
imagine a HRĂNIRII

Fii atent la vorbele pe care le rostești și cumpătat atunci cînd mănînci și bei.

La începutul primăverii, cînd semințele cad în brazdă, toate lucrurile sînt pregătite. Este modelul hrănirii. Iar înțeleptul vede în aceasta modelul de urmat în hrănirea și cultivarea caracterului său. Cuvintele sînt o mișcare dinspre interior spre exterior. Mîncatul și băutul sînt o mișcare de la exterior spre interior. Cele două feluri de mișcare pot fi domolite prin calm. Calmul face ca vorbele ce ies pe gură să nu fie necumpătate și nici mîncarea ce intră în gură să nu fie peste măsură. Așa se cultivă caracterul.

Situația în care te afli:

*Hexagrama este imaginea unei guri deschise: de unde ideea de alimentare a propriei persoane, atît în ceea ce privește trupul, cît și în ceea ce privește spiritul.

HRĂNIREA. Perseverența aduce noroc. Observă cum se hrănește și ce caută cineva pentru a-și umple gura.

Cînd ai grijă de alimentație, este important să te preocupi de persoanele care o merită și să fii atent să te hrănești tu însuți așa cum se cuvine. Dacă vrei să cunoști firea cuiva, este deajuns să observi încotro își îndreaptă cel mai mult grija, și ce parte din propria persoană o cultivă și o întreține în mod deosebit. Natura hrănește toate ființele; ia exemplu, și hrănește și ocrotește pe cei valoroși, ca prin intermediul acestora să poți avea grijă de toți oamenii.

Mencius spune referitor la acest subiect: «Dacă vrei să știi despre cineva, de este om de valoare sau nu, nu-ți trebuie decît să descoperi ce parte din el o consideră ca fiind cea mai importantă.Trupul are părți importante și, mai puțin importante. Nu trebuie vătămat ceea ce este important din slăbiciune pentru ceea ce este secundar, nici ceea ce este nobil, pentru ceea ce este vulgar. Cel ce își cultivă părțile vulgare, este un om vulgar. Iar cel ce-și cultivă părțile nobile ale ființei sale este un om nobil».

Transformările situației:

Nouă la început înseamnă:

Lași să-ți plece broasca vrăjită și te uiți la mine, cu buzele umflate.

Nenoroc.

Broasca țestoasă vrăjită nu are nevoie de mîncare de pe pămînt; puterea ei magică îi dă posibilitatea să trăiască numai cu aer. Imaginea arată pe cineva care, prin firea și prin poziția pe care o ocupă, ar putea trăi total independent, pe baza propriilor sale resurse. Dar, în loc de aceasta, el renunță la o asemenea autonomie lăuntrică și-și ridică ochii plini de invidie spre alții care par mai bine situați ca el. Gelozia aceasta meschină nu trezește decît dispreț și ironie, iar rezultatele sînt dintre cele mai rele.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Te îndrepți spre culmi după hrană și părăsești cărarea, pentru a lua mîncarea venind dinspre deal. Dacă continui tot așa, aceasta îți va aduce nenoroc.

Purtarea corectă este să te îngrijești tu însuți de propria hrană, sau să o faci prin cei ce au datoria să vegheze la aceasta. Dar cînd, din slăbiciune lăuntrică, nu ești în stare să-ți asiguri propria subzistență, se instalează rapid o stare de neliniște, deoarece, în căutarea acesteia, lași superiorii să ți-o acorde, ca o favoare. Este ceva nedemn, pentru că te îndepărtezi de propria-ți natură. Pe termen lung, această purtare îți va aduce nenoroc.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Te îndepărtezi de hrană
și perseverența în aceasta
aduce nenoroc.
Nu acționa așa timp de zece ani;
nimic avantajos.

Cel ce caută alimente care nu hrănesc trece de la amețeală la poftă, de la poftă la plăcere, iar în plăcere fiind, suspină nepotolit după alte pofte. O goană oarbă după satisfacțiile simțurilor care nu duce nicăieri. Nu acționa astfel (zece ani înseamnă un ciclu complet de timp) pentru că nu iese nimic bun.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

De te îndrepți spre culme pentru a
obține hrană vei avea noroc.
De pîndești cu ochi străpungători, ca
un tigru cu o dorință de nestins
vei fi fără învinuiri.

Linia reprezintă pe cineva care, de la nivelul poziției sale înalte, caută să răspîndească lumina cu care a fost dăruit. Dar pentru aceasta are nevoie de ajutor, căci singur nu-și poate atinge înaltele-i țeluri. Plin de dorință, ca un tigru înfometat, este mereu la pîndă spre a găsi oamenii potriviți. Și totuși nu de sine se îngrijește, ci de obște și de aceea, o astfel de rîvnă este fără pată.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Abate-te din drum, dar rămîi stăruitor; aceasta aduce noroc. Nu trebuie să traversezi marile ape.

Ești conștient de propriile lipsuri. Ar trebui să te îngrijești de hrana celorlalți, dar nu ai destulă putere pentru aceasta. Trebuie deci să te abați din drum și să ceri sfat și ajutor de la un om lipsit de strălucire exterioară, dar foarte elevat spiritual. Dacă vei cultiva cu perseverență această dispoziție, vei avea noroc. În toată această situație, important este să rămîi conștient de propria-ți dependență care nu-ți permite să ieși în față și să întreprinzi acțiuni dificile, cum ar fi traversarea apelor mari.

Nouă sus înseamnă:

Ești sursă de alimentare. Conștiința primejdiei aduce succesul. Este avantajos să traversezi marile ape.

Ești asemănător unui înțelept de cea mai înaltă clasă, unul dintre aceia de la care iradiază toate influențele ce îi hrănesc pe ceilalți. O astfel de poziție creează o grea responsabilitate. Dacă rămîi conștient de ea, vei avea noroc și vei putea întreprinde cu încredere opere însemnate și dificile, cum este, de pildă, traversarea marilor ape. Aceste opere aduc un bine general, de care te vei bucura împreună cu ceilalți.

PREPONDERENȚA CELUI MARE*

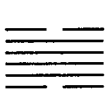

Lacul se înalță deasupra arborilor:
imagine a PREPONDERENȚEI CELUI MARE

Nu fi neliniștit
atunci cînd ești singur
și nici descurajat atunci cînd trebuie
să renunți la lume.

Vremurile excepționale, cînd predomină cel mare, se aseamănă unei inundații în care apa se ridică deasupra copacilor. Dar asemenea situații sînt trecătoare, de aceea hexagrama indică comportarea potrivită în astfel de momente: arborele se ține bine chiar și atunci cînd este singuratic, iar seninătatea voioasă nu se descurajează nicicînd, nici chiar atunci cînd trebuie să renunțe la lume.

Situația în care te afli:

PREPONDERENȚA CELUI MARE.

*Hexagrama reprezintă o bîrnă groasă, grea la mijloc, dar subțire la capete. Această situație nu este durabilă; trebuie să treacă, să se transforme, altfel te amenință nenorocirea.

Bîrna acoperișului se încovoaie. Este avantajos să ai unde te duce. Succes.

Greutatea a ceea ce este mare este excesivă. Sarcina este prea grea pentru puterile celui care trebuie s-o ducă. Grinda de coamă, pe care se reazemă întreg acoperișul, se încovoaie, pentru că are capetele prea slabe față de încărcătură. Ora și locul sînt excepționale și, în consecință, reclamă măsuri extraordinare, dacă vrei să birui. Intrînd în acțiune este necesar să găsești cît mai repede o cale de tranziție și succesul va fi aproape asigurat. Dar nu prin măsuri violente care nu duc la nimic bun. Trebuie să desfaci nodurile, pătrunzînd blînd și liniștit sensul situației; atunci vei reuși trecerea la alte condiții. Aceasta însă sub rezerva unei reale superiorități; de aceea, timpul cînd ceea ce este mare predomină este o epocă importantă.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

A așterne trestie albă. Fără învinuiri.

Cînd ești nevoit să întreprinzi ceva în timpuri excepționale trebuie să uzezi și de precauții extraordinare, ca un om care se pregătește să așeze ceva mare pe pămînt, și, precaut, întinde pe jos un strat de trestie ca să nu se rupă nimic. Poate părea excesivă o astfel de prudență, dar nu este o greșeală. O întreprindere ieșită din comun nu poate reuși decît cu ajutorul unei extreme prudențe de la bun început și menținută apoi, ca principiu, în continuare.

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Un plop uscat dă un lăstar.
Un om în vîrstă își ia o soție tînără.
Totul este avantajos.

Copacul se află pe malul apei; de aici, imaginea plopului bătrîn din care dă un lăstar. Este o reînsuflețire excepțională a procesului de creștere. O situație tot atît de excepțională se prezintă și atunci cînd un om de o anumită vîrstă ia de soție o tînără care îi place. Cu tot caracterul neobișnuit al acestei situații, totul merge bine.

Deci, în circumstanțe excepționale, este avantajos să tratezi cu oameni de condiție modestă, pentru că tocmai în ei rezidă posibilitatea unei reînnoiri.

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Bîrna acoperișului se rupe. Nenoroc.

Dacă, într-o epocă în care domină ceea ce este mare, vrei să răzbați cu orice preț și nu asculți de sfatul altora, nici ei nu vor fi dispuși să te protejeze. De aceea, greutatea va crește pînă la punctul în care totul se va frînge. În vremuri primejdioase, acțiunea personală nu face decît să grăbească prăbușirea.

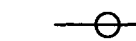

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Bîrna acoperișului a fost proptită.
Noroc.

Dacă există gînduri ascunse,
este umilitor.

Pentru tine, om încărcat cu responsabilități, raporturile amicale cu superiorii îți permit să fii stăpîn pe situație. Dar dacă ai vrea să abuzezi de relațiile tale pentru a cîștiga putere personală în loc de a veghea la mîntuirea tuturor, aceasta va fi sursă de umiliri.

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Un plop vestid înflorește;
o femeie în vîrstă se căsătorește.
Fără blam, fără laude.

Un plop vestid care înflorește își epuizează forțele și-și grăbește sfîrșitul. O femeie care, deși în vîrstă, se mărită nu produce nici o înnoire. Totul rămîne sterp. Astfel că, deși toate se petrec sub o formă onorabilă, nefirescul dăinuie.

În ceea ce te privește, dacă în timpurile nesigure renunți să te aliezi cu cei inferiori ție, creezi o situație care nu va fi durabilă.

— X —

Șase sus înseamnă:

Trebuie să treci apa,
și e mai sus decît capul!
Nenoroc. Fără învinuiri.

Situația indicată aici este cea în care extraordinarul ajunge la culme. Ești curajos și vrei să ajungi cu orice

preț la țintă. Dar te pui în primejdie și vei fi acoperit de apă. Totuși, a sacrifica propria viață pentru a face să triumfe binele, nu atrage după sine oprobiul. Există și lucruri mai importante decît viața!

INSONDABILUL*

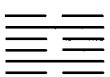

Apa curge urmîndu-și natura:
imagine a INSONDABILULUI

Pășește întru statornică virtute împlinindu-ți chemarea de a da Învățătură.

Apa își atinge țelul curgînd fără încetare. Urmîndu-și cursul, ea umple toate adînciturile. Este bine să faci la fel; binele să ajungă o însușire solidă a caracterului, să nu rămînă cumva rezultatul de moment al întîmplării. Aceasta este valabil și atunci cînd îi instruiești pe alții; totul

*Este una dintre hexagramele duble, semnificînd o scufundare bruscă. Are drept imagine apa venind de sus și străbătînd pămîntul prin rîuri și fluvii și fiind astfel izvorul vieții pe pămînt.
Aplicată oamenilor, reprezintă inima, sufletul conținînd viața închisă în trup, lumina în mijlocul tenebrelor, rațiunea. Hexagrama fiind dublă, are sensul suplimentar de „repetare a primejdiei". Se vrea deci o desemnare a situației obiective la care trebuie să te acomodezi și nu o dispoziție subiectivă care ar însemna temeritate sau perfidie. De aceea pericolul este reprezentat printr-o vale muntoasă îngustă, în care te afli precum apa într-un defileu, și din care scapi la fel ca și ea, dacă adopți conduita potrivită.

depinde de spiritul de continuitate.

Situația în care te afli:

INSONDABILUL repetat.
Dacă ești sincer,
dobîndești succes în inima ta
și reușești în încercarea ce-ți stă înainte.

Repetarea primejdiei face pe om să se obișnuiască cu ea. Apa este un exemplu în astfel de împrejurări. Ea curge neîncetat și umple toate cotloanele pe unde trece, nu o înspăimîntă nici un loc periculos, nici o cascadă și nimic nu o poate face să-și piardă natura sa esențială. Rămîne egală cu ea însăși în toate împrejurările. Astfel acționează și sinceritatea: în adîncul inimii pătrunzi sensul situației respective și din clipa în care devii lăuntric stăpîn pe ea, rezultatul firesc este că acțiunile exterioare sînt încununate de succes. Ceea ce contează este profunzimea morală care săvîrșește efectiv tot ceea ce trebuie înfăptuit, datorită căreia nu te vei lăsa înfrînt de primejdiile care stăruie asupra ta.

Dar, pericolul poate fi și o foarte bună măsură de protecție. Cerul, de exemplu, este protejat de amețitoarea sa înălțime, iar pămîntul are munții și apele ce despart țările una de alta; asemănător, și suveranul folosește pericolul ca măsură de protecție pentru a se feri de orice atac din afară și de orice agitație dinăuntru.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Repetarea insondabilului.
În abis fiind, cazi într-un hău.
Nenoroc.

Obișnuirea cu primejdia face ca omul să ajungă repede la situația în care aceasta face parte din el însuși. A te familiariza cu răul înseamnă pierderea drumului bun și nenorocirea este consecința firească acestei situații.

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Abisul este primejdios.
Străduiește-te să dobîndești
doar lucruri mici.

Dintr-o situație primejdioasă nu trebuie să încerci să scapi cu orice preț ci, mai întîi, să fii cît se poate de mulțumit dacă nu vei fi înfrînt de primejdii. Observă cu calm împrejurările momentului și mulțumește-te cu lucruri mai mici, pentru că nu poți obține un mare succes. Izvorului care, la început, este un firicel, îi trebuie mult timp să-și croiască drum spre lărgime și libertate.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Înainte și pe urmă, genune peste genune.
Într-o astfel de primejdie fiind,

înainte de toate, stai locului,
altfel, în abis fiind,
vei cădea într-un hău.
Să nu acționezi așa!

Orice pas, înainte sau înapoi, te pune în pericol. Nici nu poți visa la o scăpare. De aceea, nu te lăsa influențat spre acțiune, fiindcă te afunzi și mai tare. Oricît de neplăcut ar fi să rămîi într-o astfel de situație, trebuie mai întîi să stai pe loc pînă cînd va începe să se zărească o ieșire.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Un ulcior cu vin,
cu un blid de orez alături,
străchini de pămînt
întinse cu simplitate prin fereastră.
Cu siguranță
nimic de dojenit în toate acestea.

La ceas de primejdie, formele ceremonioase dispar. Esențialul este o dispoziție lăuntrică plină de sinceritate. Este obiceiul ca, înainte de angajare, slujbașul să aducă daruri și să prezinte recomandări. Dar aici, totul este simplificat pînă la extrem. Cadourile sînt anemice; nimeni nu este prezent pentru a recomanda pe candidat. Acesta se înfățișează singur, dar nu are de ce să roșească dacă are în vedere scopul, ajutor mutual în caz de primejdie. Mai este sugerată și o altă idee: fereastra este locul prin care pătrunde lumina în casă. Dacă vrei să oferi cuiva aflat într-o situație dificilă, o clarificare din partea ta, trebuie să

începi cu ceea ce este perfect limpede și să continui cu simplitate pornind de pe această bază.

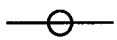

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Abisul nu a fost umplut
pînă la a se revărsa,
ci doar pînă la margini.
Fără învinuiri.

Primejdia se trage din aceea că vrei să ajungi prea sus. Apa nu se adună în defileu, ci, pentru a putea ieși, urcă doar pînă la punctul cel mai înalt al crestei. În primejdii deci, trebuie să avansezi pe linia de minimă rezistență; de aceea în astfel de perioade nu pot fi duse la bun sfîrșit acțiuni de mare amploare. Este destul dacă reușești să scapi.

— X —

Șase sus înseamnă:

Legat cu funii și cu lanțuri,
închis între pereții colțuroși
ai unei temnițe.
Timp de trei ani nu-ți poți găsi
un drum. Nenoroc.

Un om care și-a pierdut libertatea în mijlocul unui pericol foarte mare și care, înlănțuit de păcatele sale, nu are nici o perspectivă de a scăpa din primejdioasa lui situație, seamănă cu un criminal în lanțuri, aflat în închisoare, în spatele zidurilor pline de vîrfuri ascuțite.

CEEA CE SE ALIPEȘTE*

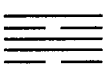

Lumina se înalță de două ori:
imagine a FOCULUI

**Luminează cele patru colțuri ale lumii,
perpetuînd limpezimea.**

Ambele hexagrame, reprezentînd soarele într-un ciclu diurn, descriu o mișcare repetată a lui. Este indicată astfel acțiunea în timp a luminii. Asemănător trebuie să continui și tu opera naturii în lumea oamenilor. Grație limpezimii ființei tale, să faci ca lumina să se răspîndească tot mai mult, și să pătrundă tot mai departe, în firea semenilor tăi.

Situația în care te afli:

**CEEA CE SE ALIPEȘTE.
Perseverența este avantajoasă
și aduce succes.**

---

*Hexagrama este dublă și înseamnă „a te atașa de ceva", „a fi condiționat", „a sta pe ceva", „claritate".

A îngriji vaca aduce noroc.

Ceea ce este întunecat se alipește de ceea ce este luminos, desăvîrșindu-se. Un corp luminos, care împrăștie lumină în jur, are nevoie înăuntrul său de ceva dăinuitor, pentru a nu se consuma cu totul; toate cîte scînteiează pe lumea asta depind de un element de care se alipesc, ca să poată străluci un timp mai îndelungat.

Astfel, soarele și luna sînt legate de cer; grînele, iarba, copacii, de pămînt. La fel, omul ales se atașează de ceea ce este drept, ca să poată modela lumea. Cînd un om care se găsește într-o situație condiționată și nu autonomă, recunoaște clar această dependență, el se supune astfel puterilor universului și obține succesul dorit. Vaca este simbolul extremei docilități. Cultivînd în el această supunere și dependență de bunăvoie, omul ajunge la lumină fără să se înflăcăreze peste măsură găsindu-și locul menit lui în lume.

Transformările situației:

—⊙—

Nouă la început înseamnă:

Urmele pașilor se încrucișează.
Dacă rămîi serios,
nici un motiv de dojană.

Ești în primul ceas al dimineții. Începe munca. După răstimpul în care sufletul se află izolat de lumea exterioară în somn, relațiile cu ea încep să se restabilească. Domnesc activitatea și graba. Este important să-ți păstrezi acum reculegerea interioară, să nu te lași an-

grenat în agitația vieții. Cît timp rămîi meditativ, dobîndești limpezimea necesară spre a înfrunta impresiile care te asaltează. Tocmai la început este importantă o astfel de gravitate și reculegere, fiindcă începutul poartă în sine germenii a tot ceea ce urmează.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Lumină aurie. Suprem noroc.

Ai ajuns la amiază. Soarele strălucește cu o lumină aurie. Auriul este culoarea mijlocului și a măsurii. Deci, lumina aurie este imaginea civilizației și a artei realizate într-o supremă armonie.

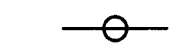

Nouă la al treilea loc înseamnă:

În lumina soarelui de la asfințit
oamenii, fie bat în tingiri și cîntă,
fie plîng cu glas tare
apropierea bătrîneții.
Nenoroc.

Iată sfîrșitul zilei. Lumina amurgului amintește cît de strîmtorată și de trecătoare este viața. În această stare de dependență exterioară, oamenii își pierd cel mai adesea și libertatea lor interioară. Natura trecătoare a existenței fie că îi incită la o veselie fără frîu, ca să se bucure de viață cît o mai au încă, fie îi determină să se lase pradă deznădejdii și își risipesc timpul, atît de prețios, lamentîndu-se la gîndul apropiatei bătrîneți. Amîndouă purtările

sînt greșite. Ție trebuie să-ți fie totuna de-i moartea aproape sau departe. Cultivă-ți mintea și sufletul și adastă liniștit lîngă urna sorții, zidindu-ți astfel un destin temeinic.

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Neașteptată este sosirea lui.
Se înflăcărează, moare, este respins.

Inteligența are aceleași raporturi cu viața precum focul cu lemnul. Focul se prinde de lemn, dar îl și consumă totodată. Limpezimea inteligenței își are rădăcina în viață, dar poate să și consume viața. Cu o fire iritabilă și neliniștită te ridici cu repeziciune, dar nu lași urme durabile; este greșit deci să te consumi ca o stea căzătoare.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Plîngi cu rîuri de lacrimi,
gemi și te vaiți.
Noroc.

Este culmea vieții. Dacă nu ai fi prevenit, în această poziție te-ai consuma ca un foc de paie. Dar, cînd în loc de aceasta, renunțînd la teamă și la speranță, contempli neantul tuturor lucrurilor, silindu-te să-ți păstrezi limpezimea lăuntrică, tristețea se preface în noroc. Este vorba deci de o schimbare veritabilă și nu de una efemeră.

Nouă sus înseamnă:

Împăratul îl folosește pentru corpul de gardă și pentru cel de pedeapsă. Este mai bine să ucizi căpeteniile, iar pe ceilalți să-i faci prizonieri. Fără învinuiri.

Scopul pedepsei este să disciplinezi și nu să provoci suferințe oarbe. Răul trebuie vindecat pornind de la rădăcină și de aceea este important în viața cetății să te debarasezi de capii comploturilor, dar să-i cruți pe tovarășii lor. În opera de perfecționare de sine, este important să extirpi obiceiurile rele, dar să le tolerezi pe cele inofensive. Pentru că o asceză prea aspră, ca și o pedeapsă prea crudă nu duce la nimic bun.

INFLUENȚA*

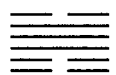

Pe munte, un lac:
imagine a INFLUENȚEI

Înțeleptul și-i apropie pe toți cu inima sa larg primitoare.

Muntele în vîrful căruia se află un lac este stimulat de umiditatea acestuia. El datorează acest avantaj faptului că vîrful lui nu este ascuțit, ci scobit. Imaginea te sfătuiește să rămîi, lăuntric, umil și liber pentru a fi receptiv la bunele povețe. Oamenii renunță repede să-l sfătuiască pe cel căruia i se pare mereu că se pricepe la toate mai bine ca alții.

Situația în care te afli:

INFLUENȚA. Succes. Perseverența este avantajoasă:

*Numele hexagramei înseamnă „universal", „general" și în sens figurat „a influența", „a atîța". Este reprezentată astfel atracția firească între sexe. În acest domeniu, bărbatul trebuie să aibă inițiativa și să ceară femeia în căsătorie.

A lua de soție o fată tînără aduce noroc.

Elementul slab este deasupra, elementul puternic dedesubt; ele se atrag reciproc pînă ajung să se unească. Aceasta aduce succes. Într-adevăr, orice reușită se sprijină pe acțiunea atracțiilor reciproce. Aceasta constituie o lege a naturii. Cerul și pămîntul se atrag reciproc și toate ființele vin în existență. Înțeleptul lucrează asupra inimii oamenilor cu ajutorul unei atracții asemănătoare și coboară acolo pacea. Se poate recunoaște natura oricărui lucru din cer sau de pe pămînt după atracțiile pe care le exercită.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Influența se manifestă în degetul mare de la picior.

Înaintea realizării unei mișcări ea se manifestă mai întîi în degetul mare de la picior. Ideea influenței este deja prezentă, chiar dacă la început ea nu este sesizabilă pentru ceilalți. Cît timp intenția nu a produs încă efecte vizibile, ea nu prezintă importanță pentru lumea exterioară și nu împinge pe nimeni nici spre bine, nici spre rău.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Influența se manifestă în gambe.

Nenoroc.
A zăbovi aduce noroc.

Gamba urmează piciorul în mișcare. Ea nu poate înainta singură și nici rămîne singură pe loc. O mișcare neautonomă deci, și din această cauză aducătoare de neplăceri. Trebuie să aștepți în liniște pînă ce vei fi sub o influență eficace. În acest fel vei fi ferit de necazuri.

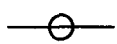

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Influența se manifestă în coapse.
Te ții de alai.
A continua este umilitor.

Orice pornire a inimii incită la mișcare. Încotro mînă dorința din inimă, într-acolo aleargă fără zăbavă și coapsele; ele sînt în directă legătură cu inima și o urmează. Aplicînd ideea la viața omului, a te pune imediat în mișcare, sub influența dispoziției de moment, nu este cea mai potrivită purtare; cu timpul ea duce la umilințe. Învățătura decurgînd din toate acestea are trei aspecte: nu trebuie să alergi după cei asupra cărora dorești să-ți exerciți influența; nu trebuie să cedezi pe loc în fața oricăror capricii ale oamenilor în serviciul cărora te afli, și, în sfîrșit, în ceea ce privește dorințele propriei tale inimi, nu trebuie să pierzi din vedere posibilitatea de înfrînare, posibilitate pe care se întemeiază libertatea omului.

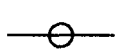

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Perseverența aduce noroc,
și remușcările dispar.
Dacă ești agitat,
și gîndurile îți zboară
încolo și-ncoace,
te vor urma doar cei
spre care îți îndrepți gîndurile
conștiente.

Impulsul ieșit din inimă este cel mai important; de aceea veghează cu grijă ca influența să fie bună și constantă; atunci, cu toată primejdia pe care o naște marea mobilitate a inimii omenești, nu vor apare remușcări. Cînd forța liniștită a personalității unui om se află în acțiune, efectele produse sînt normale, oamenii fiind deosebit de receptivi. Dar influența asupra altora nu trebuie să ia forma unei acțiuni conștiente și voluntare cu scopul manipulării lor. O astfel de agitație conștientă provoacă o stare de emoție și de uzură, ca urmare a oscilației continue între sentimente, iar efectele sînt limitate la cercul restrîns al celor spre care-ți îndrepți gîndul în mod conștient.

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Influența se manifestă în ceafă.
Fără remușcări.

Ceafa este partea cea mai puțin mobilă a corpului. Cînd influența se manifestă acolo, voința rămîne fermă și nu conduce la confuzie. De aceea, nu poate fi vorba aici de remușcări. Ceea ce se produce în profunzimile ființei, nu

poate fi nici provocat, nici împiedicat conștient. Dar tot atît de adevărat este că, dacă cineva rămîne de neinfluențat, atunci nici el nu poate influența lumea exterioară.

— X —

Șase sus înseamnă:

Influența se resimte în fălci, în obraji și în limbă.

Cel mai superficial mod prin care ai putea să-ți exerciți influența asupra celorlalți este vorbăria goală, în spatele căreia nu se află nimic. Astfel de îndemnuri produse doar de mișcările organelor vorbirii rămîn, desigur, lipsite de însemnătate. De aceea, comentariul tradițional nu indică nimic referitor la succes sau insucces, noroc sau nenoroc.

DĂINUIREA*

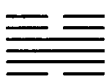

Tunet și vînt:
imagine a DĂINUIRII

Păstrează o atitudine fermă și nu-ți schimba direcția.

Se rostogolește tunetul și bate vîntul. Și unul și celălalt reprezintă fenomene extrem de mobile, și aceasta într-o măsură atît de mare, încît aparent ele sînt opusul dăinuirii. Totuși, apariția și desfășurarea lor, mișcarea lor de apropiere sau de îndepărtare, ascultă de legi durabile. Deci, dăinuirea nu constă în rigiditate și imobilitate, ci în a asculta pulsul vremurilor și a te transforma o dată cu ele. Ceea ce dăinuie este direcția fermă, legea lăuntrică a ființei tale care-ți determină toate faptele.

Situația în care te afli:

DĂINUIREA. Succes. Fără învinuiri.

*Hexagrama, aplicată raporturilor sociale, indică prezența instituției matrimoniale ca uniune durabilă între sexe. În căsnicie, bărbatul se găsește la exterior, furnizînd direcție și impuls, în timp ce femeia rămîne înăuntru, tandră și ascultătoare.

Perseverența este avantajoasă.
Este folositor să ai unde te duce.

Dăinuirea este o situație în care mișcarea nu este anihilată de obstacole. Nu este o stare de repaus, pentru că imobilitatea pură înseamnă a da înapoi. Dăinuirea este mai curînd mișcare săvîrșită după legi precise, închisă în ea însăși, reînnoindu-se fără încetare, o mișcare a unui tot organizat și puternic, centrat pe el însuși, o mișcare în care orice sfîrșit este urmat de un nou început. Țelul este atins prin mișcarea spre interior, faza de inspirație a ciclului respirator, concentrarea. Această mișcare se preface într-un nou început în care ea este îndreptată spre exterior: este expirația, expansiunea.

În acest chip își realizează corpurile cerești drumul lor pe cer și pot să strălucească durabil. Anotimpurile se succed ascultînd o lege fixă a schimbărilor și, ca urmare a acestui fapt, pot să aibă efecte durabile.

Ascultînd această chemare, vei întrupa o semnificație trainică prin felul tău de a trăi și de a privi lumea ca o formă. Constatînd din ce își trag lucrurile puterea lor de dăinuire poți recunoaște natura tuturor ființelor din cer și de pe pămînt.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

A voi prea repede dăinuirea
aduce nenoroc.
Nimic care să fie folositor.

Nu se poate crea ceva durabil decît printr-o muncă îndelungată și printr-o meditație stăruitoare. Lao Tse spune în această privință: «Dacă vrei să comprimi ceva, mai întîi trebuie să-l lași să se dilate cum se cade». Cel care cere prea mult din prima clipă dovedește o grabă nechibzuită; și pentru că vrea să aibă prea mult, în cele din urmă nu obține nimic.

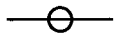

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Regretele dispar.

Situația este anormală. Forța interioară este mai mare decît puterea materială de care dispui. Și din această cauză este de temut că te-ai putea lăsa antrenat într-o acțiune peste puterile tale; dar, cum este vremea dăinuirii, vei reuși să-ți stăpînești energia interioară și vei evita orice exces. Dispare astfel și ocazia ce ar duce la remușcări.

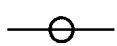

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Dacă nu dai caracterului tău trăinicia dăinuirii te paște nenorocirea. Umilire de durată.

Dacă ești mînat înlăuntrul tău de sentimente provenind din lumea exterioară, făurite din teamă și speranță, îți vei altera natura ta interioară. O astfel de inconsecvență conduce pe termen lung la experiențe dureroase. Astfel că umilirile vor sosi adesea de unde nici nu te

aștepți. Dar ele nu vor fi reacții din lumea exterioară, ci consecințele instabilității propriei tale firi.

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Nu-i vînat în cîmp.

La vînătoare, dacă vrei să lovești ținta, trebuie să începi cum se cuvine. De pildă, dacă te încăpățînezi să alergi după vînat într-un loc unde nu-i nici urmă de așa ceva, poți alerga mult și bine. Durata căutării nu-i îndeajuns. Dacă nu cauți cum trebuie, zadarnică este căutarea, nu vei găsi nimic.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

A da trăinicie caracterului tău prin perseverență este izvor de noroc pentru femeie și de nenoroc pentru bărbat.

O femeie trebuie să urmeze toată viața un bărbat, iar bărbatul trebuie să-și facă datoria clipă de clipă. Dacă vrea să-și orienteze constant conduita pentru a fi pe plac femeii este o greșeală pentru el. Femeia trebuie să păstreze obiceiurile și tradițiile moștenite, iar bărbatul trebuie să fie gata să se adapteze la situațiile ce apar și să nu se lase condus decît de cele pe care le impune datoria sa.

— X —

Șase sus înseamnă:

Graba ca stare durabilă aduce nenoroc.

Nu permanentiza starea de grabă sau de nerăbdare astfel încît odihna interioară să nu mai fie posibilă. Graba nu numai că-ți va împiedica orice profunzime interioară, dar va deveni curînd o primejdie, dacă se va înstăpîni ca forță diriguitoare.

RETRAGEREA*

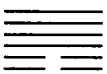

Sub cer se află muntele:
imagine a RETRAGERII

Ține vulgul la distanță fără mînie.

Muntele se înalță sub cer, dar stă în firea lucrurilor ca înălțarea lui să aibă o măsură. În același timp, cerul se retrage spre înălțimi, așa că rămîne intangibil. Este imaginea purtării celui nobil față de cel necioplit care parvine; se retrage din fața lui și se reculege în el însuși. Nu-l urăște, pentru că ura este o legătură cu obiectul pe care-l urăște. În ceea ce te privește, dovedește putere ținînd pe cel vulgar la distanță prin purtarea ta rezervată.

Situația în care te afli:

RETRAGEREA. Succes.
Este avantajoasă perseverența
în lucrurile mărunte ale vieții.

*Puterea întunericului este aici în ascensiune. Lumina se retrage. Nu este vorba de o acțiune determinată de voința omului, ci de o lege naturală. De aceea, în acest caz, a te retrage constituie modul corect de a acționa, pentru că nu macină forțele.

Te afli în situația în care forțele ostile avansează, favorizate de actualul moment. În acest caz, retragerea este atitudinea corectă și tocmai prin ea vei dobîndi succesul. Dar, retragerea nu trebuie confundată cu fuga, în care fiecare se zbate să scape pe cont propriu. Retragerea este un semn de forță și nu trebuie scăpat momentul favorabil atît timp cît îți poți păstra forțele și poziția. În loc să angajezi o luptă disperată, pe viață și pe moarte, interpretează la timp semnele vremurilor și pregătește-ți o retragere provizorie. În acest fel nu abandonezi pur și simplu cîmpul de bătaie în favoarea adversarului, ci îi faci înaintarea dificilă acționînd din puncte de rezistență izolate. Pregătești deci o contraofensivă chiar în timpul retragerii. Nu este ușor de înțeles o astfel de retragere activă pentru că semnificația cuprinsă într-un atare moment este importantă.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Aflîndu-te la coadă în timpul retragerii este primejdios să întreprinzi ceva.

În cursul retragerii este mai bine să fii printre primii. Dar aici te afli la urmă, în contact direct cu urmăritorii. Atenție deci la primejdii! În astfel de împrejurări riscante nu este indicat să întreprinzi ceva. Abținîndu-te, ai mai multe șanse să scapi de pericolul care amenință.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Te ține bine cu o curea galbenă
din piele de bou
și nimeni nu-l poate face
să-i scape prada.

Galbenul este culoarea căii de mijloc. El indică ceea ce este corect, corespunzător datoriei. Pielea de bou este solidă și nu se sfîșie.

Te retragi urmărit de cei josnici, iar unul dintre aceștia s-a agățat atît de ferm de tine încît nu mai reușești să te debarasezi de el. Și pentru că ceea ce dorește este drept și este foarte hotărît, își atinge scopul. Se confirmă astfel interpretarea de la început: «În lucrurile mici, (adică, aici, „pentru oamenii de rînd") perseverența este avantajoasă».

Nouă la al treilea loc înseamnă:

O retragere întreruptă este penibilă
și primejdioasă.
A păstra oameni ca valeți
și cameriste aduce noroc.

Cînd a venit momentul retragerii și ești totuși reținut, te afli într-o situație supărătoare și plină de pericole, pentru că ți se răpește libertatea de acțiune. Într-un astfel de caz, singura soluție constă în a lua în serviciul tău (sub o formă sau alta) chiar pe cei care nu te lasă să pleci; vei putea păstra astfel inițiativa într-o

oarecare măsură și nu vei ajunge fără apărare în fața lor. Totuși, chiar avînd această ieșire, situația nu are nimic plăcut în ea. Fiindcă ce poți face cu astfel de servitori?

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Retragerea de bună voie îi aduce celui nobil noroc, iar celui de rînd, ruina.

Cînd trebuie să se retragă, omul elevat se străduie să accepte despărțirea cu inimă ușoară și cu prietenie. De altfel, lui nu-i vine greu să se adapteze lăuntric acestei situații, pentru că nu acționează împotriva propriilor sale convingeri. Singurul care are de suferit în asemenea ocazii este omul vulgar, de care se distanțează, și care, lipsit de îndrumările lui, va merge din rău în mai rău.

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Retragere amicală. Stăruința aduce noroc.

Este de datoria ta să recunoști la timp vremea retragerii. Cînd vine momentul potrivit, totul se poate săvîrși prietenește, fără explicații jenante. Dar, deși este absolut necesară respectarea unor forme exterioare, se impune cu fermitate a nu te lăsa influențat de tot felul de considerente nepotrivite.

Nouă sus înseamnă:

Retragere veselă. Totul este avantajos.

Situație fără echivoc. Detașarea interioară este un fapt împlinit. Ai deci libertatea de a pleca. Cînd vezi drumul în fața ta atît de limpede, neîndoielnic, în suflet ți se instaurează o bucurie liniștită care alege ce e drept fără alt zbucium. O astfel de cale, clar trasată, conduce totdeauna la bine.

PUTEREA CELUI MARE*

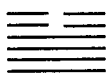

Tunet sus, în ceruri.
imagine a PUTERII CELUI MARE

Să nu mergi pe cărări ce nu sînt conforme ordinii cosmice.

Tunetul, forța electrică, se înalță la început de an. Această mișcare este în armonie cu mișcarea cerului care produce marea putere. Dar veritabila măreție constă în deplinul acord cu ceea ce este drept. De aceea, într-o epocă a marii puteri trebuie să eviți să faci ceva care să nu fie în armonie cu ordinea cosmică.

Situația în care te afli:

PUTEREA CELUI MARE. Perseverența este folositoare.

Este epoca în care valoarea interioară face o ascen-

*Cel care creează este puternic, cel ce trezește invită la mișcare. Uniunea dintre mișcare și forță dă sensul de „putere a ceea ce este mare". Această hexagramă este asociată lunii a doua (martie-aprilie).

siune viguroasă și ajunge la putere. Dar forța a depășit deja mijlocul; de aceea te amenință primejdia de a te bizui numai pe forțele tale, fără a te mai întreba, clipă de clipă, care este binele, precum și aceea de a dori să acționezi fără să mai aștepți momentul oportun. Forța cu adevărat mare este tocmai cea care nu degenerează în pură violență, ci rămîne legată interior de principiile de drept și de dreptate. Dacă înțelegi că măreția și dreptatea trebuie să fie inseparabile, înțelegi adevăratul rost a tot ceea ce se petrece în cer și pe pămînt.

Transformările situației:

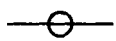

Nouă la început înseamnă:

Putere în degetele mari
de la picioare.
A continua aduce nenoroc.
Aceasta este în mod sigur adevărat.

Degetele picioarelor sînt jos de tot și ele sînt gata de mers. Deci, o putere mare, aflată într-o poziție inferioară, tinde să provoace cu forța o mișcare înainte. Dar, dacă se continuă în acest chip, aceasta va duce cu certitudine la o nenorocire. De aceea se adaugă și un avertisment ca sfat suplimentar.

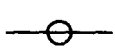

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Stăruința aduce noroc.

Rezistența începe să slăbească și se întredeschid porțile succesului. Mergînd puternic înainte, se cade foarte ușor într-o stare de înfumurare. De aceea afirmația că stăruința - adică echilibrul interior fără uzul exclusiv al forței - va aduce norocul.

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Nu acționa, ca un om vulgar,
folosind forța.
A continua este primejdios.
Un țap se izbește de un gard
de mărăcini,
și-și prinde coarnele acolo.

A te făli cu puterea ta duce la complicații, așa cum i se întîmplă țapului care se repede cu coarnele într-un mărăciniș și rămîne încurcat acolo. În timp ce omul de jos, care ajunge la putere, se lasă îmbătat de norocul său, tu nu trebuie să faci așa ceva. Trebuie să rămîi conștient de pericolul aflat în dorința de a merge neapărat înainte, oricare ar fi împrejurările, și să renunți la timp să-ți desfășori pe față toată puterea.

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Perseverența aduce noroc;
remușcarea scade.
Mărăcinișul se dă la o parte,
fără complicații.

Puterea odihnește
pe osiile unui car mare.

Cînd, pentru a înlătura obstacolele lucrează o perseverență calmă, în cele din urmă acestea cedează și prilejul părerilor de rău, aduse de folosirea excesivă a forței, dispar. Forța nu se manifestă la exterior, dar ea este capabilă să miște greutăți însemnate, ca un car mare, a cărui putere stă în osiile lui. Cu cît folosești mai puțin forța în afară, cu atît sînt mai mari efectele ei.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Pierde țapul cu ușurință.
Fără învinuiri.

Țapul se caracterizează prin robustețe exterioară, unită cu slăbiciuni interioare. În situația prezentată nu există nici o rezistență. Poți deci să renunți la pornirile belicoase, de țap, și nu vei mai avea de ce să roșești.

— X —

Șase sus înseamnă:

Un țap se repede în mărăciniș.
Nu poate da înapoi,
nu poate răzbi înainte.
Nimic nu este avantajos.
Dacă remarci dificultatea, aceasta aduce succes.

Dacă te aventurezi prea departe, ajungi la un punct

mort, de la care nu mai poți nici să înaintezi, nici să te retragi, și orice gest nu face decît să încurce și mai mult lucrurile. O astfel de încăpățînare duce la dificultăți imposibil de depășit. Dar, dacă îți dai seama de împrejurări, și te hotărăști să nu mai continui așa, atunci, cu timpul, situația se îndreaptă spre bine.

PROGRESUL*

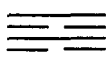

Soarele se înalță deasupra pământului:
imagine a PROGRESULUI

Să faci să strălucească firea ta luminoasă!

Pe măsură ce Soarele urcă pe bolta cerească, el revarsă tot mai mult puritatea luminii sale. Asemănător, adevărata natură a omului este bună la origine, dar se întunecă prin unirea cu elementul terestru, și trebuie să fie curățită spre a străluci iar cu limpezimea dintru început.

Situația în care te afli:

PROGRESUL. Puternicului voievod îi sînt dăruiți o mulțime de cai. Într-o singură zi este primit de trei ori în audiență.

Pentru ilustrarea situației în care te găsești, îți este

*Hexagrama reprezintă soarele care se înalță deasupra pământului; este imaginea progresului rapid și sigur.

oferită imaginea unei epoci în care, un feudal puternic adună pe toți ceilalți în jurul suveranului, într-o atmosferă de ascultare și de pace; acesta din urmă îi oferă atunci daruri bogate și-l atrage în anturajul său imediat.

Ideea are două mari aspecte. Impulsul care determină progresul pornește de la un om aflat într-o situație de subordonat, ceilalți văd în el egalul lor, și-l urmează de bună voie. Acest conducător are destulă clarviziune interioară pentru a nu abuza de marea influență pe care o exercită și pentru a o utiliza în folosul stăpînului său. Dar și acesta, la rîndul său, e lipsit de orice sentiment de invidie; el îi oferă recompense generoase acestui om de seamă, și-l atrage în anturajul său. Un stăpîn binevoitor, și un slujitor ascultător, iată condițiile pentru un mare progres.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Progresînd, dar respins.
Perseverența aduce norocul.
Chiar dacă nu întîlnești încredere,
rămîi lăuntric disponibil.*
Nici o greșeală.

Într-o perioadă în care totul împinge spre progres, te găsești încă într-o stare de incertitudine, neștiind dacă, progresînd, nu riști să fii zvîrlit înapoi. Este important să

*În sensul că trebuie să rămîi disponibil lăuntric, „lăsîndu-te în voia Cerului".

continui cu simplitate mersul în direcția bună: în cele din urmă aceasta va aduce noroc. Se poate întîmpla să nu ai parte de încrederea semenilor. În acest caz, nu te sili să fii recunoscut cu orice preț, ci rămîi lăuntric disponibil, fără să te lași cuprins de mînie. Astfel vei fi ferit de greșeli.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Progresînd cu tristețe. Perseverența aduce norocul. Dobîndești o mare fericire din partea unui strămoș.

Ești împiedicat în a te uni cu un personaj investit cu autoritate, cu care ai relații bune. Aceasta este cauza ce determină tristețea. Rămîi perseverent, pentru că acea persoană, cu o tandrețe de-a dreptul maternă, te va face să trăiești o mare bucurie. Bucuria aceasta se apropie și este meritată, pentru că atracția naturală nu are la bază motive egoiste, ci principii ferme și corecte.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Toți sînt de acord. Remușcările dispar.

Faci efortul de a înainta, și aceasta împreună cu alții, care te susțin. Dispare astfel ocazia unor regrete legate, eventual, de faptul că nu ai independența necesară ca să poți ține singur piept sorții potrivnice.

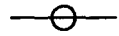

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Progresînd ca o cîrtiță.
Perseverența aduce primejdie.

Într-o epocă de progres, oamenii puternici, care nu se află într-un loc pe măsura posibilităților lor, pot să adune cu ușurință mari cantități de bunuri. Dar o astfel de purtare este plină de surprize. Și cum epocile de progres sînt totdeauna și vremuri în care soarele luminează tenebrele, a te încăpățîna să procedezi așa va duce în mod sigur la tot felul de primejdii.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Remușcările scad.
Nu pune la inimă nici cîștigul
și nici pierderea.
A întreprinde ceva aduce norocul.
Nimic care să nu fie avantajos.

Te afli într-o funcție cu autoritate și rămîi totuși blînd și rezervat. Ți-ai putea reproșa că nu ai folosit îndeajuns șansa și nu ți-ai asigurat toate avantajele posibile dintr-o atare situație. Dar acest regret se va risipi. Nu trebuie să pui la suflet nici pierderea, nici cîștigul. Sînt lucruri secundare. Mai important este să-ți fi asigurat posibilitatea de a împlini opere adevărate.

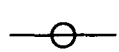

Nouă sus înseamnă:

Nu-ți este-ngăduit să năvălești
cu coarnele-nainte,
decît cînd vrei să pedepsești
pe cineva de acasă.
Conștiința pericolului aduce noroc.
Fără învinuiri.
Perseverența aduce umilire.

A înainta cu coarnele coborîte, adică agresiv, este o manieră pe care nu trebuie să o adopți, în momentele de care e vorba aici, decît față de greșelile celor apropiați ție. Astfel de abordări agresive sînt totdeauna purtătoare de primejdii. Vei evita astfel greșelile pe care riști să le comiți, și îți vei atinge scopurile. Dar dacă, dimpotrivă, vei stărui în această atitudine prea energică, mai ales față de persoane care nu fac parte din cercul tău apropiat, vei ajunge să fii umilit.

VĂTĂMAREA LUMINII*

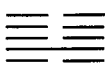

Lumina s-a ascuns sub pământ:
imagine a VĂTĂMĂRII LUMINII

**Asemănător trebuie să trăiești
față de marea mulțime.
Să îți ascunzi strălucirea,
dar să rămîi totuși luminos.**

La vremea întunericului este important să rămîi prudent și rezervat. Să nu-ți atragi degeaba dușmănii printr-o purtare nesăbuită. Fără îndoială că, în asemenea epoci, nu trebuie să-ți însușești purtările oamenilor, dar nici să-i luminezi cu observațiile tale. În astfel de vremuri nu e bine nici să-ți dorești să ai o legătură prea strînsă cu ei. Multe trebuie să le lași să zacă așa cum sînt, dar fără să te lași înșelat de ele!

Situația în care te afli:

**VĂTĂMAREA LUMINII.
Perseverează în adversitate.**

*Litt.: «a răni ceea ce este luminos».

Cînd ai lumină interioară și ești și îngăduitor, nu trebuie să te lași înfrînt fără împotrivire de împrejurări nefavorabile, sau zdruncinat în hotărîrile tale. Chiar și cea mai dură împotrivire se dă bătută în fața unei asemenea atitudini. Este adevărat că, în anumite cazuri, trebuie să-ți ascunzi lumina ca să poți triumfa asupra dificultăților izvorîte din anturajul imediat. Perseverența trebuie să dăinuiască în stratul cel mai profund al conștiinței și să nu se manifeste la exterior. Doar în acest chip îți poți păstra voința intactă în mijlocul greutăților.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Vătămarea luminii în zbor.
Coboară aripile.
De mergi undeva,
nu vei mînca timp de trei zile,
iar gazda o să-ți pună multe-n cîrcă.

Cu o hotărîre eroică, vrei să treci dincolo de toate obstacolele printr-o singură lovitură de aripi. Dar te izbești de o soartă potrivnică, bați în retragere și te eschivezi. Clipa e grea. Fără încetare trebuie să treci grăbit dintr-un loc în altul, fără să poți rămîne nicăieri. Dacă nu vrei să faci compromisuri cu tine însuți și dacă voiești să rămîi fidel principiilor tale, vei suferi multe privațiuni. Ai totuși un țel precis spre care tinzi, chiar dacă oamenii printre care trăiești nu te înțeleg, și te vorbesc de rău.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Vătămarea luminii te rănește la coapsa dreaptă. Ajută-i cu o vigoare de cal. Noroc.

Lumina se află aici într-o situație subordonată. Este rănită de întuneric. Dar rana nu-i pune viața în primejdie, ci îi produce doar o ușoară incomoditate. Scăparea mai este încă posibilă. Iar cel rănit nu se gîndește la el însuși, ci doar la salvarea celorlalți, și ei tot atît de amenințați. Caută deci, cu toată puterea, ceea ce trebuie salvat. În această activitate conformă cu datoria se află norocul.

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Vătămarea luminii în timpul vînătorii de la miazăzi. Este prinsă marea lor căpetenie. Nu încerca prea multă perseverență înainte de vreme.

Se pare că întîmplarea este la lucru. În timp ce omul puternic și loial se străduiește să instaureze ordinea ducînd o activitate plină de zel fără nici cel mai mic gînd ascuns, el dă, aparent cu totul întîmplător, de căpetenia forțelor dezordinii și-l face prizonier. Victoria este astfel cîștigată. Dar nu trebuie pusă prea multă grabă în eradicarea abuzurilor. Ar fi o greșeală, pentru că nedreptățile s-au înstăpînit de prea mult timp.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Pătrunde în partea stîngă a burții,
în miezul vătămării luminii;
Părăsește ușile și curtea ei.

Te afli în imediata apropiere a căpeteniei întunericului și descoperi astfel gîndurile lui cele mai ascunse. Îți dai seama că nu mai este nădejde de îndreptare și că, trebuie să părăsești locul nenorocirilor înainte ca ele să se reverse.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Vătămarea luminii ca la prințul Ki.
Stăruința este avantajoasă.

Dacă în timpuri întunecate nu ai cum să-ți abandonezi postul, trebuie să ai o prudență înzecită în relațiile cu lumea pentru a scăpa de primejdie.

— X —

Șase sus înseamnă:

Întunericul s-a înălțat la început
pînă la cer; dar apoi, s-a prăbușit
în străfundurile pămîntului.

Forța întunecată s-a ridicat la început atît de sus, încît putea răni toate puterile bune; pînă la urmă însă, a pierit prin propria-i întunecime, întrucît prăbușirea răului trebuie să se producă chiar în clipa în care el învinge complet binele, cînd consumă deci energia căreia îi datora, pînă în acel moment, existența sa.

FAMILIA*

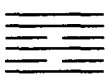

Vîntul purcede din foc:
imagine a FAMILIEI

Tot așa și cuvintele tale trebuie să aibă temeinicie, iar comportarea, tărie.

Căldura creează forța: aceasta este semnificația vîntului care iese din foc sub forma flăcării. Este o influență dinăuntru spre înafară. Aceeași atitudine este necesară și în conducerea familiei. Pentru a fi posibilă o astfel de acțiune, trebuie ca vorbele să posede forță, iar pentru aceasta ele trebuie să se sprijine pe ceva real. Vorbele rostite au influență doar atunci cînd sînt potrivite și se raportează clar la situația respectivă. Discursurile și avertismentele generale rămîn fără efect. În afară de aceasta, cuvintele trebuie să fie susținute de întreaga conduită, pentru că doar o activitate fermă și consecventă

*Hexagrama reprezintă legile care domnesc în interiorul familiei, legi care, dacă sînt aplicate și la lumea exterioară, mențin în ordine cetatea și întreg Universul. Influența care se exercită din interiorul familiei spre exterior este reprezentată prin imaginea vîntului care este născut de foc.

va face impresie asupra celorlalți, care i se pot conforma și orienta după ea. Dacă faptele nu sînt potrivite vorbelor, acestora din urmă le va lipsi orice putere de înrîurire.

Situația în care te afli:

FAMILIA.
Statornicia femeii este folositoare.

Familia are drept temelie relațiile dintre soț și soție iar liantul care menține unitatea este fidelitatea și perseverența femeii. Bărbatul și femeia se conformează marilor legi ale Naturii ocupîndu-și locurile corespunzătoare. Familia are nevoie de o autoritate fermă, aceea a părinților. Cînd tatăl este cu adevărat tată și fiul cu adevărat fiu, cînd fratele mai mare este frate mai mare, iar mezinul, mezin, cînd soțul este cu adevărat soț și soția cu adevărat soție, atunci familia se află în bună orînduială. Iar atunci cînd familia este în ordine, toate relațiile sociale se ordonează la rîndul lor: respectul afectuos pe care-l nutrește fiul se transferă asupra stăpînului sub forma fidelității față de datorie; afecțiunea care domnește între frați trece asupra prietenului sub forma loialității etc.

Transformările situației:

—⊖—

Nouă la început înseamnă:

Netă separație în interiorul familiei. Remușcările dispar.

Familia trebuie să constituie o unitate clar definită, în interiorul căreia fiecare dintre membrii ei să-și cunoască bine locul. Copii să fie obișnuiți de la bun început cu reguli precise, înainte ca voința lor să fi luat altă direcție. Dacă se începe prea tîrziu cu instaurarea ordinii, copiii au luat deja obiceiuri proaste, iar pasiunile și înclinațiile de tot felul creează deja motive de păreri de rău. Desigur, și atunci cînd faci ordine la timpul potrivit se ivesc împrejurări care pot fi motive de păreri de rău; viața de fiecare zi le face inevitabile. Dar regretul se risipește de fiecare dată și totul se liniștește.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Ea nu trebuie să-și facă toate chefurile, ci trebuie să aibă grijă înăuntru.
Statornicia aduce noroc.

Femeia trebuie să-și aleagă purtarea ținînd seama de voința stăpînului casei, tată, soț sau fiu ajuns la vîrsta maturității. Locul ei este în mijlocul căminului. Acolo trebuie să vegheze la hrănirea familiei și la ofrandele destinate sacrificiilor religioase devenind astfel centrul vieții sociale și religioase. Statornicia în locul acesta atrage norocul asupra întregii familii.

Aplicată conduitei în general, povața dată este aceea de a nu căuta niciodată să dobîndești ceva prin mijloace violente, ci să te mulțumești cu împlinirea datoriilor existente.

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Cînd se încing pasiunile
înăuntrul familiei,
părerile de rău vin
în urma unei prea mari asprimi.
Cînd femeile și copii
se hîrjonesc și rîd,
se ajunge în cele din urmă la umiliri.

În familie trebuie să existe o dreaptă cumpănire între rigiditate și relaxare. Dacă înalți stavile, lasă în interiorul lor și loc pentru libertatea fiecărui individ. Totuși, în cazurile deosebite, o asprime mare, care asigură păstrarea disciplinei, în ciuda multor note discordante, este preferabilă unei slăbiciuni care ar conduce la umilințe.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Ea este bogăția casei;
mare noroc.

Stăpîna casei este persoana de care depinde prosperitateă familiei. Atunci cînd cîștigurile și cheltuielile se compensează mulțumitor, domnește bunăstarea. În domeniul vieții publice, ideea se aplică administratorului cinstit, ale cărui măsuri favorizează binele general.

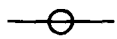

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Ca un împărat, așa se apropie de familie. Nu te teme. Noroc.

Împăratul este imaginea pentru un om înzestrat cu o mare bogăție lăuntrică. Deci nu poate fi vorba de a încerca frică în fața lui, ci întreaga familie trebuie să aibă încredere în el, pentru că iubirea cîrmuiește legăturile de familie și înrîurește spontan prin ea însăși.

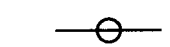

Nouă sus înseamnă:

Munca lui impune respect, și în cele din urmă, noroc.

Buna rînduială din familie se bizuie pe stăpînul casei. Dacă el se impune prin forța adevărului interior, totul merge bine în familie. În viața publică, cînd ocupi un post de conducere, trebuie să-ți asumi fără șovăire și toate responsabilitățile care decurg din această situație.

OPOZIȚIA*

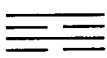

Sus focul, jos lacul:
imagine a OPOZIȚIEI

În orice companie te-ai afla, păstrează-ți propria individualitate.

Cele două elemente, focul și apa nu se amestecă, și chiar puse împreună își conservă natura; la fel, nici tu nu trebuie să te schimbi spre a ajunge asemănător celorlalți oameni, chiar dacă ai relații apropiate cu ei sau interese comune, ci păstrează-ți propria individualitate în orice comunitate te-ai găsi.

Situația în care te afli:

OPOZIȚIA. În cele mici, noroc.

Cînd oamenii se află mereu în divergență este imposibil de realizat în comun ceva de seamă; tendințele diferă prea mult între ele. În astfel de cazuri, este impor-

*Hexagrama este formată din trigrama superioară, flacăra, care pîlpîie spre înălțimi, și trigrama inferioară, lacul, care se infiltrează spre adînc. Aceste mișcări sînt dirijate în sensuri opuse.

tant să nu procedezi direct, cu bruschețe, fiindcă nu vei face decît să accentuezi opoziția; trebuie să te limitezi la acțiuni bine dozate, treptate, asupra unor aspecte mai mărunte. Poți spera totuși în succes în această direcție, pentru că situația este de așa natură încît opoziția nu exclude și posibilitatea de înțelegere.

Deși la prima vedere opoziția pare a fi o obstrucție, totuși, în cadrul unui ansamblu care o înglobează, ea își are funcția sa bine precizată. De exemplu, opoziții ca acelea dintre cer și pămînt, Spirit și Natură, bărbat și femeie, realizează prin echilibrul lor creația și zămislirea vieții. În lumea celor văzute, opoziția face posibilă diferențierea pe specii, grație căreia se instaurează ordinea lumii.

Transformările situației:

Nouă la început înseamnă:

Remușcările dispar.
Dacă îți pierzi calul, nu alerga după el; se va întoarce singur.
Dacă dai de oameni răi, păzește-te să nu cazi în greșeală.

Cînd întîmpini opoziție, nu urmări înlăturarea ei cu forța. Nu vei obține decît rezultatul contrar, așa cum se întîmplă și în cazul în care vrei să prinzi un cal: dacă alergi după el, se îndepărtează tot mai mult. Dacă este calul tău poți foarte liniștit să-l lași să se ducă, pentru că se va întoarce singur. Tot așa și cu un om care ți-a fost apropiat; dacă s-a îndepărtat momentan datorită unei neînțelegeri,

lasă-l în pace și se va întoarce. Pe de altă parte, este bine să fii prudent atunci cînd oameni nepotriviți își croiesc drum pînă la tine, nu-i alunga cu forța, căci nu vei face decît să le stîrnești ostilitatea; suportă-i cu răbdare, în curînd se vor retrage din proprie inițiativă.

—⊖—

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Îți întîlnești Învățătorul
pe o uliță îngustă.
Fără învinuiri.

Ca urmare a unor neînțelegeri, oameni sortiți unul altuia, nu reușesc să se alieze pe deplin. O întîlnire întîmplătoare, într-un cadru neceremonios, ilustrat aici de o uliță îngustă, poate fi în acest caz întîlnirea sorții, din moment ce există acea afinitate lăuntrică.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Vedem carul tras îndărăt,
boii opriți, omul, cu părul
și nasul tăiat.
Nu-i un început bun,
dar va fi bun sfîrșitul.

Cîteodată, parcă totul conspiră împotriva ta. Te vezi frînat și chiar oprit din drumul ascendent, insultat și rănit (tăierea părului și a nasului constituie o pedeapsă gravă și dezonorantă). Totuși, să nu te lași zdruncinat; în ciuda tuturor contrariilor trebuie să rămîi alături de omul

de care te simți legat. Astfel, cu tot începutul rău, sfîrșitul va fi bun.

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Izolat datorită opozițiilor,
întîlnești un om cu gîndirea
asemănătoare ție și în care poți
avea încredere.
Cu tot pericolul,
ești ferit de învinuiri.

În compania în care te afli descoperi dintr-o dată cît de izolat ești. Dacă, atunci cînd te afli într-o astfel de situație, întîlnești un om care este de aceeași factură spirituală cu tine și căruia îi poți dărui întreaga ta încredere, birui asupra singurătății. Voința ta dobîndește finalitate și vei fi ferit de greșeli.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Dispar remușcările.
Prietenul își croiește drum
înlăturînd aparențele
și de vei merge spre el, cum ar putea
fi aceasta o greșeală?

Întîlnești un om loial, pe care, din cauza vervei tale, nu-l recunoști ca atare de la început. Dar el își face drum spre tine înlăturînd aparențele. Dacă îți arată adevărata

fire, este o datorie să-i vii în întîmpinare și să conlucrezi cu el.

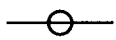

Nouă sus înseamnă:

Izolat datorită opoziției,
îți vezi prietenul
ca porcul înglodat în noroi,
apoi ca un car plin de duhurile rele.
La început încordezi arcul
împotriva lui, apoi lași arcul jos.
Nu este un tîlhar, va spune ce se cade
la timpul potrivit.
Pe drum fiind, cade ploaia; noroc.

Izolarea este produsă aici de neînțelegeri; nu provine din circumstanțe exterioare, ci din dispoziții interioare. Nu-ți cunoști cel mai bun prieten, și-ți închipui că cel care se apropie de tine este un porc murdar, mînjit de noroi, periculos ca un car plin de duhuri rele; de aceea, adopți o atitudine de apărare. Totuși, descoperi confuzia, lași armele jos și îți dai seama că celălalt se apropie cu cele mai bune intenții. Drept urmare, încordarea se risipește. Unirea face să dispară opoziția, așa cum alungă ploaia căldura înăbușitoare de dinaintea furtunii. Totul merge bine, pentru că tocmai în momentul în care ajungi în punctul critic opoziția se preface în contrariul său.

OBSTACOLUL*

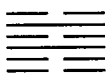

Pe munte apa:
imagine a OBSTACOLULUI

Întoarce-te spre propria persoană și zidește-ți firea.

Dificultățile și necazurile îl împing pe om spre el însuși. Și în timp ce vulgul caută vina în afară, la ceilalți oameni, plîngîndu-se de soartă, omul superior se cercetează pe sine pentru a găsi greșeala și, grație acestei introspecții, piedica din afară se va preface pentru el în prilej de zidire lăuntrică.

Situația în care te afli:

OBSTACOLUL. Sud-vestul este avantajos. Nord-estul nu.

*Hexagrama reprezintă un abis primejdios care ți se deschide brusc în față, în timp ce în spate îți stă un munte abrupt și inaccesibil. Hexagrama reprezintă obstacolele care apar de-a lungul timpului, dar care pot și trebuie să fie depășite. De aceea, toate sfaturile se referă la modurile de a birui împotrivirile.

Este folositor să vezi omul de seamă. Statornicia aduce noroc.

Sud-vestul este ținutul retragerii, nord-estul cel al înaintării. Te găsești în fața unor obstacole care nu pot fi învinse direct. Înțelept este, în acest caz, să te oprești și să o iei înapoi; o asemenea retragere nu face decît să pregătească biruința viitoare. Este important să te asociezi cu prieteni avînd aceleași idealuri cu tine și să te pui sub îndrumarea unui om aflat la înălțimea situației. Vei reuși astfel să înlături obstacolele. Dar se impune perseverență chiar și în momentele cînd ești obligat să faci ceva ce pare a te îndepărta de țel, pentru că direcția neabătută trebuie să fie în primul rînd în interiorul tău. Aceasta este aducătoare de noroc. În ceea ce privește obstacolul, care de altfel nu durează decît un timp, el îți conferă rezistență la vitregiile sorții.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

A te duce, spre piedici te-ndreaptă; a veni, spre elogiu.

Cînd ești față în față cu un obstacol, important este să reflectezi la modul în care vei putea cel mai bine să-l depășești. Nu trebuie să mergi orbește înainte, vei avea de întîmpinat numai complicații. Cea mai potrivită atitudine este să bați mai întîi în retragere, nu pentru a renunța la luptă, ci pentru a aștepta momentul cel mai favorabil de a porni.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Slujitorul împăratului întîlnește numai obstacole, dar nu din vina sa.

De obicei, cel mai bine este să socotești cum poți învinge obstacolul pe linia de minimă rezistență. Există totuși și un caz în care trebuie să-l înfrunți direct, chiar dacă piedicile se înmulțesc: atunci cînd datoria îți interzice să acționezi așa cum ți-ar fi convenabil și te obligă să înfrunți direct primejdia, punîndu-te în serviciul unei cauze superioare. Poți atunci să o faci cu toată seninătatea, pentru că nu din vina ta te afli în mijlocul dificultăților.

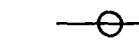

Nouă la al treilea loc înseamnă:

A pleca duce la piedici. De aceea, întoarce-te!

Chiar dacă ai fi avut disponibilitatea să te arunci în vîltoarea pericolelor, tot ar fi fost în zadar; cei pe care îi ocrotești nu ar fi putut să-și continue drumul singuri. De aceea, bate în retragere și întoarce-te la ai tăi; te vor primi plini de bucurie.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

A pleca duce spre piedici, a veni duce spre unire.

Situației în care te afli acum, nu-i poți face față de unul singur, și de aceea drumul drept nu este și cel mai scurt. Dacă vei încerca să înaintezi fără pregătirile necesare, nu vei găsi sprijinul necesar și vei băga de seamă prea tîrziu că ți-ai greșit calculele; condițiile pe care contai se vor dovedi insuficiente. De aceea, este mai bine în asemenea cazuri să începi prin a face o pauză și prin a aduna în jurul tău prieteni de nădejde pe care să te poți bizui în a birui obstacolele.

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

În mijlocul celor mai mari piedici, apar prieteni.

Chiar dacă dificultățile se îngrămădesc primejdios în jurul tău, nu ai dreptul de a abandona lupta cu ele. Ai într-adevăr vocație superioară, iar forța spiritului tău este îndeajuns de puternică pentru a atrage spre tine oameni gata de a te ajuta; munca tuturor acestora, bine condusă, va permite trecerea obstacolelor.

— X —

Șase sus înseamnă:

A te duce înseamnă drum spre piedici, a veni aduce mare noroc. Este cu folos să vezi omul de seamă.

Pentru că ai lăsat deja în urmă lumea și frămîntările ei, la vremea dificultăților soluția cea mai simplă ar fi de a părăsi pur și simplu veacul și de a te refugia în lumea de

dincolo. Dar această cale îți este interzisă. Nu vei putea fi fericit de unul singur și nu vei putea să-i părăsești pe toți în nenorocire. Datoria te cheamă încă o dată în agitația acestui veac. Tocmai datorită experienței și libertății tale ești capabil să făurești ceva mare. De aceea, este folositor să vezi omul în compania căruia vei putea să desăvîrșești opera de salvare.

ELIBERAREA*

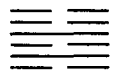

Tunete și ploaie:
imagine a ELIBERĂRII

Iartă și tu greșelile și păcatele.

Furtuna curăță atmosfera. La fel face și omul plin de noblețe față de greșelile și păcatele generatoare de tensiuni. Punînd defectele în lumină, nu întîrzie asupra lor, ci trece pur și simplu peste erorile și încălcările de lege involuntare, la fel cum apa le curăță pe toate de noroi.

Situația în care te afli:

ELIBERAREA. Sud-vestul este avantajos.
Cînd nu mai ai nici un loc unde trebuie să te duci,
reîntoarcerea este izvorul norocului.
Cînd mai ai un loc unde trebuie

*Hexagrama sugerează faptul că obstacolul este înlăturat, dificultățile fiind în curs de soluționare. Deși nu s-a realizat încă eliberarea, ea începe și diferitele ei stadii sînt arătate în hexagramă.

să te duci, atunci graba este izvorul norocului.

Este vorba de o epocă în care tensiunile și complicațiile încep să se rezolve. În astfel de momente, este important să revii cît mai repede la condițiile obișnuite*. Astfel de perioade de reviriment sînt deosebit de importante, fiind asemănătoare ploii, care pune capăt încordării din atmosferă și exercită asupra vieții o acțiune de descătușare și de stimulare. Dar, atenție la un lucru important: în astfel de clipe nu te îmbăta de victorie și nu te aventura mai departe decît este necesar! De îndată ce s-a obținut eliberarea, revenirea la ordinea vieții este izvor de noroc. Dar dacă mai rămîn resturi ce ar trebui măturate, termină cu ele cît mai repede, curăță locul, și nu-ți permite nici o întîrziere.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Fără învinuiri.

Refă-ți calm forțele și stai liniștit. Este purtarea normală după depășirea unor dificultăți.

—⊖—

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Ucizi trei vulpi în pădure și capeți o săgeată galbenă.

*Aceasta este semnificația sud-vestului.

Statornicia este izvorul norocului.

Imaginea sugerată este împrumutată de la vînătoare. Vînătorul prinde trei vulpi viclene și primește ca recompensă o săgeată galbenă. Obstacolele din viața publică sînt vulpi ce trebuie înlăturate, dar nu duce această luptă cu arme nepotrivite! Îndemnul este dat de culoarea galben evocată aici, culoare ce indică echilibrul și măsura, necesare atunci cînd înaintezi asupra inamicului, iar săgeata indică direcția bună. Cînd te dedici din tot sufletul eliberării, capeți din propria corectitudine interioară o astfel de putere, încît poți acționa prin ea împotriva a tot ceea ce este fals și vulgar.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Dacă ții un sac greu în spinare,
deși faci drumul stînd în car,
vei atrage hoții.
Perseverența duce la umilire.

Ieșit dintr-o stare mizerabilă, și ajuns într-o situație comodă, te vei trezi slobod de toată grija. Dar dacă vei face cum fac toți parveniții și nu te vei sinchisi de nimic, vor năvăli asupra ta tîlharii, iar dacă vei continua așa, fără îndoială că umilința îți va bate la ușă.

Confucius spune în această privință: «A căra o greutate în spate este o treabă de om de rînd. Iar carul este proprietatea unui om de vază. Cînd un om de rînd se folosește de bunurile unui om de vază, hoții caută să i le răpească.

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Scapă-te de degetul mare de la picior; atunci prietenul se apropie și poți să te bizui pe el.

În perioadele de mare mobilitate, se întîmplă ca oamenii de rînd să se atașeze de un om superior și, ca urmare a contactului zilnic și a obișnuinței astfel create, să pătrundă în intimitatea lui și să se facă de neînlocuit, așa cum este, de pildă, degetul mare de la picior pentru mersul normal. Dar cînd se apropie vremea slobozeniei, cu marea ei chemare la săvîrșirea de fapte însemnate, trebuie neapărat să te debarasezi de acești oameni întîlniți din întîmplare, de care nu te leagă afinități interioare reale. Altfel, prietenii ce-ți împărtășesc sentimentele, în care te poți încrede cu adevărat, și în compania cărora ai putea realiza lucruri mari, vor sta deoparte, bănuitori.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Eliberîndu-te singur, vei avea noroc și vei arăta astfel celui necioplit, cît de serioasă este hotărîrea ta.

Momentul eliberării reclamă hotărîre interioară. Oamenii de rînd nu trebuie înlăturați prin interdicții. Dacă vrei să te debarasezi de ei, trebuie să te desprinzi mai întîi lăuntric; vor remarca singuri că lucrurile sînt serioase și se vor retrage.

— X —

Șase sus înseamnă:

Prințul țintește spre șoimul de sus, de pe metereze și îl doboară. Totul este avantajos.

Șoimul de pe un zid înalt este imaginea omului de rînd ajuns la putere și împiedicînd eliberarea. El se opune prin acțiunea sa interioară, împietrit fiind în carapacea micimii lui. Trebuie îndepărtat cu energie și hotărîre, și aceasta impune mijloace pe măsură.

DIMINUAREA*

Sub munte, lacul:
imagine a DIMINUĂRII

Stăpînește-ți mînia și înfrînează-ți instinctele.

Lacul se evaporă la poalele muntelui. El se micșorează astfel în folosul muntelui, care este aici imaginea forței încăpățînate ce se poate transforma în furie. Lacul este imaginea veseliei entuziaste, nestăpînite, care poate degenera în patimă, mergînd pînă la ruina forțelor vitale. Este important deci ca mînia să fie atenuată și oprită, iar patimile înfrînate. Grație acestei diminuări a celor inferioare, sufletul se va regăsi îmbogățit.

---

*Trigrama inferioară se diminuează în favoarea celei superioare. Este pur și simplu o reducere: dacă se diminuează baza unui edificiu și se întăresc zidurile, ansamblul pierde din soliditate. La fel se întîmplă și cu prosperitatea unui popor atunci cînd trece în profitul guvernanților; este o slăbire, pur și simplu. Hexagrama arată modul în care această deplasare de prosperitate poate fi totuși realizată fără ca resursele ei, aflate în popor și în straturile lui inferioare, să sece din această cauză.

Situația în care te afli:

DIMINUAREA asociată cu sinceritatea conduce la supremul noroc; poți persevera în aceasta. Este avantajos să întreprinzi ceva. Cum pui aceasta în practică? Folosind două mici cupe pentru sacrificiu.

Descreșterea nu constituie neapărat ceva supărător. Creșterea și descreșterea vin fiecare la vremea lor. Ceea ce trebuie să faci este să înțelegi semnele timpului și să nu dorești să ascunzi sărăcia sub o falsă aparență. Dacă un adevăr lăuntric își găsește exprimarea tocmai într-o perioadă cu resurse exterioare diminuate, nu trebuie să roșești pentru simplitatea sa și nu trebuie să te umpli de amărăciune dacă strălucirea exterioară a civilizației, sau chiar împlinirea ritualurilor religioase, suportă rigorile simplității. Suplinește lipsurile exterioare cu forța sentimentului interior. În fața lui Dumnezeu, falsa strălucire este inutilă.

Transformările situației:

Nouă la început înseamnă:

O dată terminată treaba, nu ți se poate reproșa nimic dacă pleci în grabă.

Trebuie totuși să te întrebi pînă unde se cuvine să diminuezi ajutorul pentru ceilalți.

Este o purtare frumoasă și lipsită de egoism atunci cînd, după ce te-ai achitat de obligațiile imediate, îți pui forțele în serviciul celorlalți și vii în ajutor cu promtitudine, acolo unde este nevoie, fără să te lauzi cu aceasta și fără să cauți foloase personale.

Dar dacă ești situat într-o poziție importantă și ești ajutat din această cauză, trebuie să te gîndești bine pînă la ce punct ai dreptul să accepți acest ajutor, pentru a nu provoca vreun prejudiciu esențial slujitorului sau prietenului tău.

Acolo unde există o astfel de finețe a sentimentelor, și cel care se dăruiește, și cel care primește darul, o pot face în întregime, fără ezitare.

—○—

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Perseverența este avantajoasă.
A întreprinde ceva este fără noroc.
Poți mări pe alții
fără să te micșorezi pe tine.

O conștiință de sine nobilă, o seriozitate plină de logică și lipsa compromisurilor este starea sufletească absolut necesară atunci cînd vrei să slujești celorlalți. Cel care se slăbește pe sine, arareori îl poate ajuta temeinic pe celălalt. Nu e bine! A sluji fără a te slăbi pe tine este o primă condiție pentru a face oamenilor servicii durabile.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Cînd trei călătoresc împreună,
numărul lor scade cu unul.
Cînd unul călătorește singur,
își găsește tovarăș.

Cînd sînt trei oameni împreună, izbucnește gelozia și atunci unul dintre ei trebuie să plece. O unire strînsă nu este posibilă decît între doi oameni. Dar cînd cineva este singur, își va găsi întotdeauna un însoțitor care să-l completeze.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Cînd scapi de patimi,
îi faci pe ceilalți să vină în grabă
și să se bucure.
Fără învinuiri.

De cele mai multe ori, propriile tale defecte sînt cele care îi împiedică pe ceilalți, chiar bine intenționați, să se apropie de tine. Iar aceste defecte sînt în multe cazuri întărite și agravate de anturajul în care te complaci. Dar dacă, printr-o victorie asupra ta, îți vii în fire și te dezlegi de legături, prietenii se vor grăbi să ți se alăture, într-un elan de bucurie comună.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Fără îndoială, cineva te ajută să sporești, astfel că nici zece perechi de țestoase nu i se pot împotrivi. Suprem noroc.

Cînd soarta hotărăște norocul pentru cineva, aceasta se realizează fără ca să-l mai poată împiedica ceva; în fața bunăvoinței sorții să nu te temi de nimic, pentru că o voință supremă a decis pentru tine.

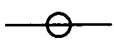

Nouă sus înseamnă:

Sporești fără ca ceilalți să fie diminuați, și deci fără învinuiri. Perseverența aduce norocul; este avantajos să întreprinzi ceva. Dobîndești servitori, dar nu vei mai avea casă separată.

Sînt oameni născuți pentru binele întregii lumi. Orice creștere a puterii lor, orice mărire de care au parte, se întoarce spre toți ceilalți.

Dacă printr-o muncă perseverentă și plină de zel ajungi la succes și găsești ajutoarele de care ai nevoie, ceea ce vei realiza nu este pentru vreun avantaj personal, ci pentru binele tuturor.

CREȘTEREA*

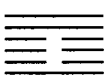

Vînt și tunet:
imagine a CREȘTERII

Dacă vezi binele, caută să-i semeni, dacă vezi răul, dezbară-te de el.

Observînd felul în care tunetul și vîntul se întăresc unul pe celălalt, înveți cum să-ți îmbunătățești propriul caracter. Dacă descoperi ceva bun la ceilalți, să-i semeni, iar dacă descoperi în tine însuți ceva rău, debarasează-te de el. Te eliberezi astfel de răutate. Această schimbare în planul moral este cea mai importantă creștere a ființei umane.

Situația în care te afli:

CREȘTEREA. Este avantajos să întreprinzi ceva.
Este avantajos să traversezi

*Un sacrificiu făcut de o ființă superioară, spre a realiza o creștere a celei inferioare, indică spiritul, singurul în măsură să ajute lumea.

marile ape.

Sacrificiul făcut de ființele superioare pentru ridicarea celor inferioare dă naștere unui sentiment de bucurie și de recunoștință deosebit de prețios pentru înflorirea comunității respective. Cînd oamenii se atașează în acest fel de cei care îi conduc, se pot întreprinde multe lucruri, chiar dificile și riscante. Iată de ce, în astfel de perioade de ascensiune, este indicat să prinzi momentul favorabil. Acest răstimp se aseamănă cu cel al mariajului dintre cer și pămînt, cînd acesta participă la puterea cerului, modelînd și făurind ființele vii. Timpul creșterii nu durează, deci trebuie folosit din plin.

Transformările situației:

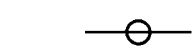

Nouă la început înseamnă:

Este avantajos să realizezi acțiuni mari.
Suprem noroc, fără învinuiri.

Cînd te simți încurajat de sus, trebuie să folosești această creștere a forțelor pentru a săvîrși o faptă de seamă, faptă pentru care poate nu ai fi avut altfel, nici forța necesară, nici gustul pentru asumarea unei astfel de responsabilități. Neavînd ambiții personale, norocul va fi mare și vei fi ferit întru totul de învinuiri.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Nu mai încape nici o îndoială, cineva te ajută să crești.
Zece perechi de țestoase nu i se pot opune.
O stăruință neclintită aduce norocul.
Împăratul te înfățișează celui de sus.
Noroc.

Adevărata creștere survine atunci cînd omul realizează în el însuși condițiile pe care aceasta le cere: disponibilitate și dragoste de bine. Ceea ce dorește se va adăuga apoi de la sine, cu forța necesității determinată de o lege naturală. Acolo unde creșterea se află în acord cu legile supreme ale universului, nici o constelație potrivnică nu o poate împiedica. Doar un singur lucru este important: fericirea neașteptată să nu te facă să-ți pierzi capul; astfel, vei fi cel prin care se realizează voința Divinității, vei fi luat în seamă de oameni, și ceea ce vei săvîrși va fi spre binele tuturor.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Te vei îmbogăți din experiențe nefericite; dar dacă ești sincer, nu te va învinovăți nimeni.
Mergi pe calea de mijloc și dă prințului un răvaș pecetluit.

Influența perioadei de creștere este atît de puternică în efectele ei, încît pînă și evenimente care, altfel, ar fi fost dezastruoase, sînt spre binele celor care trec prin ele.

Ajungi să fii ferit de învinuiri datorită faptului că acționezi în spiritul adevărului, ceea ce duce la o asemenea autoritate lăuntrică, încît influența pe care o exerciți pare întărită cu peceți și înscrisuri împărătești.

— X —

Șase la al patrulea loc:

Dacă mergi pe calea de mijloc
și dai un sfat prințului,
el îl va urma.
Este avantajos să fii folosit
pe vremea mutării capitalei.

Este important să existe oameni cu rol de intermediari, între cei care conduc și cei care sînt conduși. Ei trebuie să fie fără egoism, și aceasta mai ales în epocile de creștere, cînd folosul pornește de la cel care conduce și se îndreaptă spre popor. Un astfel de mediator, care înseamnă totodată și o influență bună asupra conducătorului, este deosebit de important atunci cînd este vorba de inițiative de anvergură, decisive pentru viitor, inițiative ce reclamă asentimentul interior al tuturor.

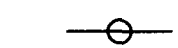

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Nu întreba, dacă ai inima
cu adevărat bună,
căci binele va fi recunoscut drept
virtutea ta.

Binele adevărat nu măsoară și nu cercetează meri-

tul și recunoștința, fiindcă el lucrează ascultînd de o poruncă interioară. O astfel de inimă, cu adevărat bună, se simte răsplătită prin simplul fapt că este recunoscută ca atare, și astfel, influența ei binefăcătoare se va revărsa fără nici o piedică.

—o—

Nouă sus înseamnă:

Nu aduci sporire nimănui și, în mod sigur, vei fi lovit de cineva. Cînd nu-ți păstrezi inimă statornic hotărîtă, nenorocul bate la ușă.

Cel superior ar fi trebuit să asigure creșterea celor inferiori lui, prin renunțare de sine. Cînd această datorie este neglijată, nu folosești nimănui, ieși totodată și de sub influența binefăcătoare a cerului, și te vezi curînd izolat! Îți atragi asupra ta tot felul de atacuri. O dispoziție interioară care nu se află în armonie cu exigențele vremurilor este însoțită în mod inevitabil de multe necazuri.

Cu privire la aceasta Confucius spune: «Cel nobil, înainte de a acționa, își acordă un repaus. Își reculege spiritul înainte de a vorbi și își consolidează relațiile înainte de a cere ceva. Punînd în ordine aceste trei aspecte, se află în perfectă siguranță. Dar dacă cineva este smucit în mișcări, ceilalți nu vor coopera cu el. Dacă este agitat în vorbe, acestea nu-și vor găsi ecou în inima oamenilor. Iar dacă cere ceva fără să fi înnodat relațiile cuvenite, nu primește nimic. Și dacă nimeni nu este alături de el, cei ce vor să-i facă rău se vor apropia».

STRĂPUNGEREA*

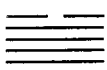

Lacul se ridică spre cer.
imagine a STRĂPUNGERII

Revarsă bogăție
peste cei mai jos decît tine
și teme-te de a nu deveni încrezut.

Cînd apa lacului s-a ridicat spre cer, ne putem teme că va urma o rupere de nori. Vezi în aceasta un avertisment și previno la timp o prăbușire brutală. Dacă dorești să îngrămădești bogății doar pentru tine, fără să te gîndești și la alții, vei suferi o prăbușire. Pentru că orice acumulare este urmată de o risipire. Iată de ce, trebuie să împarți încă din momentul în care te străduiești să aduni. Asemănător să faci și în ceea ce privește educarea propriului tău caracter; veghează ca el să nu se împietrească și

*Hexagrama semnifică pe de o parte o străpungere care intervine după o tensiune îndelung acumulată, asemănătoare unei brese pe care o face un fluviu prin diguri, sau unei ruperi de nori. Este vorba de epoca în care oamenii de rînd sînt pe cale de dispariție. Influența lor descrește, iar o acțiune hotărîtă face ca schimbarea condițiilor să ducă la străpungere. Acest semn este asociat lunii a treia (aprilie-mai).

caută să rămîi receptiv la bunele impresii, printr-un constant și riguros examen asupra ta însuți.

Situația în care te afli:

STRĂPUNGEREA.
Lucrul trebuie făcut cunoscut cu hotărîre la curtea împăratului.
Trebuie anunțat în conformitate cu adevărul. Primejdie.
Trebuie să-ți anunți și propria cetate.
Nu este cu folos să recurgi la arme.
Este avantajos să întreprinzi ceva.

Chiar dacă între fruntașii unei cetăți mai este doar un singur om de rînd, aceștia pot fi vexați de el. Tot așa, dacă o singură patimă rămîne adăpostită în inima ta, ea îți poate întuneca dreapta judecată. Patima și rațiunea nu pot trăi împreună și de aceea, lupta fără milă este de neînlăturat, dacă vrei să instaurezi domnia binelui.

În lupta binelui împotriva răului există însă reguli precise, care nu trebuie pierdute din vedere dacă vrei să reușești. 1. Decizia trebuie să se sprijine pe uniunea dintre forță și bunăvoință. 2. Un compromis cu ceea ce este rău nu este posibil; răul trebuie combătut deschis în orice împrejurare. Nici patimile sau defectele personale nu trebuie să fie înfrumusețate. 3. Lupta nu trebuie dată pe calea violenței. Acolo unde răul este stigmatizat, el caută să recurgă la arme și, dacă îi faci plăcerea de a-i răspunde cu lovitură contra lovitură, de fiecare dată cazi mai jos decît el, fiind tu însuți implicat în ură și patimă.

De aceea este atît de important să începi cu tine însuți și să iei seama la defectele pe care chiar tu le-ai înfierat. În acest fel, armele răului se tocesc de la sine, negăsindu-și adversar. Dar nici chiar propriile tale defecte nu este bine să le înfrunți direct. Cît timp luptăm cu ele, rămîn biruitoare. Cea mai bună metodă de a combate răul este un progres energic în bine.

Transformările situației:

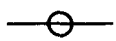

Nouă la început înseamnă:

Puternic în degetele mari de la picioare care merg înainte.
Dar dacă mergi înainte
și nu ești la înălțimea situației,
faci o mare greșeală.

În perioadele de înaintare hotărîtă, primele momente sînt deosebit de dificile. Te simți plin de elan pentru o înaintare viguroasă dar rezistența întîmpinată este încă foarte puternică. Este important să-ți cîntărești bine forțele și să nu te angajezi dincolo de punctul în care poți fi sigur de succes. A păși orbește înainte este rău, pentru că șocul unor dificultăți neașteptate tocmai la început are urmări dintre cele mai nefaste.

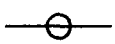

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Strigăt de alarmă. Arme, seara

și noaptea.
Nu te teme.

Totul e să fii pregătit. Hotărîrea și prevederea sînt de nedespărțit. Cînd ești cu băgare de seamă și cu judecată, nu mai ajungi să te-nspăimînți. Cînd ești mereu treaz, apropierea primejdiilor te găsește gata înarmat și nu ai de ce te teme. Continuu vigilent față de cele ce încă nu se văd și atent la cele ce deocamdată nu se aud poți rămîne în mijlocul greutăților ca și cînd n-ar exista. Dacă cineva își cultivă firea, ceilalți se atașează spontan de el. Iar atunci cînd triumfă rațiunea, patimile se retrag de la sine. A fi circumspect și a nu-ți uita armura, iată un drum străbătut în deplină siguranță.

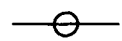

Nouă la al treilea loc înseamnă:

A fi puternic în oasele pomeților
aduce nenoroc.
Ferm hotărît, mergi de unul singur și
întîlnești ploaia;
ești stropit și oamenii murmură
împotriva ta.
Fără învinuiri.

Te afli într-o situație ambiguă. În timp ce toată lumea este angajată într-o luptă hotărîtă împotriva vulgului, tu ești singurul care ai relații cu acesta. Dar dacă ai vrea să arăți lumii că ești puternic și să te întorci împotriva lui înainte de a fi venit vremea, n-ai face decît să înrăutățești lucrurile, fiindcă acei oameni de rînd cu care ești

în relații, ar recurge și ei la măsuri precipitate. Sarcina ta este deci, una dintre cele mai dificile. Rezolvarea ei vine însă din forul tău interior, unde trebuie să începi să te ții departe de orice participare la vulgaritate. Altfel relațiile tale cu vulgul te vor întina din ce în ce mai mult în ochii celorlalți, care îți vor întoarce spatele murmurînd dezaprobator. Dar va trebui să înduri această neînțelegere și vei fi fără pată, pentru că vei rămîne fidel ție însuți.

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Nu ai piele pe coapse
și drumul se dovedește chinuitor
de greu.
Dacă te-ai lăsa mînat ca o oaie
rușinea s-ar mai micșora.
Dar chiar de auzi aceste vorbe,
tot nu le vei crede.

Atît de mult suferi din pricina unor frămîntări sufletești, încît nu poți sta locului. Dorești să înaintezi cu orice preț și întîmpini obstacole de nebiruit. De aceea ai ajuns într-o stare de conflict interior cu propria-ți situație. Dacă te-ai analiza puțin, ai constata că aceasta provine din înverșunarea cu care ai vrea să-ți realizezi hotărîrea. Dacă ai lăsa încăpățînarea deoparte, totul ar merge bine. Dar acest sfat, ca atîtea sfaturi bune, nu-l vei asculta: încăpățînarea degeaba are urechi, că nu aude cu ele.

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Cu buruiana trebuie
să fii neînduplecat.
Drumul de mijloc rămîne fără pată.

Buruienile cresc repede și-s anevoie de stîrpit. Tot așa, războirea cu oameni fără rușine, aflați în locuri de frunte, cere o neclintită hotărîre. Fiindcă ești în legătură cu ei există pericolul de a renunța la luptă, crezînd că ar fi fără nădejde. Dar trebuie să continui cu îndîrjire și să nu te lași abătut din drum. Numai astfel vei rămîne fără pată.

— X —

Șase sus înseamnă:

Fără chemare.
La sfîrșit vine nenorocirea.

Victoria pare deja dobîndită. Rămîne doar o rămășiță a răului care trebuie dezrădăcinată și ea, așa cum o cer vremurile. Totul pare a fi ușor de făcut, dar tocmai în aceasta se ascunde primejdia. Dacă ești cu mare grijă, răul își croiește drum pe ascuns și de îndată ce scapă la larg, noi necazuri se nasc din sămînța care a supraviețuit, căci răul nu dispare cu ușurință. La fel, trebuie să întreprinzi ceva radical și împotriva răului care zace în propriul tău caracter. Dacă din neglijență omiți vreun aspect oarecare, o nouă răutate va încolți acolo.

A VENI ÎN ÎNTÎMPINARE*

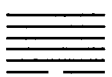

Vînt sub cer:
imagine pentru A VENI ÎN ÎNTÎMPINARE

**Cînd îți vestești poruncile,
să bați spre cele patru colțuri
ale lumii.**

Vîntul bate de sus și pătrunde peste tot; aceasta indică influența pe care o exercită suveranul prin ordinele sale. Cerul este departe de cele ce sînt pe pămînt, dar el le mișcă prin vînt; suveranul este departe de popor, dar el îl cîrmuiește prin porunci, expresie a voinței sale.

Situația în care te afli:

**A VENI ÎN ÎNTÎMPINARE.
Fata e puternică.**

---

*Hexagrama indică o situație primejdioasă și defavorabilă prin consecințele posibile pe care le poate avea, și este important să fie sesizată la timp, și desigur, blocată. Acest semn este legat de luna a cincea (iunie-iulie), pentru că o dată cu solstițiul de vară, principiul întunecos își reîncepe, puțin cîte puțin, ascensiunea.

Cu-așa fată, să nu te-nsori!

Ascensiunea omului de rînd este reprezentată prin imaginea tinerei nerușinate care se vinde cu ușurință, cîștigînd astfel influență și preluînd conducerea. Așa ceva nu ar fi cu putință dacă, în ceea ce îl privește, principiul luminos și puternic nu i-ar fi venit și el în întîmpinare, acceptînd-o. Omul vulgar pare atît de inofensiv și plin de blîndețe, încît îl iei drept prieten. Îți pare atît de mic și de slab, încît crezi că poți glumi cu el fără grijă. Însă cel necioplit nu parvine decît atunci cînd cel nobil îi acordă încredere. Dacă i s-ar rezista de la bun început, n-ar reuși niciodată să dobîndească influență.

Dar epoca în care se vine în întîmpinare mai prezintă și un alt aspect ce merită să fie cercetat. Dacă cerul și pămîntul vin unul în întîmpinarea celuilalt, toate creaturile prosperă. Cînd prințul și sfetnicul său se apropie unul de celălalt, ordinea se instaurează pe lume. Este absolut necesar ca principiile destinate unul altuia să vină unul către altul. Trebuie doar ca acest demers să nu fie grevat de gînduri ascunse.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Trebuie înfrînat cu zăbală de bronz.
Stăruința este izvor de reușită.
Dacă este lăsat să plece,
te paște nenorocul.
Pînă și un porc slăbănog găsește

în asta motiv să-și arate
pretutindeni furia.

Cînd o non-valoare a reușit să se infiltreze, trebuie să te opui ei promt și energic. Barîndu-i înaintarea cu consecvență vei putea să eviți efectele supărătoare, pe cînd dacă o lași să-și urmeze cursul, vei ajunge în mod sigur la nenorocire. La început ceea ce se insinuează pare ceva insignifiant, ceva complet neglijabil, dar nu trebuie tratat ușuratic. Cît timp este vierul tînăr și slab, nu se poate lăsa pradă furiilor sale pe loc, oriunde, dar cînd s-a făcut mare și gras, firea lui adevărată izbucnește de parcă n-ar fi fost ținută în frîu nicicînd.

—⊖—

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Pește viu în prinsoare.
Fără învinuiri.
Nu este folositor pentru oaspeți.

Aici, elementul inferior nu este învins prin forță, ci ținut cu blîndețe sub control. Nu este deci nimic de temut. Trebuie doar să veghezi să nu ajungă prea departe, fiindcă, lăsat în libertate, și-ar desfășura de îndată evantaiul defectelor sale caracteristice.

—⊖—

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Nu-i piele pe coapse
și drumul se dovedește tare anevoios.
Dacă-ți amintești de primejdie,

nu vei face greșeli mari.

Este o situație deosebit de periculoasă cînd ești tentat să intri în contact cu elementul rău care ți se oferă. Din fericire, împrejurările te împiedică să faci acest pas. Tare ai mai dori-o, dar nu se poate! Aceasta determină o nehotărîre dureroasă cu privire la modul în care trebuie să acționezi. Dar dacă reușești să vezi limpede primejdia ascunsă în situația prezentă, vei evita cel puțin erorile grave.

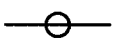

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Nu-i pește în prinsoare;
nenoroc.

Ești nevoit să-i suporți cu răbdare pe cei mărunți pentru a-ți rămîne binevoitori și a-i putea folosi la nevoie. Altfel,dacă te îndepărtezi de ei în loc să-i întîmpini, se vor întoarce împotriva ta și nu-i vei avea alături atunci cînd vei avea nevoie. Și atunci va trebui să te descurci singur.

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Pepene acoperit cu frunze de salcie.
Cerul îți dă ceea ce este necesar.

Pepenele este dulce, dar se strică ușor și de aceea se păstrează învelit în frunze de salcie. Este situația unui om puternic, superior, stăpîn pe sine, care îi rabdă cu înțelepciune pe cei inferiori lui, pe care îi are în grijă. El poartă în sine trăsăturile clare ale ordinii și frumuseții, dar nu le

scoate în evidență, nu-i deranjează cu strălucirea lui sau cu sfaturi, ci le lasă întreaga libertate și acordă încredere deplină puterii transformatoare care se află înlăuntrul personalității sale puternice și curate. Și iată că, soarta îi este favorabilă. Inferiorii se lasă influențați și cad ca fructele coapte.

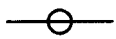

Nouă sus înseamnă:

Vine în întîmpinare
cu coarnele înainte.
Umilire. Fără reproșuri.

Cînd un om s-a retras din lume, agitația ei profană este, pentru el, insuportabilă. De asemenea, sînt destui oameni care, dintr-o mîndrie plină de noblețe, se țin departe de vulg și resping cu asprime pe cei care ar încerca să se apropie de ei. Astfel de oameni sînt considerați regretabil de duri și greu accesibili; dar, întrucît nu mai sînt legați de datoria de a acționa în lume, aceasta nu are o prea mare importanță. Ei știu să îndure în liniște ostilitatea celor mulți.

ADUNAREA*

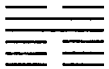

Deasupra pămîntului lacul:
imagine a ADUNĂRII

Reînnoiește-ți armele, pentru a preîntîmpina neprevăzutul.

Dacă apa se acumulează în lac pînă la punctul în care ajunge să se ridice deasupra pămîntului, apare pericolul unei inundații, și de aceea, trebuie luate precauții împotriva unei asemenea eventualități. În mod asemănător, conflictele apar ușor acolo unde se adună oamenii în număr mare; iar acolo unde sînt îngrămădite multe lucruri, apar curînd și hoții. De aceea, în perioadele „de adunare" trebuie să preîntîmpinăm cu grijă surprizele. Cel mai adesea, suferința vine pe pămînt în urma unor întîmplări pentru care nu erai pregătit. Dacă te-ai fi pregătit, le-ai fi putut preveni.

Situația în care te afli:

ADUNAREA. Succes.

*Lacul este locul în care se adună apele; de aici ideea de reunire, de adunare.

Împăratul se apropie de templu.
Este folositor să vezi omul de seamă;
aceasta aduce succesul.
Perseverența este avantajoasă.
Jertfele aduse fac tot binele.
Este avantajos să întreprinzi ceva.

Adunarea oamenilor în comunități este, fie naturală cum este cea din interiorul unei familii, fie artificială ca aceea din interiorul unui stat. Menținerea de-a lungul timpului a acestor grupări se realizează prin cultul strămoșilor, cu ocazia căruia se reunește întreaga comunitate. Datorită pietății unanime a celor vii, strămoșii sînt atît de bine integrați în viața spirituală a urmașilor lor, încît aceasta nu se mai poate risipi.

Dar, acolo unde se reunesc oamenii, puterea religioasă și un conducător ca centru al adunării sînt absolut necesare. Ca să-i poată aduna pe ceilalți, centrul de reunire, conducătorul, trebuie să fie mai întîi recules în el însuși, pentru că doar prin forța morală a reculegerii poate uni lumea. Astfel de epoci de unificare sînt și întemeietoare de mari opere.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Dacă ești sincer, dar nu pînă la capăt,
ba e adunare, ba e împrăștiere.
Dacă vei chema, vei putea rîde

din nou, după ce vei fi primit ajutor.
Nu regreta.
Nu ești de dojenit dacă pleci.

Este vorba de o situație în care dorești o reunire în jurul unui conducător spre care își ridică toți ochii. Dar ești într-un grup de care te lași atît de influențat încît eziți să iei o hotărîre. Recunoaște deschis această stare de confuzie și cheamă în ajutor conducătorul; va fi de ajuns ca el să intervină și lucrurile se vor limpezi. De aceea, nu trebuie să te lași indus în eroare: este evident că e bine să te atașezi de el.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

A te lăsa atras aduce noroc
și absența învinuirilor.
Dacă ești de bună credință,
bine este să-ți aduci darul,
chiar dacă e mic.

În epocile de reunire nu e bine să-ți alegi arbitrar Calea. Forțe tainice lucrează spre a-i aduna la un loc pe cei care au înclinații asemănătoare. Trebuie deci să te lași în voia acestei atracții și nu vei greși. Acolo unde există o înrudire lăuntrică, nu sînt necesare pregătiri sau formalități deosebite. Oamenii se înțeleg imediat, așa cum și Divinitatea acceptă cu bunăvoință o ofrandă oricît de măruntă dacă ea pornește din inimă.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Adunare cu suspine. Nimic folositor.
Nu ești de dojenit dacă pleci.
Mică umilire.

Simți uneori o reală nevoie să stai alături de alții, dar toți cei pe care-i cunoști sînt deja grupați între ei, și-ți dai seama că ești singur. Situația o suporți greu, și de aceea, este important să te alături hotărît unui om care se află în centrul unei grupări, și care te poate introduce în interiorul ei. Nu este nici o greșeală, chiar dacă la început situația ta de singuratic te va pune într-o lumină oarecum umilitoare.

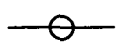

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Mare noroc. Fără învinuiri.

Îi aduni pe ceilalți în jurul tău, în numele Învățătorului tău. Întrucît nu urmărești avantajul propriu, ci lucrezi dezinteresat, munca ta este încununată de succes și totul este în ordine.

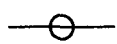

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Cînd ocupi locul cuvenit într-o
adunare, nu-i prilej de învinuiri.
Dar dacă acolo sînt
și oameni nesinceri,

îți trebuie o perseverență extraordinară, și abia atunci se risipesc părerile de rău.

Dacă oamenii se adună spontan în jurul tău, iar tu, devenind centru, nu ai căutat situația cu tot dinadinsul, este, fără îndoială, bine. Dobîndești astfel o mare influență, care poate fi una dintre cele mai folositoare. Dar dacă oamenii se adună nu împinși de o încredere lăuntrică în tine, ci atrași de poziția ta influentă, atunci este regretabil. În această situație, singurul mijloc de a cîștiga încrederea este corectitudinea și statornicia. Abia atunci dispar ocaziile de regret.

— X —

Șase sus înseamnă:

Jale și suspin, rîuri de lacrimi. Fără învinuiri.

Se poate întîmpla să dorești să te alături cuiva, dar intenția ta să nu fie înțeleasă. Atunci te umpli de tristețe și de lacrimi. Dar acesta este drumul bun.

CREȘTEREA ÎN SUS*

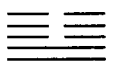

În sînul pămîntului, crește lemnul:
imagine a CREȘTERII ÎN SUS

Avînd în firea ta renunțarea de sine,
adună lucruri mici
pentru a face din ele lucruri mari
și înălțătoare.

Lemnul crește din pămînt, fără grabă și fără nerăbdare, în sus, ocolind cuminte obstacolele. Omul avînd ca trăsătură de caracter renunțarea de sine face la fel și înaintează fără răgaz.

Situația în care te afli:

CREȘTEREA ÎN SUS conduce
la o reușită minunată.
Trebuie văzut marele om.

---

*Hexagrama este legată de ideea că lemnul, pornind din pămînt, crește în sus. Această „creștere în sus" este legată de noțiunea de efort, așa cum plantele au nevoie de putere spre a crește din pămînt.

Nu te teme.
Plecarea spre miazăzi aduce noroc.

Ridicării elementelor de valoare nu i se opune nici un obstacol și de aceea este însoțită de un mare succes. Atitudinea care face posibilă această creștere nu este una violentă, ci una modestă și conciliantă, care în condițiile favorabile acestei perioade, reușește. Trebuie mers înainte și căutate persoanele care dețin autoritatea. Nu trebuie să te temi să faci aceasta, pentru că succesul este sigur. Pune-te pe treabă, pentru că activitatea (simbolizată prin „miazăzi") este izvor de noroc.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Creșterea în sus întîmpinată cu încredere aduce mare noroc.

Ești la începutul ascensiunii. La fel cum din rădăcini își trage copacul puterea prin care se înalță, forța necesară oricărui urcuș iradiază din acest loc: deși inferioară și necunoscută, există o înrudire lăuntrică cu forța Divinității, iar această înrudire face să se nască încrederea de care ai nevoie pentru a realiza așa ceva.

—○—

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Cel sincer să-și aducă darul la altar; chiar dacă ofranda e mică,

nu este loc pentru dojană.

Este cazul cuiva puternic. Neadaptat la mediul în care trăiește, pentru că este bolovănos și lasă puțin loc formelor exterioare, el are o corectitudine interioară care-l face căutat de oameni. De aceea, această neglijare a formelor exterioare nu-i aduce nici un prejudiciu.

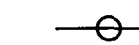

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Crești în sus ca-ntr-o cetate pustie.

Toate piedicile care frînează progresul cad. Mergi înainte cu o remarcabilă ușurință și urmezi Calea fără nici o ezitare. Folosești promt împrejurările care te favorizează și obții succes.

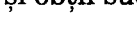

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Împăratul te prezintă zeului muntelui. Noroc. Fără învinuiri.

Aliații mai însemnați erau prezentați zeului muntelui din țara natală a împăratului și primeau un loc, alături de suveran, în sala strămoșilor lui. Prin analogie, aici este arătat stadiul în care, „creșterea în sus" și-a atins scopul. Ești glorificat în fața zeilor și a oamenilor și primit în rîndul celor pe care se bizuie viața spirituală a neamului. Ți-ai dobîndit deci o situație solidă, dincolo de vicisitudinile vremurilor.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Stăruința aduce noroc.
Crești în sus treptat, treptat.

Cînd progresezi, este important să nu te lași amețit de succes. Tocmai cînd te bucuri de o mai mare reușită, este cuminte să rămîi sobru, să nu cauți să sari peste etapele firești, ci să înaintezi încet, pas cu pas, aproape ezitant. Acest progres domol, dar continuu, conduce spre țel.

— X —

Șase sus înseamnă:

Crești în sus, în beznă.
Este avantajos să perseverezi.

Cel ce crește orbește se rătăcește lăuntric și se epuizează. În asemenea cazuri, este important să-ți amintești că trebuie să rămîi consecvent cu tine însuți. Doar așa vei fi ferit de o înaintare orbească, întotdeauna dăunătoare.

ISTOVIREA

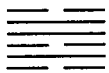

În lac, nu-i apă:
imaginea ISTOVIRII

Îți riști viața, pentru a-ți urma voința.

Cînd apa s-a scurs, lacul seacă și se usucă. Este imaginea unui destin potrivnic. În astfel de epoci, nu mai este nimic de făcut decît să-ți asumi soarta, și să rămîi consecvent cu tine însuți, în stratul cel mai adînc al ființei tale, dincolo de orice formă exterioară.

Situația în care te afli:

ISTOVIREA. Succes, perseverență, mare noroc. Fără învinuiri. Dacă zici ceva, nu ești crezut.

Un om tare rămîne senin și ferm în ciuda tuturor primejdiilor, iar această seninătate este temelia succesului, pentru că seninătatea este o formă a fermității mai tare decît destinul. Cel ce se lasă sfărîmat în inima sa, cînd este sleit de puteri, în mod sigur nu va dobîndi biruința.

Dar cel ce nu se lasă-ncovoiat de vitregia sorții ci-și soarbe chiar din ea puterea de a lupta, fără-ndoială că va vedea, cu timpul, lumină răsărind asupra lui. Nici un om de rînd nu este în stare de asemenea purtare. Dar dacă ai într-adevăr sînge nobil în tine, te poți comporta astfel, și vei avea succes, rămînînd în același timp liber de orice fel de învinuiri. Este adevărat că deocamdată îți este refuzată influența în exterior, iar vorbele tale rămîn fără efect, dar este mai important acum, în această perioadă potrivnică, să rămîi lăuntric tare și cumpătat la vorbă.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Ai ajuns într-o vale întunecoasă și stai pe loc, doborît, sub un copac uscat. Trei ani nu vezi nimic.

Cînd ai de înfruntat vitregia vremurilor, cel mai important lucru este să te ții tare și să birui în inima ta soarta potrivnică. De vei fi slăbănog, adversitatea te va înfrînge, și în loc să-ți urmezi calea, te vei așeza sub un copac uscat, prăbușindu-te în negurile întristării, și ajungînd într-o stare tot mai disperată. O astfel de purtare se trage dintr-o orbire lăuntrică, pe care trebuie s-o birui cu orice preț.

—O—

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Te simți covîrșit de griji, cu mîncarea

și băutura alături.
Iată că vine omul avînd genunchierii
armurii de culoare stacojie.
Este folositor să oferi o jertfă.
Plecarea în grabă aduce nenoroc.
Fără învinuiri.

Aici este descrisă o stare de apăsare lăuntrică. Pe dinafară totul merge bine, ai și de mîncat și de băut. Dar te simți epuizat de banalitatea vieții și nu vezi nici o ieșire. Apare însă un ajutor din sferele înalte: un prinț (în China antică prinții aveau privilegiul de a purta la armură genunchiere de culoare stacojie) tocmai își caută sfetnici de valoare. Totuși, mai sînt piedici de înlăturat. De aceea se cuvine să înfrunți aceste obstacole invizibile prin jertfe și rugăciuni. A pleca în grabă, fără pregătire, duce sigur spre nenoroc, chiar dacă pe plan moral nu ți s-ar putea reproșa nimic. Răbdare, și vei birui împotrivirile soartei.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Te lași împovărat de un pietroi
și te sprijini pe spini și mărăcini.
Te întorci acasă și nevasta nu-i.
Nenoroc.

Ai în față tabloul unui om neliniștit și indecis, în ceas potrivnic. Întîi vrea să meargă înainte și dă de piedici; acestea devin o povară pentru că sînt abordate fără discernămînt. Altfel spus te sprijini pe lucruri care, prin natura lor, nu pot să-ți ofere adăpost. Apoi, plin de îndoieli,

omul nostru se întoarce acasă, dar, și aici numai pentru a înfrunta o nouă decepție: soția lipsește!

Confucius spune despre acest subiect: «Dacă un om se lasă copleșit de ceva ce nu ar trebui să-l copleșească, în mod sigur numele său va fi acoperit de rușine. Dacă se sprijină pe ceva pe care nu ar trebui să se sprijine, în mod sigur viața îi va fi primejduită. Cel ce se află sub un val de ocări și primejdii vede cum i se apropie ceasul morții. Cum ar putea să-și vadă femeia?»

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Vine-ncetișor, copleșit de povară,
într-un car aurit.
Deși umilit, ajunge totuși la timp.

Un om vede nenorocirea căzută asupra celor situați mai jos decît el, și ar dori foarte mult să-i ajute. Totuși, nu pornește rapid și energic la acțiune; temporizînd lucrurile se izbește de tot felul de piedici. Oameni puternici, cunoscuți, îl atrag în cercul lor; trebuie să trateze cu ei și nu reușește. Drept urmare, se află în mare încurcătură. Totuși, situația potrivnică este trecătoare. Firescul lucrurilor, prin forța sa, înlătură greșelile și scopul este împlinit.

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Cu nasul și picioarele tăiate,
copleșit de oameni purtînd la armură
genunchiere purpurii,

cît de blînd coboară bucuria...
Este avantajos să aduci ofrande
și să faci libații.

Deși ții din inimă la semeni, ești chinuit și de sus și de jos, cu „nasul și picioarele tăiate". Nu găsești ajutor nici măcar la cei care ar avea datoria să contribuie la opera de salvare (prinții purtau la armură genunchiere purpurii). Totuși, lucrurile evoluează treptat spre o ameliorare. Pînă atunci se cuvine să te înfățișezi înaintea lui Dumnezeu într-o stare de profundă reculegere interioară, să înalți rugăciuni și să faci sacrificii pentru binele comun.

— X —

Șase sus înseamnă:

Năpădit de vrejuri,
mergi clătinîndu-te și zicînd:
„Mișcarea aduce păreri de rău."
Dacă ai remușcări în această
privință și pornești la drum,
vei avea noroc..

Te-ai încurcat în legături ușor de rupt. Necazurile care te-au împovărat se apropie de sfîrșit. Ești, totuși, încă influențat de situația anterioară și te gîndești că, dacă acționezi, vei avea de regretat. Dar, de îndată ce vei fi în stare să vezi limpede lucrurile, să lași în urmă această atitudine interioară și să iei o decizie fermă, vei reuși să scuturi povara.

FÎNTÎNILE*

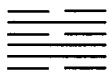

Deasupra lemnului, apa:
imagine a FÎNTÎNII

Încurajează poporul la muncă, și îndeamnă-l la ajutor reciproc.

Lemnul trage apa în sus. Asemănător lui, să rînduiești societatea omenească, în așa fel încît membrii ei să coopereze spre binele ansamblului (așa cum se petrec lucrurile și cu părțile unei plante).

Situația în care te afli:

FÎNTÎNILE. Poți schimba cetatea, dar nu și fîntînile. Nici nu cresc, nici nu scad.

*În China antică apa era scoasă din fîntîni cu găleata prinsă în vîrful unei prăjini din lemn. Lemnul nu închipuie deci gălețile, care erau făcute din lut, ci prăjinile, pentru că mișcarea lor aducea apa din fîntînă. Imaginea se aplică și plantelor, care fac să urce apa din pămînt, prin tulpini. Fîntînile cu apă ar mai putea însemna și ideea hranei împărțită cu dărnicie, ca dintr-un sac fără fund.

Se duc, vin și scot apa din fîntînă.
Dacă ai ajuns aproape de apă,
și fie funia nu este destul de întinsă,
fie se sparge găleata,
aceasta aduce nenoroc.

Capitalele erau deseori schimbate în China antică, fie pentru că un alt loc părea mai favorabil, fie pentru că venea altă dinastie la putere. Stilul edificiilor s-a tot modificat de-a lungul vremii, dar fîntînile au rămas la fel, din cele mai vechi timpuri și pînă în zilele noastre. Ele au devenit astfel o imagine a organizării sociale în ceea ce privește necesitățile elementare; această organizare este independentă de toate formele politice. Politica, națiunile chiar, se schimbă, dar viața oamenilor, cu exigențele ei, rămîne veșnic aceeași.

Totuși, o bună organizare politică și socială trebuie să coboare pînă la temeliile vieții. Orice superficialitate în stabilirea modului de trai, care ar lăsa nesatisfăcute necesitățile vitale, este tot atît de rea ca și absența oricărei tentative de reformă.

Hexagrama se poate aplica la fel de bine și indivizilor. Oricît de mare este diversitatea care domnește între oameni ca urmare a înclinațiilor și a educației fiecăruia, natura omenească este în fond aceeași în toți. Și, orice om poate, în cursul formării sale, să soarbă din fîntîna naturii divine, natură ce constituie esența omului. Dar și aici pîndesc două primejdii: prima este aceea că omul s-ar putea să nu pătrundă, pe parcursul modelării lui, pînă la rădăcinile sale veritabile, ci să rămînă prins în convenții (o astfel de formare este tot atît de rea, ca absența completă a educației); a doua primejdie este aceea a unei

prăbușiri bruște și a completei renunțări la dezvoltarea propriei ființe.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Nimeni nu bea nămolul
din fundul fîntînii,
și nici un animal nu vine
la o fîntînă veche.

Dacă cineva rătăcește prin mlaștini, viața i se va scufunda în mocirlă. Un astfel de om nu mai înseamnă mare lucru pentru umanitate. Cel ce se disprețuiește pe sine, nu-i mai vede pe ceilalți apropiindu-se de el, și în cele din urmă nimeni nu se mai sinchisește de un asemenea om.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

În scobitura fîntînii, vînezi peștii.
Găleata e spartă și curge.

Fîntîna are apă limpede, dar nimeni nu o folosește. Și dacă totuși mai vine cîte cineva, vine doar ca să prindă peștii ce trăiesc acolo; dar găleata e spartă și nu-și poate pune prada în ea.

Ni se descrie astfel situația unei persoane ce își neglijează calitățile bune cu care este înzestrată. Nimeni nu se interesează de ea și drept urmare omul acela decade

lăuntric. Însoțindu-se cu oameni inferiori, nu va mai putea realiza ceva de valoare.

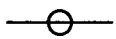

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Fîntîna e curată,
dar nimeni nu bea din ea.
Te doare inima,
că apa ei e bună totuși!
De s-ar lămuri împăratul,
ar fi prilej de bucurie.

Te afli în prezența unui om de valoare. E ca o fîntînă: s-ar putea bea din apa ei, dar fîntîna nu e folosită. Cei care-l cunosc sînt foarte întristați și ar dori ca împăratul să-și dea seama de situație, fiindcă ar fi un prilej de bucurie pentru toți cei afectați.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Fîntîna e zidită. Fără reproșuri.

Cînd se zidește o fîntînă, în timpul lucrărilor apa ei nu se poate folosi. Dar nu-i degeaba strădania, pentru că apa va fi limpede de-acum încolo. Tot așa este și în viață: sînt răstimpuri în care trebuie să faci ordine în tine însuți. Fără îndoială că, în acele momente, nu poți face nimic pentru alții, dar sînt momente de mare bogăție, pentru că-ți mărești forțele dezvoltîndu-te lăuntric.

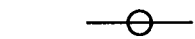

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Izvorul din fîntînă e limpede și rece, numai bun de băut.

O fîntînă, cu izvor de apă proaspătă. Un om cu astfel de calități este născut să conducă și să elibereze semenii. Însă, esențial pentru o fîntînă este să se scoată apă din ea. Cea mai bună apă rămîne doar o posibilitate pentru omul însetat, cît timp nu este scoasă din fîntînă. Așa stau lucrurile și pentru învățătorii omenirii: important este să bei de la izvorul lor, să prefaci cuvîntul lor în viață.

— X —

Șase sus înseamnă:

Se scoate apa din fîntînă fără nici o piedică. Lucru sigur. Noroc minunat.

Fîntîna primește pe toată lumea. Nimeni și nimic nu împiedică oamenii să vină și să ia apă. Oricît de mulți ar fi, ajunge pentru toată lumea pentru că are izvor bun și nu seacă niciodată; este deci un adevărat noroc pentru tot ținutul. La fel și omul cu adevărat mare, care poartă în sine o inepuizabilă comoară de desăvîrșire lăuntrică: cu cît scoți mai mult din ea, cu atît sporește mereu.

REVOLUȚIA*

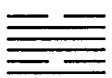

În lac, un foc:
imagine a REVOLUȚIEI

Potrivește-ți calendarul și află-ți soroacele.

Focul de deasupra și lacul de dedesubt se luptă și se distrug unul pe celălalt. Tot așa, scurgerea timpului prilejuiește, de-a lungul întregului an, lupta dintre forța luminoasă și forța întunecată, prin succesiunea anotimpurilor. Omul devine stăpîn pe schimbările din natură cînd sesizează regularitatea lor și împarte corespunzător cursul anului. Astfel sînt introduse ordinea și claritatea în aparența haotică a momentelor temporale și făcută posibilă adaptarea la exigențele diferitelor epoci.

---

*Sensul inițial al pictogramei ce desemnează hexagrama este pielea unui animal care se schimbă prin năpîrlire în cursul anului. Plecînd de la această realitate, termenul este aplicat năpîrlirilor care se produc în viața statului, marile revoluții legate de o schimbare de regim. Forțele se luptă asemănător focului și apei, fiecare căutînd să o distrugă pe cealaltă. De aici, ideea de revoluție.

Situația în care te afli:

REVOLUȚIA.
Cînd îți va sosi ziua,
vei întîlni credință.
Succes minunat
favorizat de perseverență.
Remușcările se risipesc.

Revoluțiile sînt un fapt excepțional de grav. Nu trebuie să fie declanșate decît în caz de extremă necesitate, cînd nu mai există nici o altă ieșire. Nu oricine are chemare pentru o astfel de acțiune, ci numai cel ce se bucură de încrederea poporului; iar el nu va intra în acțiune decît atunci cînd sînt coapte condițiile. În astfel de treburi, trebuie lucrat corect, spre a evita excesele.

În ceea ce te privește, trebuie să te ferești de orice scop egoist, și să fii de ajutor în mod real celor din jur sau neamului. Doar așa vei fi ferit de remușcări. Vremurile ca și anotimpurile se schimbă, și o dată cu ele dorințele. O primăvară și o toamnă a neamurilor și a popoarelor există și la nivel universal, și ele impun prefaceri sociale.

Transformările situației:

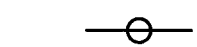

Nouă la început înseamnă:

Înfășurat în pielea unei vaci galbene.

Nu trebuie să întreprinzi schimbări, decît atunci cînd nu mai există nici o altă posibilitate. De aceea, la început, este necesar să ai un maximum de rezervă.

Trebuie să te întărești lăuntric, să-ți moderezi impulsurile (galbenul este culoarea căii de mijloc, iar vaca e simbolul docilității) și, pentru început, să nu întreprinzi încă nimic. Orice ofensivă prematură are consecințe nefaste.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Cînd îți vine ziua,
poți provoca o revoluție.
Plecarea aduce noroc. Fără învinuiri.

Cînd ai încercat totul spre a realiza reforme, dar fără succes, se face simțită necesitatea unei revoluții. Dar o revoluție radicală trebuie bine pregătită. E nevoie de un om înzestrat cu calități bine determinate și care se bucură de încrederea poporului. Aceasta aduce noroc. Lucrul cel mai important este atitudinea interioară față de noua ordine care se va instaura. Ca să zicem așa, trebuie să-i mergi în întîmpinare. Pe această cale se și realizează pregătirea ei.

—O—

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Plecarea aduce nenoroc.
Perseverența aduce pericol.
Dacă zvonurile despre o revoluție
s-au perindat de trei ori,
te poți încrede în ele
și vei găsi loialitate.

Cînd schimbarea a ajuns necesară, trei defecte sînt

de evitat. Primul este graba excesivă și lipsa de prevedere, care împinge la nenoroc. Apoi o excesivă ezitare, ceva tot atît de periculos. Și, în sfîrșit, nu trebuie ascultată orice vorbă invitînd la schimbări ale ordinii existente, dar nici să refuzi să pleci urechea la revendicări repetate și bine întemeiate. Atunci cînd cuvîntul revoluție a fost bine cîntărit, poți să-l iei în considerație și să acționezi în consecință.

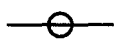

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Remușcările dispar și întîlnești fidelitate.
A schimba ordinea în stat aduce noroc.

Schimbările radicale cer imperios o autoritate corespunzătoare. Este necesar să ai tărie de caracter și să ocupi un post influent. Dar ceea ce faci trebuie să corespundă unui adevăr superior și nu să emane din motive arbitrare sau meschine, pentru că numai așa dobîndești un mare noroc. Dacă de la temelia unei revoluții lipsește un astfel de adevăr, aceasta este rea pentru că oamenii nu acordă sprijin decît acțiunilor a căror legitimitate o simt instinctiv.

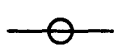

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Cel cu adevărat mare schimbă și se schimbă ca un tigru.

Înainte chiar de a cere acest sfat, vei întîlni credință.

Desenul de pe blana tigrului, cu dungile negre atît de vizibile pe fondul galben, se zărește ușor de departe. La fel stau lucrurile și cu revoluțiile realizate de un om de seamă. Apar atunci mari linii directoare, foarte clare, pe care le poate înțelege oricine. Iată de ce, omul cu adevărat mare nu are nevoie să-și înceapă acțiunea consultînd oracolele; poporul vine la el în mod spontan.

— X —

Șase sus înseamnă:

Cel nobil schimbă,
și amintește de panteră.
Celui vulgar îi năpîrlește obrazul.
Plecarea aduce nenoroc.
A rămîne perseverent aduce noroc.

După ce au fost rezolvate marile probleme fundamentale, rămîn de înfăptuit detaliile și reglementările minore. Acestea pot fi comparate cu petele de pe blana panterei, tot atît de vizibile, dar mai mici. Ca urmare a situației au loc schimbări și la oamenii de rînd. Și ei năpîrlesc, urmînd schimbarea generală. Dar nu este o năpîrlire profundă și nici nu este cazul să te aștepți la mai mult. Trebuie să te mulțumești cu ceea ce se poate. Dacă dorești să mergi prea departe și să dobîndești prea multe, devii neliniștit, pradă nenorocului. Cele spre care trebuie să tindă o revoluție, sînt clare și precise, în stare să asigure o siguranță generală, în limitele posibilului la vremea respectivă.

CEAUNUL*

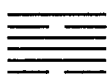

Deasupra lemnului, focul:
imagine a CEAUNULUI

Zidește-ți trainic destinul, îndreptîndu-ți poziția.

Cît timp este lemn dedesubt, focul arde deasupra. La fel e și în viața omului atunci cînd un destin dăruiește vieții din puterea sa. Și cînd ajungi să acorzi vieții și sorții locurile ce li se cuvin, îți consolidezi destinul, punînd viața în acord intim cu el. Aceste precepte fac trimiteri la un anumit mod de a-ți cultiva viața, la tehnici și sisteme care se transmit doar de la Învățător la discipol în cadrul Sistemului Yoga.

*Ansamblul hexagramei oferă imaginea unui ceaun; jos sînt picioarele, apoi pîntecul oalei, urechile și, sus de tot, toarta cu mînerul de purtat. Imaginea ceaunului evocă deci ideea de hrănire. În antichitate, în temple și la marile ospețe, ceaunul sau căldarea de bronz, era un vas în care se puneau mîncărurile fierte sau coapte. De acolo le scotea capul familiei și le servea oaspeților. Ca produs al unei civilizații rafinate, ceaunul evocă manierele și alimentele rezervate oamenilor de valoare. Hexagrama reprezintă, în același timp și flacăra aprinsă și întreținută de foc și vînt, care evocă din nou ideea pregătirii mîncării.

Situația în care te afli:

CEAUNUL. Noroc suprem. Succes.

Ceaunul servește ca vas pentru jertfe rituale. Ceea ce este mai înalt în planul pământesc se cuvine să fie oferit Divinității. Dar ceea ce este cu adevărat dumnezeiesc nu se manifestă separat de omenesc. Manifestarea supremă a lui Dumnezeu o afli în proroci și în sfinți. A-i cinsti pe aceștia este adevărata venerare a lui Dumnezeu. Voința lui Dumnezeu care se revelează prin ei trebuie să fie primită cu umilință. Atunci se produce o iluminare interioară și o veritabilă înțelegere a universului, acestea conducîndu-te spre un mare noroc și spre un mare succes.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Un ceaun răsturnat este bun pentru a scoate resturile.
Concubina e luată din dragoste pentru fiul ei.
Fără învinuiri.

Cînd răstorni ceaunul înainte de a-l folosi este o treabă bună; vor cădea resturile. De asemenea, o concubină care are un fiu se va bucura de onoruri; altfel ar ocupa un loc inferior. Aceste două comparații exprimă ideea că, în epocile dominate de o civilizație superioară, cum sînt cele evocate de hexagrama de față, într-un fel sau altul, orice ființă bine intenționată poate reuși în viață. Oricît de

modestă ar fi poziția pe care o ocupă, succesul îi este asigurat dacă este gata să se autopurifice. Se atinge un stadiu în care te poți dedica cu rezultate fructuoase anumitor activități și îți vezi și eforturile recunoscute.

Nouă la al doilea loc înseamnă:

E mîncare în ceaun.
Tovarășii tăi te pizmuiesc,
dar nu pot face nimic împotriva ta.
Noroc.

În epocile de civilizație superioară este important să poți realiza ceva deosebit. Dacă te vei concentra efectiv numai asupra unor astfel de acțiuni, ceilalți te vor invidia poate, dar nu va fi nici o primejdie; cu cît te vei concentra mai mult la țelurile tale cu atît mai puțină influență vor avea asupra ta cei care te invidiază.

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Urechile ceaunului s-au rupt,
și te jenează în comportament.
Grăsimea fazanului rămîne
nemîncată.
Dar cum începe să cadă ploaia,
părerile de rău se risipesc,
iar la sfîrșit se arată și norocul.

Ca să miști un ceaun fierbinte, trebuie să-l apuci de

urechi. Dacă acestea s-au rupt, vasul nu mai poate fi săltat și nici nu te mai poți bucura de mîncarea din el.

În toate acestea, este vorba de un om care, într-o perioadă de înaltă civilizație, se află într-un post în care nimeni nu-i dă atenție. Toate calitățile lui bune și toate darurile lui spirituale se risipesc astfel fără nici un folos.

Totuși, nu trebuie decît atît: să vegheze și să-și păstreze valorile veritabile din lăuntrul său. Fără îndoială, va veni momentul cînd piedicile vor dispare și totul va merge bine; acest moment este reprezentat prin căderea ploii.

—⊖—

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Se rup picioarele ceaunului.
Prințul cade pe jos,
și el însuși se trezește împroșcat.
Nenoroc.

Trebuie să faci față unei sarcini grele și pline de responsabilități, și nu te simți în stare să o duci pînă la capăt. Mai mult, nici nu îi consacri toate forțele, și te și compromiți însoțindu-te de oameni de rînd; consecințele sînt eșecul, insultele și umilințele.

Despre acest subiect Confucius spune: «Caracter slab în loc de frunte, știință puțină și planuri vaste, forță șovăitoare și responsabilități grele, arareori scapă de nenorocire».

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Ceaunul are o toartă galbenă
și inele de aur.
Statornicia este avantajoasă.

Un om aflat într-un post de autoritate, abordabil și modest reușește să-și găsească ajutoare robuste și îndemînatice care îl completează și-l sprijină. În această situație se impune o constantă abnegație lăuntrică, și menținerea cu fermitate în această atitudine.

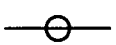

Nouă sus înseamnă:

Ceaunul are inele de jad.
Nimic ce ar putea fi dezavantajos.

Jadul reunește duritatea cu strălucirea blîndă. Aceasta sugerează că, ceea ce faci este plăcut oamenilor și găsește încuviințare în ochii Divinității. Iată de ce se orînduiesc toate atît de bine.

CEL CARE TREZEȘTE

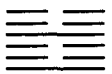

Tunet neîntrerupt:
imagine a CELUI CARE TREZEȘTE

Între frică și cutremurare cercetează-te și îndreaptă-ți viața!

Tunetul continuu, prin emoția puternică pe care o provoacă, aduce cu sine și frică și cutremurare. Aceasta duce întotdeauna la o atitudine de respect în fața manifestării Divinității. Așadar, pune-ți în ordine viața proprie și cercetează-ți inima pentru a vedea dacă acolo, ceva se împotrivește în secret voinței divine. Temerea de Dumnezeu este temelia adevăratei arte de a trăi.

Situația în care te afli:

CEL CARE TREZEȘTE aduce succesul.
CEL CARE TREZEȘTE vine: vai! vai!
Vorbe vesele: ha! ha!
CEL CARE TREZEȘTE seamănă

spaima pe o sută de kilometri jur împrejur.
El nu lasă să-i cadă pe jos linguriţa şi potirul sfînt.

Cutremurarea produsă de manifestarea Divinităţii face să se nască în om frica ce îl conduce la cercetare lăuntrică. Dacă dobîndeşti această cunoaştere a fricii, ajungi invulnerabil la şocurile exterioare. Chiar de bubuie tunetul, semănînd groaza pe o sută de kilometri jur împrejur, tu vei rămîne lăuntric atît de liniştit şi de plin de venerație, încît nu vei întrerupe rînduiala sacrificiului. O astfel de gravitate profundă şi intimă, care înlătură orice teamă, este starea, plină de spiritualitate, pe care o au Învăţătorii oamenilor şi ai suveranilor.

Transformările situației:

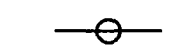

Nouă la început înseamnă:

Cel care trezeşte vine: vai! vai!
Vorbe vesele îl urmează: ha! ha!
Noroc.

Frica şi cutremurarea au la început un astfel de efect, încît te vezi pus într-o situaţie dezavantajoasă faţă de alţii. Dar este ceva trecător. După ce ai îndurat atîtea greutăţi, vei simţi o uşurare. Chiar fiorul de frică, pe care-l găseşti atît de amar la început, îţi aduce noroc.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Cel care trezește vine
aducînd primejdia.
Pierzi de o sută de mii de ori
comoara ta
și trebuie să urci pe cele nouă coline.
Nu alerga după ea:
La capătul a șapte zile
o vei redobîndi.

Ai suferit o mare pierdere, dar condițiile sînt de așa natură, încît rezistența ar fi contrară direcției generale a mișcării și deci, infructuoasă. De aceea, mulțumește-te să te retragi pe înălțimi inaccesibile pericolului ce te amenință. Împacă-te cu pierderile suferite și nu te întrista peste măsură, pentru că, fără să alergi după bunurile tale, le vei recupera foarte ușor de îndată ce va trece perioada de timp care ți le-a răpit.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Vine cel care trezește
și rămîne omul năuc.
Dacă intri în acțiune
vei fi ferit de nenorocire.

Într-un moment de puternică emoție interioară îți pierzi prea ușor prezența de spirit; iată de ce nu cunoști toate posibilitățile de acțiune și privești împietrit cursul

aspru al vieții. Dar dacă lași zguduirile vieții să se prefacă în mișcare a inimii, vei depăși fără prea multă suferință loviturile destinului.

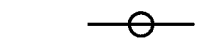

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Cel care trezește se împotmolește.

Succesul unei mișcări interioare depinde, în parte, și de circumstanțele exterioare. Cît nu întîmpini nici o rezistență pe care să o poți combate energic, nici o capitulare care să-ți aducă victoria prin luptă deschisă, ci totul se face vîscos și moale ca o mocirlă, mișcarea este paralizată.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Cînd încolo, cînd încoace: primejdie. Și totuși nu pierzi absolut nimic, doar că sînt atîtea de făcut!

Nu mai e vorba de ceva izolat, ci de o succesiune de zguduituri, că nu mai apuci nici să-ți tragi sufletul. Dacă însă vei avea grijă să rămîi în centrul mișcării și să te ferești de a te trezi azvîrlit de soartă încoace și încolo, fără apărare, atunci această succesiune de zguduituri nu-ți va produce nici o pagubă.

— X —

Șase sus înseamnă:

Cel care trezește aduce ruină

și spaima se citește în privirile
pe care le azvîrli de jur împrejur.
A merge înainte aduce nenoroc.
Dacă toate acestea nu te-au atins
încă, ci au început prin a-l lovi
pe vecinul tău,
nu e nimic de învinuit.
Prietenii vor avea ce să-și
povestească.

Cînd zbuciumul interior a ajuns la culme, el îl lipsește pe om de facultatea sa reflexivă, și-i tulbură limpezimea privirii. Cînd ești stăpînit de astfel de emoții puternice, firește că nu este posibil să acționezi cumpătat. Purtarea potrivită în acest caz este să contenești cu toate, și să te odihnești pînă ce-ți redobîndești calmul și limpezimea. Dar, acestea se pot realiza doar dacă nu te lași din nou cuprins de tulburare, ale cărei efecte supărătoare se pot deja observa printre cei din jurul tău. Dacă te retragi la timp, vei scăpa de greșeli și de tot felul de pierderi. Dar să fii sigur de un lucru: tovarășii tăi, prinși în acest vîrtej, nu-ți vor mai accepta avertismentele, și vor fi nemulțumiți de purtarea ta. Mărginește-te să nu iei în seamă o astfel de atitudine!

ÎNCREMENIREA*

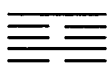

Munții îngemănați:
imagine a ÎNCREMENIRII

Înțeleptul nu-și lasă gîndurile să meargă dincolo de hotarul clipei.

Inima dorește fără încetare. E ceva ce nu poți schimba. Dar pornirile inimii trebuie să se mărginească la situația prezentă. Toate visările și speculațiile care merg dincolo de aceasta nu fac decît să rănească inima.

Situația în care te afli:

ÎNCREMENIREA spinării.
Nici nu-ți mai simți restul trupului.
Intri în propria curte
și nu-ți mai vezi oamenii.
Fără învinuiri.

---

*Aplicată omului, hexagrama tratează despre problema păcii inimii, pace ce trebuie să fie dobîndită și de aceea, este posibil ca acest text să cuprindă de fapt aluzii la anumite practici yoga.

Adevărata odihnă este cea a omului care se oprește cînd a sosit vremea stării pe loc și merge atunci cînd a sosit vremea umblatului. Astfel, repausul și mișcarea sînt în armonie cu exigențele momentului, și vezi cum se nasc lumina și viața.

Hexagrama simbolizează începutul și sfîrșitul oricărei mișcări. Se vorbește despre spinare pentru că acolo, în coloană, se află sediul tuturor traiectelor care transmit mișcarea. Reușind să oprești impulsurile vehiculate pe aceste traiecte, neliniștea parcă dispare, și ajungi la o astfel de pace lăuntrică, încît poți să te întorci și spre lumea exterioară. Acum nu mai percepi în tine lupta și frămîntările tumultoase ale ființelor, ci înțelegi marile legi ale fenomenelor universului și te supui lor. Cel ce acționează din perspectiva acestei profunzimi nu va săvîrși greșeli.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Încremenirea degetelor mari de la picioare.
Fără învinuiri.
Perseverența de lungă durată este avantajoasă.

A-ți ține degetele de la picioare nemișcate, înseamnă a sta drept, fără să te clintești înainte de a începe mișcarea. Începutul este momentul cînd se comit cele mai puține greșeli; atunci mai ești încă în armonie cu inocența

originară. Vezi lucrurile intuitiv, așa cum sînt, fără să fii influențat de întunecarea produsă de interes sau dorință. Cel ce se menține imobil la început și nu a părăsit încă adevărul găsește direcția cea bună. Trebuie doar o fermitate constantă, pentru a nu te lăsa împins de parcă ai fi lipsit de voință.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Încremenirea gambelor.
Nu-l poți elibera
pe cel pe care-l urmezi,
și inima ta nu-i veselă.

Piciorul nu se poate deplasa independent, mișcarea lui este legată de a întregului corp. Cînd corpul este angajat într-o mișcare rapidă, iar piciorul este oprit brusc, mișcarea corpului continuă, și căderea este inevitabilă.

La fel se întîmplă și cu cel ce face parte din suita unui om înzestrat cu o personalitate puternică. Este antrenat în mișcare o dată cu tot grupul. Dacă aceasta are loc într-o direcție neconvenabilă, și vrea să se oprească, pe ceilalți nu-i poate opri. Cînd stăpînul se repede înainte, slujitorul nu se poate feri să nu fie tras și el, oricît de bune i-ar fi intențiile.

—O—

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Încremenirea coapselor.
Încordare în osul sacrum.

Primejdie. Inima se sufocă.

E vorba de un repaus obținut prin constrîngere. Inima, neliniștită, trebuie să fie foarte bine strunită, dar focul pe care-l înăbușă lasă un fum ce se întinde repede, sufocant.

De aceea, nu e cuminte să te supui unei constrîngeri violente atunci cînd vrei să practici concentrarea și meditația. Pacea trebuie să se nască și să se reverse într-un mod firesc, pornind dintr-o stare de reculegere lăuntrică. Dacă vrei să realizezi pacea cu de-a sila, printr-o rigidizare artificială a ființei, meditația va aduce cu sine efecte deosebit de supărătoare, chiar grave.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Încremenirea trunchiului.
Fără învinuiri.

A sta calm, cu spatele nemișcat, înseamnă a uita de propriul eu. Este nivelul suprem al liniștii. Dar aici nu este încă atins acest stadiu. Fără îndoială, ești deja în stare să-ți imobilizezi eul, cu gîndurile și emoțiile lui, dar nu te-ai eliberat de tirania lui în întregime. Însă tot atît de adevărat este și faptul că liniștirea inimii este o stare importantă, ce conduce cu timpul la eliminarea completă a impulsurilor egoiste. Chiar dacă ești încă liber de toate îndoielile și neliniștile, această dispoziție interioară, care pregătește terenul pentru o alta, mai înaltă, nu este o greșeală.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Încremenirea fălcilor.
Vorbele trebuie să aibă rost.
Așa se risipesc remușcările.

Într-o împrejurare primejdioasă, adică atunci cînd nu te afli la înălțimea îndatoririlor tale, te lași purtat cu prea multă ușurință de vorbe și glume pline de mîndrie. Dar astfel de vorbe necugetate te împing repede spre situații în care vei avea multe de regretat. De aceea, numai reținerea dă vorbirii tale o ținută fermă și risipește remușcările de mai tîrziu.

—⊖—

Nouă sus înseamnă:

Încremenire plină de măreție.
Noroc.

Efortul îndreptat spre liniștire s-a împlinit. Printr-un act de supremă renunțare ești în pace cu toți și cu toate și în toate faptele te însoțește norocul.

PROGRESUL TREPTAT*

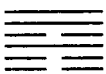

Pe munte, un copac:
imaginea a PROGRESULUI TREPTAT

Fă-ți casă din demnitate și virtute, spre a-ți îmbunătăți purtarea.

Copacul de pe munte se vede de departe, iar creșterea lui schimbă priveliștea întregului ținut. El nu țîșnește ca o buruiană în mlaștină, ci se înalță încet-încet. Tot așa, acțiunea asupra oamenilor nu poate fi decît graduală. Nici o influență, nici o trezire bruscă nu sînt durabile. Progresul trebuie să se facă gradat. Și pentru a-l realiza, în mentalitatea și moravurile publice este absolut necesar ca personalitatea să cîștige influență și greutate. Acestea se îndeplinesc printr-o muncă minuțioasă și stăruitoare tinzînd spre dezvoltarea de sine.

Situația în care te afli:

*Un copac aflat pe munte se dezvoltă încet, urmînd ordinea firească: mai întîi își înfige bine rădăcinile în pămînt și apoi se înalță. De aici și ideea dezvoltării, printr-o înaintare gradată, pas cu pas.

PROGRESUL TREPTAT. Fata se mărită. Noroc. Perseverența este avantajoasă.

Încetineala ezitantă este caracteristica succesiunii de evenimente la capătul căreia tînara își urmează soțul în casa acestuia. Trebuie împlinite diverse formalități pentru ca mariajul să fie încheiat. Această desfășurare treptată se poate aplica și altor situații și, mai ales, domeniului relațiilor corecte din cadrul unei munci în comun. Trebuie să procedezi treptat. Graba nu conduce la nimic bun. La fel este și atunci cînd vrei să-ți exerciți influența asupra altora. Pentru că și în acest caz armonia este calea potrivită pentru formarea personalității. Orice influență bazată pe agitație nu va fi decît de scurtă durată.

Chiar și înlăuntrul tău, evoluția trebuie să meargă pe același drum dacă dorești să ajungi la rezultate durabile. Blîndețea care se adaptează, dar exercită totuși o presiune, este exteriorizarea care purcede din pacea lăuntrică. Tocmai caracterul treptat al dezvoltării face necesară perseverența. Doar prin ea progresul lent nu se pierde în nisip.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

**Gîsca sălbatică se îndreaptă,
pas cu pas, spre malul fluviului.
Fetișcana e în primejdie.
Trăncăneli. Fără învinuiri.**

Gîsca sălbatică este simbolul fidelității conjugale. Se spune că, dacă tovarășul ei de viață moare, ea nu se mai însoțește niciodată cu altă pasăre.

Prima etapă, este atunci cînd această pasăre acvatică zboară de pe apă pe cer și ajunge la malul rîului. Este situația unui tînăr singuratic atunci cînd vrea să-și croiască un drum în viață. Cum nu are pe nimeni care să-i vină în întîmpinare, primii lui pași sînt înceți și șovători și este împresurat de primejdii. Bineînțeles că are de îndurat frecvente critici. Dar tocmai greutățile îl fac să se ferească de o grabă prea mare și astfel progresul său va fi încununat de succes.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Gîsca sălbatică se îndreaptă,
pas cu pas, spre faleză.
Mănîncă și bea în pace
și în bună înțelegere.
Noroc.

Faleza este un loc unde se poate sta în siguranță pe malul fluviului. Se spune că gîsca sălbatică cînd se află într-un astfel de loc, și găsește și de mîncare, își cheamă și însoțitorii pentru a împărți astfel bucuria. Este imaginea păcii, a bunei înțelegeri, a fericirii împărțite cu alții.

În ceea ce te privește, ai depășit incertitudinea inițială și ai găsit o poziție sigură, asemănătoare unei faleze. Acest prim succes îți deschide calea spre o activitate care curge liniștit spre viitor.

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Gîsca sălbatică se îndreaptă,
pas cu pas, spre podiș.
Bărbatul înaintează și nu revine.
Femeia poartă un copil dar nu-l
poate naște.
Nenoroc.
Este bine să te aperi de hoți.

Uscăciunea nu este făcută pentru gîsca sălbatică. Dacă nimerește pe un astfel de podiș înseamnă că a mers prea departe și s-a rătăcit.

La fel și în viața omului. Dacă nu lași lucrurile să evolueze spontan, ci te lansezi cu de la tine putere într-o luptă prematură, va urma o nenorocire. Îți riști viața și, în afară de aceasta, aduci și ruina asupra familiei. Dar nu e ceva inevitabil: este doar consecința directă a încălcării legii dezvoltării naturale. Dacă nu cauți înfruntări, ci te mărginești să-ți menții hotărît poziția și să te aperi împotriva atacurilor nedrepte, totul va decurge bine.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Gîsca sălbatică se îndreaptă treptat
spre un copac.
Va găsi poate, o creangă netedă
și dreaptă.
Fără învinuiri.

Nici arborele nu e un loc convenabil pentru o gîscă sălbatică. Dar dacă pasărea se pricepe, va ști să-și găsească o ramură dreaptă și netedă pe care să se poată așeza.

La fel se întîmplă, adesea, și în viața omului: dezvoltarea sa poate pune pe cineva într-o situație care nu-i convine și în care cu greu se poate menține în afara pericolului. Este important să fii atunci în cunoștință de cauză și deosebit de flexibil; vei găsi astfel, chiar în mijlocul pericolelor, un loc sigur unde poți supraviețui.

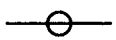

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Gîsca sălbatică se îndreaptă
spre vîrf.
Timp de trei ani femeia nu are copii.
La sfîrșit, nimic nu-i poate împiedica.
Noroc.

Vîrful e un loc înalt, și dacă te afli într-o astfel de poziție, cu ușurință te vei trezi izolat. Ești neînțeles, sau rău apreciat tocmai de aceia de care te-ai atașat: tovarășul de viață, persoanele cu care lucrezi etc. Această situație este provocată de ipocriziile care au reușit să se insinueze între tine și ceilalți. Drept urmare, relațiile rămîn ineficiente și nu obții nici un rezultat. Dar legea creșterii, poartă în sine promisiunea că astfel de neînțelegeri se rezolvă, și, în cele din urmă, unirea se realizează în pofida tuturor greutăților.

Nouă sus înseamnă:

Gîsca sălbatică se îndreaptă treptat spre înălțimi.
Penele ei sînt bune pentru dansul sacru.
Noroc.

Viața și-a atins culmea; opera este împlinită. Drumul urmat se înalță sus, spre cer, precum zborul gîștelor sălbatice, lăsînd pămîntul departe, în urmă. Iar ele săgetează mereu mai sus, păzindu-și rîndurile din stolul ce se desenează în linii strînse pe cer. Și de cade vreo pană pe jos, ea se poate folosi drept podoabă la dansurile rituale sacre. Tot așa, viața unui om care a ajuns la desăvîrșire este o lumină limpede pentru ființele pămîntești care-și înalță ochii spre el.

MIREASA*

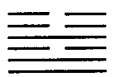

Deasupra lacului, tunetul:
imagine a MIRESEI

Cunoaște pe cele trecătoare, în lumina eternității.

Tunetul răscolește apa din lac, care răspunde chemării sale cu valuri sclipitoare. Este imaginea tinerei fete care urmează bărbatul ales. Totuși, orice uniune a doi oameni implică și primejdia infiltrării unor elemente ce pot conduce la neînțelegeri. De aceea, nu trebuie să pierzi din vedere capătul drumului. Dacă cedezi pasiunilor, te vei uni și te vei despărți sub impulsul inspirației de moment. Dar, dacă ai în vedere sfîrșitul, vei reuși să eviți stîncile care răsar inevitabil de sub apa legăturilor omenești.

---

*Soțul merge înainte, iar fata îl urmează, voioasă. Hexagrama descrie astfel intrarea miresei în casa mirelui.
În China, regula generală era monogamia. Fiecare bărbat nu avea decît o singură soție oficială. Această uniune matrimonială, care privea mai puțin pe cei doi contractanți și mai mult instituția familiei, era încheiată respectîndu-se cu mare strictețe toate formalitățile.
→

Situația în care te afli:

MIREASA.
Inițiativele aduc nenoroc.
Nimic ce ar putea fi avantajos.

O tînără primită într-o familie, fără să fie prima, trebuie să se poarte foarte prevenitor și rezervat. Să nu vrea să ia locul stăpînei casei, pentru că ar semăna dezordine, iar situația ar deveni intolerabilă. Cele de mai sus se aplică tuturor relațiilor libere între oameni. În timp ce relațiile strict reglementate traduc o uniune de drept și datorie, relațiile omenești se sprijină pe o rezervă plină de tact. Aceasta este de o extremă importanță, pentru că așa cum existența întregii naturi stă pe uniunea dintre cer și pămînt, și la oameni, afecțiunea constituie alfa și omega.

Transformările situației:

—○—

Nouă la început înseamnă:

Mireasa ca o concubină.
Un șchiop în stare să meargă.

Bărbatul putea însă să mai aibă relații și cu o altă femeie, pe care o putea aduce în casă - lucru neobișnuit în Europa -, drept concubină. Datoria soției era de a-i oferi nou venitei tot concursul în astfel de împrejurări. Relația care se stabilea era astfel clară și elegantă. Tînăra care, aleasă fiind de un bărbat, intra într-o familie, se supunea cu modestie stăpînei casei, ca unei surori mai în vîrstă. Bineînțeles că acestea erau probleme delicate, care cereau mult tact și de o parte și de alta.

Inițiativele aduc noroc.

Prinții din vechime ierarhizau foarte strict doamnele de la curte care erau subordonate reginei ca surorile mai mici, celei mai mari. Mai mult, ele aparțineau adesea familiei reginei, iar aceasta le prezenta ea însăși soțului. Sensul este că, tînăra care, în bună înțelegere, își face intrarea într-o familie, nu trebuie să revendice egalitate de rang cu stăpîna casei, ci să se poarte cu modestie față de ea.

Aceeași interpretare și pentru raporturile dintre stăpîni și servitori. Se poate întîmpla ca un prinț să aibă în anturajul său un om căruia îi arată prietenie și încredere. Acel om trebuie să respecte convenințele și să se poarte cu modestie în fața puternicului zilei. Deși o astfel de situație îl ține împiedicat de parcă ar fi șchiop, el nu este mai puțin în stare de a înfăptui ceva de seamă.

—⊙—

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Un chior în stare să vadă.
Perseverența unei ființe solitare este avantajoasă.

Bărbatul și femeia trebuie să fie împreună în viață, ca cei doi ochi. Dar aici, femeia este singură; deși unul dintre ochi s-a stins, rămîne devotată chiar și în singurătatea sa.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Mireasa ca o roabă;
Se mărită ca o concubină.

O tînără pusă într-o situație umilă, și care nu și-a aflat un soț, ar mai putea, în anumite circumstanțe, să-și găsească refugiu în poziția de concubină.

Situația descrisă este cea a unei persoane care dorește intens satisfacții imposibil de obținut în mod normal. De aceea, acceptă un loc greu de împăcat cu stima pe care și-o poartă. Din această situație fiecare poată să-și tragă singur concluziile necesare.

—⊖—

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Fata de măritat amînă sorocul.
O căsătorie tîrzie vine
totuși la timpul său.

O tînără fată virtuoasă, care vrea să se ferească de vreo cădere, lasă să treacă vremea firească pentru măritiș. Dar asta nu-i aduce nici un prejudiciu și, în cele din urmă, în ciuda întîrzierii, își găsește soțul care-i era sortit.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Suveranul și-a dat fiica în căsătorie,
și veșmintele ei brodate
nu sînt tot atît de strălucitoare
ca ale celor din alai.
Luna aproape plină aduce noroc.

Suveranul a hotărît că prințesele imperiale, chiar și ele, sînt supuse soților lor; din această cauză, nu așteaptă ca fiica lui să fie cerută în căsătorie, ci o mărită în momentul pe care-l consideră potrivit. Altfel spus, o tînără de familie bună, care are parte de o căsătorie modestă, știe să se adapteze cu eleganță la noua ei situație. Fără vanități inspirate din ornamentele exterioare, ea își uită rangul prin căsătorie și se supune soțului ei, ca luna care nu este încă plină și nu se așează drept în fața soarelui.

— X —

Șase sus înseamnă:

Femeia întinde coșul,
dar în el nu sînt fructe.
Bărbatul străpunge oaia,
dar sîngele nu curge.
Nimic folositor.

Atunci cînd se săvîrșeau jertfele pentru strămoși, femeia trebuia să aducă ofranda de fructe într-un coș, iar bărbatul să înjunghie victima. Dar aici formele rituale nu sînt respectate decît superficial. Femeia poartă un coș gol, iar omul taie o oaie deja moartă, totul doar pentru a salva aparențele. Această purtare ușuratică nu prevestește nimic bun pentru ei.

ABUNDENȚA*

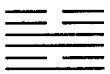

Tunet și fulger deodată:
imagine a ABUNDENȚEI

Astfel, cel nobil încheie procesul și aplică pedepsele.

Limpezimea face posibil un studiu exact al faptelor, iar zguduitura veghează la executarea riguroasă a pedepsei. În acest fel, legile, deja emise, sînt aplicate cu rigurozitate.

Situația în care te afli:

ABUNDENȚA are succes. Împăratul atinge deplinătatea. Nu fi trist: fii ca soarele la amiază.

A instaura o eră de măreție și de maxim belșug, nu este un destin rezervat oricărui muritor. Ființa în stare să realizeze o astfel de operă este un om născut spre a-i

*Hexagrama reprezintă o operă de înaltă civilizație. Totuși, faptul că e vorba de o culme sugerează și ideea că această stare de extraordinară abundență nu se va putea menține la infinit.

guverna pe ceilalți, pentru că voința se îndreaptă spre ceea ce este mare. Cel mai adesea, răstimpul unei astfel de plenitudini este scurt. Iată de ce înțeleptul, pe drept cuvînt, s-ar putea întrista în fața perspectivei declinului ce va urma. Totuși, nu i se potrivește tocmai lui o astfel de întristare. Doar acela care este lăuntric liber de griji și de tristeți este în stare să instaureze o eră de abundență. El trebuie să fie ca soarele la amiază atunci cînd luminează și bucură toate ființele de sub cer.

Transformările situației:

Nouă la început înseamnă:

Cînd un om întîlnește
Învățătorul căruia îi este menit,
poate rămîne împreună cu El
și zece zile și tot nu e nimic
de învinuit în aceasta.
Dacă mergi înainte,
găsești încredere.

Pentru a instaura o eră a belșugului, trebuie să unești claritatea cu mișcarea energică. Doi oameni, care reunesc aceste calități, se potrivesc unul cu celălalt, și chiar dacă rămîn împreună pe timpul abundenței, pe toată durata ciclului, aceasta nu înseamnă ceva excesiv. De aceea drumul este deschis acțiunii.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Perdeaua este atît de groasă,
încît se vede Steaua Polară
în plină zi.
Mergînd înainte dai de neîncredere
și ură; dar dacă păstrezi arma
adevărului, vine norocul.

Se întîmplă adesea ca între suveranul doritor de măreție și omul care ar putea realiza așa ceva, să se insinueze intrigi și cabale aducătoare de întuneric, asemenea unei eclipse de soare. Atunci, pe cer, în locul Soarelui, se vede Steaua Polară.

Ești împins în umbră de un grup care a acaparat puterea. Dacă ai vrea să întreprinzi ceva într-un asemenea moment, te-ai izbi inevitabil de o neîncredere și o invidie care ți-ar face imposibilă orice mișcare. În acest caz, este important să-ți păstrezi forța interioară, cea a adevărului, care este atît de puternică încît influențează pe neștiute suveranul, și totul se aranjează spre bine.

—⊖—

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Atît de des este hățișul,
încît stelele se văd în plină amiază.
Își rupe brațul drept. Fără învinuiri.

Aici este descris tabloul unei crescînde întunecări a soarelui. În acest moment, eclipsa a ajuns totală și se pot vedea chiar și cele mai mărunte stele la amiază.

Aplicată relațiilor sociale, aceasta se referă la situația în care suveranul este atît de copleșit de tenebre, încît

chiar și cei mai neînsemnați oameni reușesc să se propulseze în față; iar pentru un om de valoare, care ar putea fi mîna dreaptă a lui, devine imposibilă orice acțiune. Este ca și cum și-ar fi rupt brațul drept. Dar nu este vina lui că este împiedicat să acționeze.

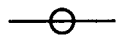

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Perdeaua e atît de groasă,
încît se vede Steaua Polară la amiază.
Îl întîlnești pe cel care
are aceeași fire ca tine.
Noroc.

Întunericul începe deja să scadă, de aceea, elementele care au afinitate între ele se reîntîlnesc. Trebuie să-ți găsești omul care te completează: în aceasta constă neprețuita înțelepciune. Atunci totul va merge bine.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Binecuvîntarea și slava se apropie.
Noroc.

Omul aflat la putere este modest, deci deschis sfaturilor persoanelor competente. Prin urmare, în preajma lui se vor aduna oameni care îl vor face să vadă cele ce trebuie urmate. Așa își atrage binecuvîntarea, gloria și norocul pentru el și pentru toți cei pe care-i conduce.

— X —

Șase sus înseamnă:

Casa lui este scăldată în belșug.
Își ascunde familia.
Pîndește la ușă și nu mai bagă
de seamă la nimeni altcineva.
Trei ani nu vede nimic. Nenoroc.

Este descris un om care, datorită aroganței și încăpățînării sale, ajunge exact în partea opusă țelurilor lui. Caută belșug și lux pentru propria-i casă; vrea să fie stăpîn absolut. Așa își îndepărtează familia și, în cele din urmă, se trezește cu totul izolat.

CĂLĂTORUL

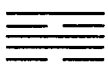

Deasupra muntelui, focul:
imagine a CĂLĂTORULUI

Să ai cugetul limpede și să fii chibzuit atunci cînd împarți pedepse; și nu îngădui zăbavă peste zăbavă în judecarea neînțelegerilor.

Cînd arde iarba pe un munte se vede bine strălucirea focului. Dar focul nu stă pe loc, ci înaintează mereu după o nouă hrană. El nu este decît o apariție fugară. Se cuvine ca, asemănător, să se petreacă lucrurile și cu procesele și pedepsele. Ele trebuie să fie o apariție repede risipită, să nu se tărăgăneze la nesfîrșit. Temnițele trebuie să-i primească pe oameni doar în trecere, ca pe niște musafiri și nu să devină locuințe stabile.

Situația în care te afli:

CĂLĂTORUL. Succes prin micime. Pentru călător, perseverența este avantajoasă.

Cînd ești călător și străin, nu trebuie să te porți cu asprime sau să ții prea sus. Fără să te bucuri de un cerc larg de cunoștințe, nu poți ieși în evidență. Rămîi prudent și rezervat și vei fi ferit de necazuri, iar dacă vei fi îndatoritor cu ceilalți, vei avea succes. Călătorul nu are un loc al său, drumul e căminul lui. De aceea, să vegheze să rămînă drept și hotărît în sinea sa, să nu poposească decît în locuri potrivite și să nu se amestece decît cu oameni de treabă. Atunci își va putea urma drumul netulburat.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Cînd călătorul se ocupă de lucruri mărunte, își atrage nenorocul asupra sa.

Un călător nu trebuie să se înjosească și să se preocupe în calea sa de lucruri neînsemnate. Dimpotrivă, cu cît e mai sărac și mai dezarmat exterior, cu atît trebuie să-și apere mai energic demnitatea interioară. Într-adevăr, dacă un străin își închipuie că va fi primit amical, coborîndu-se la nivelul unor glume proaste și umilindu-se în bufonerii, se înșeală amarnic. Nu va culege decît dispreț și înjurături.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Călătorul ajunge la han purtîndu-și averea cu sine

și dobîndind astfel statornicia unui slujitor tînăr.

Călătorul este aici modest și rezervat. Nepierzîndu-și legătura cu esența sa lăuntrică, își găsește întotdeauna un loc de odihnă. De asemenea, păstrînd o atitudine de continuă bunăvoință față de oameni, aceștia îi dăruiesc multe bunuri. În plus, dobîndește un slujitor credincios și sigur, comoară de neprețuit pentru orice călător.

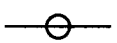

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Hanul călătorului arde.
Pierde statornicia tînărului servitor.
Primejdie.

Un străin care nu știe cum să se poarte, care se amestecă în afaceri și certuri care nu-l privesc, își pierde locul de odihnă. Iar dacă se poartă distant și arogant față de servitor, pierde și încrederea acestuia. Fiind străin, nu se mai poate bizui pe nimeni, și iată-l într-o situație deosebit de primejdioasă.

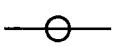

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Călătorul se odihnește la adăpost.
Obține bunurile sale și o bardă.
Nu-i este inima voioasă.

Un călător care, deși știe să se arate cumpătat în cele din afară, este tare doritor înlăuntrul său de a răzbi

în față, poate să-și găsească pentru un timp, adăpost. Dobîndind însă bunuri și bunuri acestea nu vor fi în siguranță, mereu va trebui să stea la pîndă și să le apere cu arma în mînă. Fără să se simtă deci în largul lui, își va da seama, încet-încet, că este străin în țară străină.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Țintește un fazan care cade
de la prima săgeată.
În cele din urmă aceasta îi aduce
laude și o însărcinare.

Oamenii de stat, aflați în călătorie, aveau obiceiul să se prezinte în fața prinților oferindu-le un fazan. Aici, un călător vrea să intre în serviciul unui prinț. În acest scop vînează un fazan doborîndu-l de la prima săgeată. Își găsește astfel prieteni care să-l laude, să-l recomande și să fie primit, în cele din urmă, în slujba unui prinț.

Adesea apar împrejurări care pot să împingă un om să-și caute rostul printre străini. Dacă înțelege cum să abordeze situația și se poartă așa cum se cuvine, își va putea dobîndi un cerc de prieteni și un domeniu de acțiune, chiar și într-o țară care nu este a lui.

—⊙—

Nouă sus înseamnă:

Arde cuibul păsăruicii.
Rîde drumețul la-nceput,
dar va plînge și se va tîngui apoi.

Pierde vaca, zăpăcitul! Nenoroc.

Parabola păsării căreia îi arde cuibul înseamnă pierderea locului de odihnă. Dacă pasărea a fost neatentă atunci cînd și-a clădit cuibul, o poate lovi o asemenea nenorocire. La fel este și pentru călător. Dacă își uită condiția se va căi mai tîrziu, cu gemete și cu lacrimi. Dacă îți pierzi prostește vaca (adică puterea de adaptare) rezultatele vor fi rele.

CEL BLÎND*

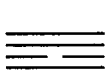

Vînt și iar vînt:
imagine a CEEA CE PĂTRUNDE
ÎNCETIȘOR

Trimite-ți poruncile pretutindeni și împlinește-ți lucrarea.

Însușirea de a fi pătrunzător o are vîntul, datorită caracterului său continuu. Prin aceasta devine puternic. În acest fel trebuie să penetreze gîndirea celui care conduce, sufletul celor conduși. Aceasta impune o acțiune de durată în ceea ce privește ordinele și explicațiile. Doar atunci cînd poruncile au trecut în sufletul neamului, este cu putință fapta. O acțiune nepregătită provoacă doar teamă și repulsie.

*Este una dintre hexagramele duble. Principiul întunecos, rigid și imobil, este risipit prin penetrarea sa de către principiul luminos, care îl supune cu blîndețe. În natură, vîntul este cel ce împrăștie norii și readuce senina limpezime a cerului. În viața omului, pătrunzătoarea judecată este cea care spulberă gîndurile întunecate. În viața socială, influența unei personalități marcante este cea care demască și risipește toate intrigile țesute în umbră.

Situația în care te afli:

CEL BLÎND. Reușită prin ceea ce este mic.
Este avantajos să ai unde te duce și cu folos să-l vezi pe cel de seamă.

Pătrunderea operează efecte treptate și invizibile. De aceea, nu trebuie realizată cu mijloace violente, ci printr-o influențare neîntreruptă. Aceste efecte impresionează mai puțin decît cele obținute prin surpriză, dar sînt mai trainice. Pentru a putea acționa în acest fel trebuie să ai un scop bine precizat, deoarece numai exercitînd o influență penetrantă, mereu în aceeași direcție, ajungi la rezultat. O forță de slabă intensitate nu poate realiza efectul dorit, decît atunci cînd se pune sub autoritatea unui om superior, care are darul de a crea ordine.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Fie că înaintezi, fie că te retragi, bine e să ai perseverența războinicului.

O fire blîndă te împinge adesea pe panta nehotărîrii. Nu te simți în stare să mergi decis înainte; răsar mii de îndoieli. Dar nu ai nici dorința de a bate în retragere, așa că oscilezi încurcat încolo și-ncoace. În acest caz, o hotărîre militărească este cea mai bună atitudine; să îndeplinești decis cele ce-ți sînt impuse de buna orînduială a lucrurilor.

O disciplină fermă este mult mai potrivită decît nehotărîrea.

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Pătrundere sub pat.
E nevoie de preoți
și de magicieni în mare număr.
Noroc. Fără învinuiri.

Ai de-a face cu vrăjmași ascunși și de aceea ești supus unor influențe greu de descoperit. Influențe care se adăpostesc în cele mai întunecate colțuri, de unde își exercită sugestiile. În asemenea cazuri, este necesar să le urmărești pînă în ungherele cele mai tainice, ca să stabilești despre ce influență este vorba - rolul preoților -, și pentru a le înlătura - rolul magicienilor. Tocmai datorită caracterului lor anonim, aceste amenințări cer un efort continuu, dar care merită să fie depus. Pentru că, de îndată ce astfel de influențe nefaste au fost scoase la lumină și stigmatizate, ele își pierd puterea asupra oamenilor.

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Pătrundere repetată. Umilire.

O analiză pătrunzătoare nu trebuie să fie împinsă prea departe, pentru că ar jena capacitatea de decizie. Dacă o problemă oarecare a fost analizată temeinic, important este, după aceea, de a lua o decizie și de a acționa

în consecință. Altfel apare inevitabil îndoiala și, în urma ei, umilirea, deoarece te-ai dovedit incapabil de acțiune.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Se risipesc părerile de rău.
La vînătoare, prinzi trei soiuri de vînat.

Atunci cînd responsabilitatea pe care o ai și experiența acumulată, te fac să îmbini modestia înnăscută cu activitatea energică, vei obține, cu siguranță, un mare succes simbolizat prin cele trei soiuri de vînat; acestea serveau drept ofrande pentru zei, daruri din partea oaspeților către gazde sau hrană obișnuită. Dacă vînatul era prins în unul dintre aceste trei scopuri, vînătoarea era considerată deosebit de bună.

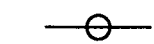

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Perseverența aduce noroc.
Umilirea se risipește.
Nimic ce nu ar fi avantajos.
Început nu, doar un sfîrșit.
Înainte de schimbare, trei zile; după schimbare, trei zile. Noroc.

Aici este vorba doar de o simplă reformă. Începutul nu era bun, dar ai ajuns într-un loc din care poți lua o altă direcție. Se impune deci schimbarea, dar aceasta trebuie operată respectînd o atitudine corectă; atunci urmează

succesul, iar remușcările dispar. Fii însă atent: astfel de îmbunătățiri reclamă multă chibzuință. Înainte de a săvîrși o schimbare este necesar să meditezi îndelung asupra ei, iar atunci cînd schimbarea s-a înfăptuit, un timp oarecare trebuie să mai cercetezi cu grijă felul în care se traduce ea în realitate. O astfel de lucrare, înfăptuită cu grijă, va fi însoțită de noroc.

Nouă sus înseamnă:

Pătrundere sub pat;
îți pierzi avuția și barda.
Stăruința aduce nenoroc.

Cunoașterea situației este suficient de pătrunzătoare. Urmărești influențele pînă în refugiile lor cele mai secrete, dar nu mai ai forța necesară de a le combate decisiv. În acest caz, orice tentativă de a pătrunde în imperiul obscurității nu ar avea decît consecințe neplăcute.

CEL VOIOS*

Lacuri unul peste celălalt:
imagine a CELUI VOIOS

Întîlnește-te cu prieteni, discută și sporește-ți prin aceasta dibăcia.

Un lac, atunci cînd este izolat, se evaporă și, încet-încet seacă. Dar dacă două lacuri sînt legate între ele nu se epuizează așa de ușor, pentru că se îmbogățesc unul pe celălalt. La fel este și în domeniul cunoașterii. Cunoașterea trebuie să fie o putere dătătoare de viață. Ea nu poate ajunge astfel decît prin relații cordiale cu prieteni avînd aceleași înclinații, prieteni prin care te verifici fie discutînd, fie aplicînd adevărurile vitale. Pe această cale cunoașterea devine bucurie, în timp ce știința autodidactului are întotdeauna ceva unilateral, greoi, apăsător.

Situația în care te afli:

CEL VOIOS. Succes. Perseverența

*Imaginea asociată hexagramei este lacul surîzător și însușirea lui, bucuria; aceasta provine din fermitatea și din puterea interioară ce se exteriorizează sub o formă tandră și blîndă.

este avantajoasă.

Voioșia este comunicativă, de aceea aduce succesul. Dar bucuriei îi trebuie temelia fermității spre a nu degenera în veselie necontrolată. În inimă trebuie să sălășluiască adevărul și puterea, iar în purtarea față de semeni blîndețea. În acest fel, te vei afla așa cum se cuvine în fața oamenilor și în fața lui Dumnezeu. Deși uneori se pot obține efecte prin simplă intimidare, fără urmă de blîndețe, așa ceva nu durează. Dacă, dimpotrivă, cîștigi inimile oamenilor, ei vor accepta de bună voie lucruri împovărătoare și nu se vor teme nici măcar de moarte. Într-atît de mare e puterea bucuriei asupra oamenilor!

Transformările situației:

Nouă la început înseamnă:

Seninătate mulțumită. Noroc.

O bucurie liniștită, nerostită, reculeasă în ea însăși, care nu rîvnește nimic de la exterior și se arată mulțumită de toate, rămîne ferită de orice împătimire și de orice repulsii egoiste. Într-o astfel de libertate rezidă norocul, pentru că ea adăpostește liniștita siguranță a unei inimi întărită în ea însăși.

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Seninătate sinceră. Noroc.
Se risipesc părerile de rău.

Uneori se întîmplă să fii împreună cu personaje alături de care ești asaltat de tentații nedemne de un om superior. Dînd curs acestor tentații, deschizi în mod sigur calea pentru remușcări, fiindcă un om cu adevărat superior nu poate găsi mulțumire în tovărășia unor ființe inferioare. Dar dacă, cunoscînd foarte bine toate acestea, nu te lași derutat și refuzi să-ți găsești plăceri în astfel de purtări, nici măcar un anturaj îndoielnic nu va putea să-ți ofere satisfacții vulgare, și orice ocazii pentru viitoare regrete vor fi înlăturate.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Bucurie ce vine. Nenoroc.

Adevărata bucurie trebuie să izvorască dinăuntru. Dar dacă acest lăuntru al tău e gol și te risipești în lumea din afară, bucuriile îți vor veni din exterior. Este ceea ce mulțimea numește distracție. Ființele care, urmare a inconsistenței lor interioare, încearcă nevoia de divertisment, vor avea mereu nevoie de distracții, atrăgînd către ele noi și noi plăceri exterioare. Se pierd astfel tot mai mult, ceea ce, firește, are consecințe dezastruoase.

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Seninătatea cu îndoială
nu aduce liniște.
După ce te-ai scuturat de greșeli,
încerci bucurie.

Adesea stai nehotărît: oare ce fel de bucurii să rîvnești? Cît timp nu te decizi dacă să alegi o bucurie înaltă ori una inferioară, vei rămîne lăuntric neliniștit. Dar atunci cînd ai înțeles cu deplină limpezime, că patimile aduc suferințe, reușești să te desparți de ceea ce este josnic sau vulgar și să cauți bucuriile superioare. O dată pecetluită hotărîrea, găsești în tine însuți adevărata seninătate și adevărata odihnă, iar împotrivirea lăuntrică este biruită.

—o—

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Sinceritatea față de cei care distrug este primejdioasă.

Elementele periculoase se apropie chiar și de cei buni. Dacă intri în relații cu astfel de oameni, influența lor demolatoare îți va atrage tot soiul de primejdii. Dar dacă îți dai seama de situație, și observi la timp pericolul, vei ști să te păzești de necazuri.

— X —

Șase sus înseamnă:

Veselie seducătoare.

Dacă nu ai tărie interioară, plăcerile exterioare de care nu te-ai ferit devin într-atît de seducătoare încît, în cele din urmă, te lași antrenat de ele. Aici nu-i vorba de primejdie, de noroc sau de ghinion. Ai lăsat să-ți scape cîrma propriei tale vieți și ce se va alege din ea depinde, de-acum încolo, numai de hazard și de influențe din exterior.

DISPERSAREA*

Vîntul rătăcește deasupra apelor:
imagine a DISPERSĂRII

Împărații de demult aduceau jertfe Divinității și înălțau temple.

Toamna și iarna, apa încremenește și îngheață. Dar cînd vin dulcile adieri ale primăverii, înțepeneala acesteia încetează, și toate cele risipite în ghețuri se reunesc. La fel este și sufletul poporului. Asprimea și egoismul fac inima neînduplecată, și această rigiditate o separă de tot restul. Iată de ce inima trebuie să fie cuprinsă de emoție divină. Ea trebuie să se fărîme, răpită fiind de un fior sacru în fața veșniciei, stăpînită de emoție în fața prezenței ziditorului și să trăiască experiența directă a comuniunii, în timpul adorării Divinității.

Situația în care te afli:

DISPERSAREA. Succes. Împăratul se apropie de templu.

*Hexagrama sugerează ideea că, dacă forța vitală se acumulează în mod primejdios în om, ea va fi din nou risipită cu puterea blîndeții.

Este avantajos să traversezi marile ape. Stăruința este avantajoasă.

Pentru a birui egoismul care separă, omul are nevoie de forță religioasă. Oferirea în comun a jertfelor solemne și a serviciilor divine, exprimînd coeziunea și structura socială a familiei și a statului, era mijlocul folosit de marii suverani, pentru a face inimile să intre în comuniune prin aceleași emoții, grație muzicii sacre și a ceremoniilor fastuoase. Zidurile despărțitoare cădeau, rigiditățile înțepenite se înmuiau. O altă cale era munca în comun, în mari acțiuni ale unei colectivități întregi, acțiuni ce aveau un țel deosebit; concentrarea spre același obiectiv făcea să cadă tot ceea ce separa, la fel cum se întîmplă pe corabia ce traversează un mare fluviu, atunci cînd toți călătorii se unesc spre aceeași muncă.

Cu toate acestea, numai acela care este capabil să-și topească duritatea egoismului, poate rămîne în dreptate și tărie.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Noroc. Vine în ajutor o putere de armăsar.

Pentru a evita separarea, trebuie înlăturate primele ei semne, așa cum, pentru a îndepărta ploaia trebuie ca norii să se risipească înainte de prăvălirea furtunii. În astfel de clipe, cînd divergențele de opinii încep să se facă

simțite, cu neînțelegerile ce le urmează, trebuie acționat cu promtitudine și rigoare pentru a le risipi o dată cu neîncrederea reciprocă.

Nouă la al doilea loc înseamnă:

În momentul despărțirii,
dă fuga la sprijinul tău.
Părerile de rău dispar.

Cînd descoperi în tine însuți că începi să te depărtezi de ceilalți, că încerci sentimente de mizantropie și proastă dispoziție, caută să-ți regăsești echilibrul și sprijinul. Dar un astfel de sprijin nu-l găsești niciodată în ură, ci totdeauna în judecata măsurată și dreaptă asupra semenilor, unită cu bunăvoința. Dacă-ți regăsești privirea senină, întreaga proastă dispoziție și posomoreală au dispărut, și o dată cu ele și orice ocazie de regret.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Îți dispersezi propriul ego.
Fără păreri de rău.

Sînt unele împrejurări în care munca este atît de împovărătoare, încît nu te mai poți gîndi deloc la tine însuți. Și atunci trebuie să dai la o parte propria persoană, și să alungi tot ceea ce eul vroia să adune în jurul lui pentru a forma o barieră împotriva celorlalți. Doar printr-o totală lepădare de sine se poate dobîndi forța necesară marilor îndatoriri. Statornicindu-ți țelul în afara ta, într-un mare ideal, vei putea să-ți însușești acest mod de a fi.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Te desparți de grupul tău.
Minunat noroc.
De la dispersare treci la adunare.
Tocmai la aceasta nu se gîndesc
oamenii obișnuiți.

Cînd lucrezi la o operă importantă pentru întreaga comunitate, trebuie să dai la o parte toate prieteniile personale. Doar atunci cînd te mențiii deasupra tuturor grupărilor realizezi ceva decisiv. Cel ce poate renunța în acest fel la ceea ce îi este apropiat, va cîștiga ceea ce este îndepărtat. Totuși, pentru a putea înțelege această manieră de a aborda lucrurile, este necesar să ai o privire de ansamblu a tuturor aspectelor vieții și a conexiunilor lor, lucru de care sînt în stare doar oamenii cu adevărat mari.

—O—

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Strigătele lui mari spală ca sudoarea.
Dispersare.
Locuiești împărătește; fără învinuiri.

În epocile de împrăștiere și despărțire, o idee mare poate furniza germenele din care va răsări vindecarea. După cum transpirația marchează faza critică a unei boli, tot așa, în momentele în care apar pretutindeni obstacole, gîndurile ziditoare constituie o adevărată descătușare. Oamenii capătă un punct în jurul căruia se pot reuni: un om într-o poziție de comandă, în stare să risipească

neînțelegerile.

Nouă sus înseamnă:

Își risipește sîngele.
A pleca, a se ține la distanță, a ieși, nu sînt de învinuit.

A risipi sîngele înseamnă a evita primejdia. Dar gîndul exprimat aici nu vrea să spună că eviți dificultățile în ceea ce te privește pe tine însuți, ci că eliberezi ființele ce-ți sînt dragi, ajutîndu-le să plece înainte ca primejdia să apară, să se țină la distanță de un pericol deja prezent sau să iasă dintr-unul care îi asaltează. O astfel de acțiune este corectă.

LIMITAREA

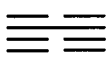

Deasupra lacului este apa:
imagine a LIMITĂRII

Statornicește număr și măsură și află virtutea și dreapta purtare.

Lacul este ceva finit, și din nesfîrșirea de ape nu poate conține decît o anume cantitate. Tot așa, numai cînd se stabilesc foarte clar limitele, dobîndești semnificația drumului tău în viață. Chiar și pentru a deveni puternic ai nevoie de limite stabilite în mod liber, care să constituie, ceea ce în mod curent se cheamă, datorie. Și răspunzînd datoriei poți dobîndi propria-ți semnificație.

Situația în care te afli:

LIMITAREA. Succes. Nu stărui într-o limitare amară.

Limitările sînt dureroase, dar conduc la reușită. Cînd economisești zi de zi, te pregătești pentru a înfrunta lipsurile; cînd te retragi la timp, scapi de umiliri. Și armoniei îi sînt necesare limitările, astfel că, natura are hotare precise pentru vară și pentru iarnă, pentru zi și

pentru noapte și aceste hotare dau sens vieții omului. La fel și purtarea cumpătată, te ferește de încurcături.

Dar, în fixarea limitelor, nu trebuie să depășești măsura. Dacă vrei să impui limite prea severe propriei tale firi, ea va avea de suferit, iar dacă încerci să împingi prea departe limitările impuse altora, ei se vor revolta. Iată de ce, chiar și în punerea limitelor, sînt necesare anumite limite.

Transformările situației:

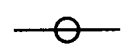

Nouă la început înseamnă:

Nu ieși din curte
și vei fi ferit de învinuiri.

Se întîmplă adesea să dorești să întreprinzi ceva, dar să te găsești în fața unor limitări insurmontabile. În această situație este important să descoperi punctul în care trebuie să te oprești. Dacă înțelegi bine acest lucru și nu ieși din limitele care-ți sînt impuse, acumulezi în tine suficientă forța pentru atunci cînd va sosi momentul potrivit. Dar în pregătirea acțiunilor importante discreția este de o maximă importanță.

Confucius spunea referitor la acest subiect: «Cînd se naște dezordinea, vorbele sînt treptele care ne-au condus într-acolo. Dacă prințul nu este discret, el își pierde slujitorul. Dacă slujitorul nu este discret, el își pierde viața. Dacă lucrurile aflate încă în germene sînt tratate fără discreție, aceasta va dăuna împlinirii lor. Iată de ce trebuie să veghezi și să rămîi rezervat».

Nouă la al doilea loc înseamnă:

A nu ieși din curte aduce insucces.

Atunci cînd a sosit momentul acțiunii el trebuie folosit cu promtitudine. Mai întîi apa se adună în lac fără a se scurge din el, dar cînd lacul s-a umplut, își va croi în mod sigur o ieșire. La fel și în viața omului. Este bine să eziți cît timp clipa faptei n-a sosit încă, dar nu peste acel termen. Cînd obstacolele au fost înlăturate și acțiunea a devenit posibilă, ezitarea temătoare este o eroare care-ți aduce în mod sigur nenoroc, pentru că scapi ocazia.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Cel fără de măsură
curînd se va tîngui.
Fără învinuiri.

Dacă nu te gîndești decît la plăceri și la distracții, ușor pierzi măsura. Dar să nu arunci vina pe alții! Doar cercetîndu-ți propriile slăbiciuni ajungi să te ferești de greșeli.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Limitare respectată. Succes.

Orice limitare își are valoarea sa. Dar cînd impune un efort continuu este legată de o prea mare risipă de energie. Dacă, dimpotrivă, limita este ceva firesc, așa cum este faptul că apa curge în jos, ea te conduce în mod sigur

la succes, pentru că respectarea ei înseamnă o economisire a forțelor. Energia care altfel s-ar epuiza într-o luptă zadarnică, se folosește de obiectul acțiunii sale și deci este imposibil să nu conducă la succes.

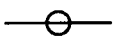

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Limitarea blîndă aduce noroc.
A pleca aduce stimă.

Pentru ca o limitare să fie eficace, ea trebuie realizată într-un mod convenabil. Dacă te mulțumești să impui altora îngrădiri pe care tu însuți le ocolești, acestea vor fi resimțite cu amărăciune și, în final, vor da naștere la opoziție. Dacă, dimpotrivă, aflat într-un post cu autoritate, începi prin a-ți impune limite ție însuți, și a obține rezultate bune cu mijloace modeste, norocul te va însoți. Acolo unde lucrează puterea unui exemplu se naște și certitudinea că tot ceea ce se întreprinde trebuie să reușească.

— X —

Șase sus înseamnă:

Limitare amară;
perseverența aduce nenoroc.
Remușcările se risipesc.

Cu cît sînt impuse limitări mai aspre, cu atît sînt îndurate mai greu, și cu cît este aplicată mai consecvent o astfel de severitate, cu atît este mai rea, fiindcă, pe termen lung, reacția este inevitabilă. Dar, deși această severitate

inflexibilă nu poate fi aplicată în condiții normale prea mult timp, pot fi și situații în care ea constituie unicul mijloc prin care te poți feri de greșeli și de remușcări ulterioare. Sînt deci și împrejurări în care lipsa de orice milă față de tine însuți rămîne singurul mijloc de a-ți mîntui sufletul care, fără această neînduplecare, s-ar prăbuși în nehotărîre și ispite.

ADEVĂRUL INTERIOR*

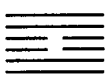

Deasupra lacului, vîntul:
imagine a ADEVĂRULUI INTERIOR

Cercetează amănunțit învinuirile spre a întîrzia pedepsele.

Vîntul poate mișca apa deoarece reușește să pătrundă în ea. Tot așa, cînd judeci greșelile oamenilor, caută să pătrunzi cu multă înțelegere sensul interior și să-ți formezi o apreciere plină de simpatie asupra împrejurărilor. În vechea Chină, împărțirea dreptății era în întregime întemeiată pe acest principiu. Suprema justiție era considerată înțelegerea desăvîrșită care știe să ierte. O astfel de atitudine, care nu venea din slăbiciune, ci dintr-o limpezime superioară, urmărea să influențeze

*Vîntul bate pe munte și învolburează oglinda apei. Astfel se arată aspectele văzute ale celor nevăzute. Dacă o inimă este liberă de prejudecăți, ea este în stare să primească Adevărul. Imaginea hexagramei este cea a unei ghiare de pasăre deasupra puiului din cuib; de unde și ideea clocitului. Principiul luminos acționează din exterior, dar pentru a trezi viața este nevoie ca un germene să existe deja la interior.

hotărîtor moralitatea publică, încît un abuz față de această bunătate pornită din inimă să nu fie posibil.

Situația în care te afli:

ADEVĂRUL INTERIOR. Porc și pește. Noroc. Este avantajos să traversezi marile ape. Perseverența este avantajoasă.

Porcul și peștele sînt animalele cel mai puțin spirituale și deci, cele mai greu de influențat. Forța adevărului interior trebuie să fi atins un nivel foarte înalt pentru a-și putea extinde acțiunea la ființe de acest gen.

Cînd te afli în fața unor oameni recalcitranți și dificil de influențat, tot secretul constă în a găsi calea ce duce spre ei. Trebuie început prin a-ți cîștiga o desăvîrșită libertate interioară față de propriile prejudecăți. Într-o oarecare măsură e nevoie să lași psihicul celuilalt să acționeze asupra ta; în acest fel, te apropii lăuntric de interlocutor, îl înțelegi și dobîndești putere asupra lui. De acum nu vei mai întîlni nici un obstacol de neînvins și vei putea trece chiar la acțiuni primejdioase, așa cum ar fi străbaterea marilor ape.

Dar acceptarea adevărului interior nu este o simplă intimitate sau ceva în genul unei solidarități secrete. O astfel de legătură puternică poate exista și între hoți. Fără îndoială că și atunci ea reprezintă o forță, dar nu aduce noroc, fiindcă nu este de nezdruncinat. Toate aliațele întemeiate pe interese comune sînt viabile doar pînă la un anumit punct. Dincolo de acest punct alianța se sfărîmă și

adesea, cea mai mare intimitate se metamorfozează în ură. Dar acolo unde la temelie stau probitatea și fermitatea, legătura este destul de trainică pentru a birui forțele potrivnice.

Transformările situației:

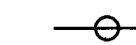

Nouă la început înseamnă:

Fii gata și vei avea noroc.
Dar dacă ai gînduri ascunse,
aceasta-ți va aduce neliniști.

Te afli în situația în care purtarea potrivită este aceea de a fi hotărît și pregătit în tine însuți să faci față situațiilor exterioare. Dacă vrei să faci altfel și să cultivi relații particulare secrete, aceasta te va priva de autonomia ta interioară. Sentimentul sprijinului în ceilalți îți va aduce multe neliniști și griji și vei pierde atît libertatea interioară, cît și forța adevărului lăuntric.

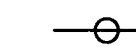

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Un cocor dă strigăt în întuneric.
Puișorul îi răspunde.
Am un ulcior strașnic.
O să-l împart cu tine.

Este vorba aici despre influența pe care o exercită natura interioară a unei persoane asupra ființelor care nutresc aceleași sentimente. Cocorul nu trebuie să se

arate sus pe deal; e destul dacă țipătul i se aude. Chiar dacă stă ascuns, micuțul lui îl va recunoaște și-i va răspunde. Rădăcina oricărei înrîuriri se află în interiorul ființei. Cînd aceasta se traduce în cuvinte și fapte, sincere și ferme, atunci influența este mare. Dar orice încercare deliberată de a influența pe cineva nu va duce la nimic bun.

Confucius spune despre aceasta: «Cel nobil rămîne în camera sa. Dacă rostește cuvinte potrivite, acel cuvînt este primit și la mii de kilometri depărtare. Dar dacă nu rostește cum se cuvine vorbele sale, va întîmpina împotrivire și în apropierea lui. Cuvintele pornesc din esența ființei și-și exercită înrîurirea asupra oamenilor. Lucrurile se nasc în imediata apropiere și devin vizibile în depărtare. Cu ajutorul cuvintelor și faptelor, cel nobil mișcă cerul și pămîntul. Nu se cuvine oare să fii cu băgare de seamă?»

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Întîlnești un tovarăș.
Ba dai cu sete-n tobă, ba te oprești.
Ba plîngi în hohote, ba cînți.

Aici, sursa puterii nu se află în esența ființei tale, ci în relațiile cu ceilalți. Oricît de aproape te-ai simți de ei, dacă centrul tău de greutate depinde de alții, mereu vei oscila între bucurie și tristețe. Este ceva inevitabil. Comentariul te pune față în față cu o lege. Doar atît! A ști dacă această stare este resimțită ca penibilă sau ca fericire este lăsat la latitudinea ta.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

E aproape lună plină.
Calul din ham se tot duce, haihui.
Nici o dojană.

Pentru a mări forța adevărului interior, trebuie să te îndrepți spre înălțimi, acolo de unde poți primi Iluminarea. Dar, pentru a face aceasta îți trebuie umilința asemănătoare lunii care încă nu a ajuns lună plină. Așa cum trebuie să fii plin de umilință față de izvorul de lumină, tot așa trebuie să renunți și la clanuri, la grupările închise de interese. Doar atunci cînd îți urmezi propriul drum, ca un cal ce galopează fără să arunce nici o privire măcar tovarășului său de dincolo de oiște, doar atunci dispui de adevărata libertate interioară pentru a merge înainte.

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Ai adevărul care reunește.
Fără învinuiri.

Datorită însușirilor tale înnăscute, aduni în jurul tău pe toți. Dar ești cel care trebuie să fii numai atunci cînd ai forța să-i și influențezi pe aceștia. Fără această forță, orice unire exterioară rămîne doar o părere și se sparge tocmai în momentul decisiv.

Nouă sus înseamnă:

Cîntatul de cocoș urcă la cer. Perseverența aduce nenoroc.

Te poți bizui pe cocoș în ceea ce privește siguranța cîntatului în zori, dar nu și în a zborului pînă la cer. El se va mulțumi deci să-și trîmbițeze strigătul spre înalt. Dar dacă persiști pe această cale, urmările vor fi supărătoare.

PREPONDERENȚA CELUI MIC*

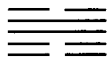

Tunet pe munte:
imagine a PREPONDERENȚEI CELUI MIC

**În purtările tale,
acordă întîietate respectului;
în doliu dă întîietate întristării,
iar în cheltuieli, economiei.**

Pe munte, tunetul este diferit de ceea ce este la cîmpie. În munți e mult mai aproape, în timp ce în afara regiunilor muntoase, îl auzi mai puțin impresionant. Din această imagine trebuie să înțelegi exigența de a avea datoria mereu prezentă în fața ochilor, mai direct decît omul obișnuit, deși privit din afară, poți apărea, din această cauză, ca meschin. Trebuie să fii precis în ceea ce faci. Spre exemplu, dacă e vorba de un doliu, adevărata compasiune este mult mai de preț decît tot felul de forme exterioare, iar dacă este vorba de ceva legat de propria-ți persoană, acel lucru trebuie să fie extrem de simplu și

*Semnificația hexagramei poate fi următoarea: dacă deții un rol de conducere pe care, prin însăși natura ta, nu ești în măsură să ți-l asumi, atunci, o prudență excepțională este absolut necsară.

lipsit de pretenții. Toate acestea vor face să treci drept un fenomen ciudat în ochii oamenilor de rînd, pentru că ei judecă după aparențele exterioare, și se alătură, de obicei, de ceea ce este mediocru.

Situația în care te afli:

PREPONDEREȚA CELUI MIC.
Succes.
Perseverența este folositoare.
Reușesc lucrurile mici, cele mari nu.
Pasărea în zbor aduce o solie:
Nu-i bine să te silești să urci,
mai bine rămîi jos. Mare noroc.

O modestie și o delicatețe ieșite din comun, ca trăsături de caracter, vor fi fără îndoială recompensate de succes. Este important însă, ca o astfel de atitudine să nu fie un formalism găunos și să nu emane din servilism, ci să fie întotdeauna legată de o demnitate ce înlătură înjosirile. De asemenea, ca să descoperi cum se pot îndrepta aspectele dăunătoare ale unei epoci, este necesar să înțelegi exigențele momentului respectiv. În orice caz, nu ai voie să te lași legănat de iluzia unei mari reușite, pentru că forța necesară în acest scop lipsește și de aceea, dă importanța cuvenită sfatului care te îndeamnă să nu rîvnești spre cine știe ce înălțimi amețitoare.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Zburînd, păsăruica dă de necaz.

Pasărea trebuie să stea în cuib pînă ce-i cresc penele. Dacă vrea să se avînte prea devreme, își va atrage asupra sa tot felul de necazuri. La fel și tu: măsuri excepționale nu trebuie să iei decît atunci cînd toate celelalte posibilități au fost epuizate. Se cuvine să începi prin a te supune cît mai mult timp posibil regulilor deja încetățenite, altfel te uzezi prematur, și-ți risipești energia fără să ajungi la vreun rezultat.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Ea trece pe dinaintea străbunului și o întîlnește pe bunică.
Nu ajunge la prinț, întîlnește un funcționar.
Fără învinuiri.

Aici sînt menționate două cazuri excepționale: în templul strămoșilor, unde stau rînduite generațiile una după alta, nepotul se află alături de bunici, pentru că tocmai de aceștia a fost cel mai legat, iar soția nepotului, în timpul ritualului jertfei, pășește dincolo de bunic și se îndreaptă spre bunică. O astfel de purtare, neobișnuită, este de fapt expresia modestiei: îndrăznește să se prezinte mai curînd în fața bunicii, de care se simte mai apropiată, fiind tot femeie. Iată de ce această abatere de la regulă nu este o greșeală.

Celălalt este slujitorul care cere mai întîi audiență la suveran, conform etichetei. Totuși, dacă nu o obține își împlinește corect și conștiincios îndatoririle, în rînd cu ceilalți. Și aici, această extraordinară reținere (justificată prin împrejurările extraordinare) nu este o greșeală, deși regula cere ca orice funcționar să fie mai întîi primit în audiență de suveranul care l-a angajat.

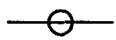

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Dacă nu ești extrem de prudent,
careva s-ar putea furișa pe la spate
să te lovească.
Nenoroc.

Sînt momente în care o prudență excepțională este absolut indispensabilă. Dar tocmai în asemenea situații personalitățile deschise și puternice refuză cu dispreț să-și ia măsuri de precauție, considerînd o astfel de atitudine drept meschină. Acești oameni preferă să-și urmeze drumul, mîndri și nepăsători. În aceste momente însă încrederea excesivă în sine este sursă de decepții. Sînt primejdii care se apropie, pîndind pe la spate și pe care nu le poți evita decît dacă înțelegi natura momentului.

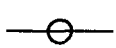

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Fără învinuiri. Fără să-i treacă prin
față, îl întîlnește.
A intra aduce primejdia.

Trebuie să fii cu ochii în patru.
Să nu faci nimic.
Fii mereu perseverent.

Duritatea caracterului este temperată de maleabilitatea poziției, astfel încît nu se fac greșeli. Te găsești într-o situație în care se cuvine să fii extrem de rezervat. Nu trebuie să întreprinzi nimic cu de la tine putere pentru că, dacă vrei să-ți atingi țelul cu forța, te expui pericolelor de tot felul; de aceea e bine să fii prudent, să nu intri în acțiune, ci să-ți păstrezi perseverența lăuntrică.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Nori groși,
dar nu-i ploaie pe pământurile
noastre de la asfințit.
Prințul trage și-l atinge
pe cel din peșteră.

Pentru că aici este vorba de o poziție înaltă, imaginea păsării care zboară trece în cea a norilor plutind. Dar oricît de groși ar fi norii, ei nu lasă ploaia să cadă. Tot așa, în vremurile excepționale, poate exista o ființă cu vocația de a instaura ordinea în lume și totuși să rămînă fără putere, pentru că e singur și nu-și găsește ajutoare.

În astfel de momente este necesar să-ți găsești însoțitorii cu care să-ți poți împlini opera. Dar aceștia trebuie căutați cu umilință și cu convingerea că nu reputația sau renumele lor contează, ci eficiența, realizările concrete. Grație unei astfel de modestii vei găsi omul

potrivit și vei putea duce la bun sfîrșit excepționala operă, în ciuda tuturor dificultăților.

— X —

Șase sus înseamnă:

Trece de el fără să-l întîlnească.
Pasărea care zboară îl părăsește.
Nenoroc.
Aceasta înseamnă nenorocire
și pagubă.

Dacă ochești pe deasupra țintei, nu o vei lovi. Dacă pasărea nu vrea să se întoarcă la cuib, ci zboară tot mai sus, va ajunge în cele din urmă în plasa vînătorului. Cel care, în epoci excepționale, în care cele mărunte sînt predominante, nu știe să se abțină ci, agitat, vrea să meargă mereu mai departe, își va atrage nenorocirea asupra sa, atît din partea zeilor, cît și a oamenilor, fiindcă se îndepărtează de ordinea firească.

DUPĂ ÎMPLINIRE*

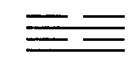

Apa deasupra focului:
Imagine a situației DUPĂ ÎMPLINIRE

Gîndește-te la necazuri și înarmează-te din timp împotriva lor.

Cînd oala cu apă stă deasupra focului, cele două elemente, în legătură unul cu altul, produc energie. Dar, tensiunea care apare cere vigilență. Dacă apa dă în foc, acesta se stinge și energia lui se pierde, iar dacă e căldură prea mare, apa se evaporă. Elementele aflate aici în contact sînt vrăjmașe unul altuia și doar prudența previne pagubele. Așa este și în viață: se ivesc anumite conjuncturi în care toate forțele se echilibrează reciproc și împrejurări în care totul pare a fi în perfectă ordine. În astfel de situații, doar cel înțelept este în stare să sesizeze momen-

*Trecerea de la dezordine la ordine s-a realizat, acum totul este la locul său, pînă în cele mai mici detalii. Este o situație deosebit de favorabilă care trebuie, totuși, să îți dea de gîndit. Cînd s-a atins echilibrul perfect orice nouă mișcare poate provoca începutul declinului; un apogeu care impune totuși o extremă prudență.

tele care ascund primejdii și va ști să le înlăture, cu precauție, din timp.

Situația în care te afli:

DUPĂ ÎMPLINIRE. Succes.
În lucrurile mici perseverența este avantajoasă.
La început noroc, pe urmă tulburări.

Trecerea de la era veche la cea nouă este fapt împlinit. În principiu, totul a fost deja pus în ordine și doar în detalii mai trebuie făcut ceva, astfel că aceasta te poate face să te relaxezi, să-ți adormi vigilența. Dar această indiferență este rădăcina tuturor relelor. Ea va provoca în mod inevitabil apariția simptomelor de decadență. Așa este legea după care se desfășoară de obicei istoria. Cel ce o înțelege poate să-i evite efectele, datorită unei perseverențe și unei prudențe fără greș.

Transformările situației:

Nouă la început înseamnă:

Își pune frînă la roți.
Își pune coada-n apă.
Fără învinuiri.

În vremea de după o mare transformare, totul împinge înainte, în direcția progresului. Dar această presiune spre înainte, care lovește dincolo de țintă, nu este sănătoasă și conduce în mod sigur la pierzanie. Iată de ce

un caracter ferm nu se lasă antrenat în vîltoarea ce i-a cuprins pe toți, ci își înfrînează la timp elanul. Fără îndoială că nu va putea evita în totalitate de a fi și el atins de urmările neplăcute ale presiunii generale, dar acestea nu-l vor afecta decît periferic, ca pe o vulpe care a trecut deja prin rîu și doar coada îi mai atîrnă acum în apă. Presiunea evenimentelor nu-i poate aduce daune serioase, fiindcă el a adoptat deja atitudinea potrivită.

— X —

Șase la al doilea loc înseamnă:

Femeia pierde perdeluța
de la trăsură.
Nu alerga după ea!
De acum în șapte zile, o vei primi.

Cînd o femeie călătorea cu trăsura, avea o perdea care o ferea de ochii curioșilor. Dacă această perdea se pierdea cumva, continuarea drumului trăsurii era considerată drept o violare de proprietate. Aplicate la viața publică, acestea se referă la situația unui om care intenționează să realizeze ceva, dar nu primește din partea celor puternici încrederea necesară protecției sale. Rezultatul direct este o rapidă încolțire a tot felul de ambiții. Atunci cînd un om nu găsește înțelegere la superiorii săi, el începe să caute căi și mijloace spre a o dobîndi și a se pune în valoare, dar o astfel de purtare este nepotrivită. Nu te precipita spre lumea exterioară, ci așteaptă liniștit cultivîndu-ți propria ta valoare. Vremurile se schimbă. Calitățile unui om nu se pot pierde fără speranță. Trebuie doar să știi să aștepți.

—⊙—

Nouă la al treilea loc înseamnă:

Ilustrul strămoș pedepsește ținutul răului.
La capătul a trei ani,
biruie asupra lui.
Nu trebuie să te folosești
de oameni de rînd.

Este indicată situația în care, după împlinirea unei acțiuni, atunci cînd s-a instaurat o putere nouă și totul este în ordine la interior, ceva impune cu necesitate, expansiunea. Deoarece, într-o astfel de întreprindere sînt de prevăzut lupte îndelungate, este deosebit de importantă o politică colonială bine cîntărită. Teritoriile cucerite cu greu, nu trebuie să fie considerate ca locuri potrivite pentru colonizarea cu oameni care s-au făcut, într-un fel sau altul, de nedorit chiar la ei acasă și de aceea sînt considerați buni de trimis în colonii. O astfel de atitudine înlătură, de la bun început, orice șansă de succes. Lucrul este valabil și în mic și în mare, pentru că nu numai statele în ascensiune duc o politică colonială. Orice acțiune sau întreprindere ambițioasă comportă o componentă îndreptată spre expansiune, cu toate primejdiile legate de ea.

— X —

Șase la al patrulea loc înseamnă:

Chiar și cele mai frumoase veșminte
devin zdrențe.
Fii cu ochii în patru zi de zi.

În epocile de înflorire ale unei civilizații, adesea se produc zguduiri care descoperă răni sociale ascunse ce provoacă în primul moment o emoție generală. Dar situația globală fiind favorabilă, astfel de răni pot fi ușor cusute la loc și dispar din ochii mulțimii. Amintirea lor se șterge cu totul și o pace nepăsătoare pare să domnească din nou. Dar pentru omul cu experiență astfel de incidente sînt grave semne prevestitoare care nu pot fi neglijate.

—⊖—

Nouă la al cincilea loc înseamnă:

Vecinul de la răsărit care sacrifică un bou, nu ajunge la o fericire tot atît de adevărată precum vecinul de la răsărit cu mica lui ofrandă.

În epocile care urmează împlinirilor, chiar și atitudinea religioasă este influențată de dispozițiile sufletești. Simplitatea formelor antice este înlocuită, în cultul divin, cu ritualuri tot mai elaborate, însoțite de un ceremonial exterior tot mai fastuos. Dar această desfășurare pompoasă este lipsită de seriozitate lăuntrică. Capriciul omenesc ia locul ascultării conștiincioase a voinței divine. În timp ce omul vede doar ce i se oferă ochilor, Dumnezeu privește în adîncul inimilor. Iată de ce o jertfă simplă, oferită cu pietate, este izvor de mult mai mari binecuvîntări, decît un cult mai somptuos, dar rece.

— X —

Șase sus înseamnă:

Își bagă capul în apă. Pericol.

În chip de concluzie, se atrage aici atenția asupra unui fapt: după ce ai trecut un rîu, doar dacă faci imprudența să te întorci mai poți cădea cu capul în apă. Dar dacă mergi înainte și nu te uiți înapoi, ești ferit de un asemenea necaz. Există însă ceva fascinant în a sta pe loc și a privi lung la primejdia de care ai scăpat. O atitudine atît de ușuratică nu aduce nimic bun; dacă nu te hotărăști să mergi ferm înainte, ajungi pînă la urmă victima pericolului de care tocmai ai scăpat.

ÎNAINTE DE ÎMPLINIRE*

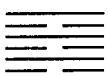

Focul deasupra apei:
imagine a ÎNAINTE DE ÎMPLINIRE

Fii precaut atunci cînd socotești rostul lucrurilor, încît fiecare să fie la locul potrivit.

Focul are tendința naturală de a se îndrepta în sus, iar apa în jos; deci focul se află deasupra apei, acțiunile lor merg în sensuri diferite și cele două elemente nu intră în relație. Dacă unei probleme dorești să-i dai de capăt, începe prin a examina natura forțelor ce trebuie luate în considerare și locul ce li se cuvine. Orînduind bine forțele, ele vor produce efectul dorit, și-ți vei realiza scopul. Dar, pentru a putea dirija așa cum trebuie forțele exterioare, este necesar ca tu însuți să fi adoptat un punct de vedere corect. Doar din acel moment vei putea acționa bine.

---

*Deși transformarea este deja pregătită această hexagramă indică un moment în care trecerea de la dezordine la ordine nu s-a împlinit încă. Este asemănătoare primăverii care conduce de la stagnarea iernii la rodnicia verii. Tocmai cu această perspectivă plină de speranțe se încheie *Cartea Transformărilor.*

Situația în care te afli:

ÎNAINTE DE ÎMPLINIRE. Succes. Dar dacă micul vulpoi, tocmai cînd aproape a răzbit la celălalt mal, își înmoaie coada în apă, nimic nu e avantajos.

Condițiile sînt dificile. Sarcina e mare și plină de responsabilități. Este vorba, nici mai mult nici mai puțin, decît de a aduce lumea de la dezordine la ordine. Totuși succesul poate fi prezis, pentru că există ceva care permite unirea forțelor divergente. Trebuie, însă, să ai grijă! La început înaintează cîntărind fiecare pas, asemenea unui vulpoi bătrîn care merge pe gheață. Prudența sa în acest caz este proverbială în China: mereu cu urechile ciulite, ascultă trozniturile de dedesubt și caută cu grijă locurile cele mai sigure. O vulpe tînără care încă nu a învățat acest comportament prudent, se duce înainte cu îndrăzneală și se poate întîmpla să cadă în apă, tocmai cînd aproape terminase de traversat rîul; așa că, toată osteneala ce și-a dat-o, s-a dovedit zadarnică.

La fel, în momentele ce preced împlinirea unei acțiuni, chibzuința și precauția sînt condițiile fundamentale pentru succes.

Transformările situației:

— X —

Șase la început înseamnă:

Își înmoaie coada în apă.
Sursă de umilințe.

În momentele de dezordine ești tentat să te grăbești din răsputeri să realizezi ceva palpabil. Dar acest entuziasm nu aduce decît insuccese și umiliri cît timp nu a sosit ceasul potrivit pentru acțiune. În astfel de vremuri este mai înțelept ca, printr-o atitudine rezervată, să te ferești de umilința unui eșec.

—⊖—

Nouă la al doilea loc înseamnă:

Pune frînă la roți.
Perseverența aduce noroc.

Nu a sosit momentul acțiunii, dar atît de necesara răbdare nu este o așteptare leneșă, care trăiește de pe o zi pe alta. O astfel de purtare, pe termen lung, nu duce la nici o reușită. Trebuie să dezvolți în tine însuți forțele care te fac în stare să mergi înainte. Deoarece răbdarea este o forță stăpînită, nu ațipi deci, și nu-ți pierde țelul din vedere! Rămînînd puternic și ferm în hotărîrea ta, pînă la urmă totul va fi bine.

— X —

Șase la al treilea loc înseamnă:

Înainte de împlinire,
atacul aduce nenoroc.
Este folositor să străbați marile ape.

A sosit vremea pentru traversare, dar nu ai puterea necesară pentru a o împlini. Dacă forțezi lucrurile, eșecul

este sigur, iar prăbușirea inevitabilă. Atunci ce-ar trebui să faci? Să creezi o nouă situație: să-ți iei ajutoare pricepute și să faci împreună cu ele pasul decisiv, traversarea marilor ape. Astfel devine posibilă împlinirea.

Nouă la al patrulea loc înseamnă:

Perseverența aduce succes.
Dispar părerile de rău.
Un cutremur spre a fi pedepsit
sălașul răului.
Timp de trei ani,
ținuturi întinse sînt recompensa.

Acum e ceasul luptei. Marea trecere trebuie realizată. Întărește-te în hotărîrea luată și aceasta îți va aduce succes. Înlătură orice îndoieli care se ivesc în astfel de momente grave. Este vorba de o luptă aprigă pentru a zdruncina și a pedepsi sălașul răului, forțele decadenței. Dar lupta aduce cununa de slavă. Acum este vremea potrivită de a pune temeliile puterii și autorității cîrmuitoare pentru viitor.

— X —

Șase la al cincilea loc înseamnă:

Perseverența aduce noroc.
Fără remușcări.
Lumina celui nobil este întru adevăr.
Noroc.

Victoria a fost dobîndită. Puterea fermității n-a

putut fi înfrîntă. Îndoielile au fost depășite, iar succesul justifică acțiunea întreprinsă. Strălucește din nou lumina unei personalități superioare și influența ei se face simțită asupra oamenilor care cred în ea și se adună în jurul ei. A început o eră nouă plină de noroc și împliniri. Și la fel cum strălucește soarele după ploaie sau cum înverzește pădurea după foc, tot așa crește și strălucirea noilor vremuri prin contrast cu ruinele epocii depășite.

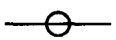

Nouă sus înseamnă:

Plin de încredere bei vin.
Fără învinuiri, dar dacă îți înmoi capul, adevăr îți spun, îl vei și pierde.

Înainte de împlinire, pe pragul unui nou răstimp, te găsești plin de încredere alături de cei apropiați ție și, în așteptare, îți petreci timpul bînd cu veselie. Nu ești de învinuit, pentru că vremurile noi bat la ușă. Dar să nu pierzi cumva dreapta măsură! De te vei lăsa cumva tîrît în beție, vei pierde tot ceea ce-ți este favorabil prin situația creată.

Orice sfîrșit poartă în sine germenele unui nou început, și orice început este o speranță de mai bine.

Modul de folosire

CÎTEVA RECOMANDĂRI

• Consultă Cartea Transformărilor doar atunci cînd ai într-adevăr nevoie de îndrumare, cînd situația impune în mod *real* acest lucru.

• Încearcă să te aduni asupra a ceea ce ai de întrebat. Nu trata dialogul ca o distracție sau ca un moft.

• Nu pune întrebări unele după altele, la întîmplare. Observă-le mai întîi. S-ar putea ca răspunsul unora să fie cuprins în celelalte.

• Întreabă doar ceea ce te frămîntă cu adevărat, ceea ce este vital pentru înțelegerea trecerii tale prin lume și pentru pașii pe care-i ai de făcut.

• Nu folosi Cartea des.

• Dacă nu înțelegi imediat răspunsul, nu te repezi cu altă întrebare. Cugetă mai întîi, recitește cu atenție textul, roagă-te!

• Însușește-ți în timp modalitatea de gîndire sugerată de Carte; fii cu băgare de seamă la imaginile și analogiile prezentate, zăbovește asupra sfaturilor, cată cu grijă semnele.

METODE DE CONSULTARE

Dintre toate metodele folosite în China antică pentru consultarea Cărții Transformărilor, două au rămas în uz pînă astăzi: una folosind monede din bronz, iar cealaltă bețișoare din tulpini de coada șoricelului*.

Cu ajutorul monedelor

Cea mai rapidă, adaptată omului modern, deci și cea mai simplă, presupune folosirea a trei monede *identice* (atît ca diametru, cît și ca grosime) și uniforme (fără defecte sau proeminențe), confecționate din bronz**. Uneia dintre fețe îi este atribuită cifra trei, celeilalte fețe cifra doi (atribuirea se face înainte de a se începe consultarea și nu se mai schimbă).

Așează-te, reculege-te interior și aruncă de șase ori, simultan cele trei monede. Pentru fiecare dintre aruncări poate rezulta una dintre următoarele combinații:

3+3+3=9

sau 2+2+2=6

sau 3+3+2=8

sau 3+2+2=7

Fiecare dintre aceste combinații este reprezentată printr-o linie.

---

*Lat. *Achillea millefolium.*

**În vechea Chină monedele folosite erau găurite la mijloc și aveau una dintre fețe gravate.

șapte	———	numit yang
nouă	—○—	numit yang maxim
opt	— —	numit yin
șase	— x —	numit yin maxim.

Șapte și opt sînt considerate stabile, deci statice, iar nouă și șase, instabile, dinamice deoarece unul dintre cele două principii cosmice, yang și yin - regăsite în fiecare element al Creației -, și-au atins maximul și deci, trebuie să se transforme în principiul contrar lui (yang-ul în yin și reciproc).

Repetă aruncarea pînă cînd obții șase linii. Desenează figura începînd cu prima linie de jos, a doua peste ea, a treia la fel, și așa mai departe, pînă la linia de sus, care este a șasea. Obții astfel una dintre cele 64 de hexagrame reprezentate în această carte, fiecare cu cîte un nume și o simbolistică atașată ei.

Pentru o mai ușoară identificare a hexagramei, observă că primul grup de trei linii, numărînd de jos în sus, formează o trigramă numită inferioară*, iar al doilea grup de trei linii, situat deasupra primului, formează o altă trigramă, numită superioară**.

Localizînd cele două trigrame pe tabelul de la pagina 349, la intersecția direcțiilor date de cele două trigrame vei găsi cifra care dă numărul hexagramei căutate. De exemplu, hexagrama 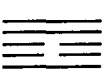 este compusă din trigrama inferioară 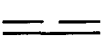 și trigrama superioară

*În unele analize este numită interioară.

**În unele analize este numită exterioară.

În tabel, direcțiile lor se intersectează la numărul 61.

Caută hexagrama fie răsfoind paginile cărții și identificînd numărul în partea de sus a paginii, fie consultînd cuprinsul cărții.

La hexagrama găsită, în acest caz ADEVĂRUL INTERIOR, citește începutul care dă imaginea asupra a ceea ce ai întrebat, sau a ceea ce te frămîntă, împreună cu îndemnul corespunzător ei, apoi treci la Situația în care te afli. Aceasta este, de fapt, situația din momentul în care ai purces la consultarea Cărții.

Dacă hexagrama conține linii care reprezintă un maximum, adică nouă —⊖— sau șase — x —, vei citi și cuvintele și comentariul atașat acestora.

Dar, întrucît aceste linii nu sînt stabile și se transformă, în astfel de cazuri trebuie consultată și hexagrama care rezultă din transformare; de exemplu:

la hexagrama 61, ADEVĂRUL INTERIOR 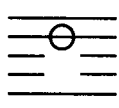

citește de la începutul ei, pag. 317, pînă la pag. 319 sus, acolo unde încep Transformările situației. Considerînd că a cincea linie formată este un nouă, vei citi și cele scrise la paragraful *Nouă la al cincilea loc* (evident, în cadrul aceleiași hexagrame). În plus, linia nefiind stabilă, se transformă în contrariul ei, astfel că hexagrama 61 se transformă în hexagrama 41, DIMINUAREA, unde vei citi numai de la început pînă la Transformările situației.

Evident, în cadrul unei hexagrame pot fi mai multe linii care se transformă (nouă se va transforma întotdeauna în opt, iar șase în șapte).

Cu ajutorul bețișoarelor

În mod asemănător se procedează și în cazul folosirii bețișoarelor de coada șoricelului, deși metoda este mult mai elaborată și impune, implicit, un anumit grad de dificultate.

Astfel:

Faza I

1. Se iau cincizeci de bețișoare; unul se dă deoparte și nu mai intră deloc în calculele care urmează.

2. Cele patruzeci și nouă de bețișoare se împart în două grămăjoare.

3. Se ia un bețișor din grămada din dreapta și se ține între degetul mic și inelarul mîinii stîngi.

4. Se ia în mîna stîngă întreaga grămadă din stînga și, cu mîna dreaptă tragem din ea grupe de cîte 4 bețișoare, pînă mai rămîn în mîna stîngă maximum 4.

5. Acest rest de maximum 4 bețișoare se prinde între inelar și degetul mijlociu al mîinii stîngi.

6. Se procedează la fel cu grămăjoara din dreapta, iar restul se așează între degetul mijlociu și arătătorul mîinii stîngi.

7. Numărul total de bețișoare care se poate afla între degetele mîinii stîngi este de 9 sau de 5.

8. Deoarece primul bețișor pe care-l ținem între degetul mic și inelar nu va intra în calcul, atunci 9 devine 8, iar 5 devine 4.

9. Se gîndește astfel: numărul 4 este o grupă (unitate) completă și i se atribuie valoarea 3, iar numărul 8 este o grupă (unitate) dublă și i se atribuie valoarea 2.

Deci: dacă la prima numărătoare rămîn 9 bețișoare, lor li se atribuie valoarea 2, iar dacă rămîn 5 bețișoare, valoarea 3.

10. Se dau deoparte, pentru moment, cele 9 (sau 5) bețișoare.

Faza II

1. Se reunesc bețișoarele rămase după operațiile de mai sus (cu excepția primului bețișor dat deoparte, care nu va intra deloc în calcule, și a celor date pentru moment deoparte).

2. Se împart bețișoarele astfel reunite, în două grămăjoare.

3-4-5-6 identice ca la prima fază.

7. Numărul total de bețișoare care se poate afla acum între degetele mîinii stîngi este de 8 sau de 4.

8. În cazul în care au rămas 8 bețișoare, lui 8 i se atribuie valoarea 2, iar dacă au rămas 4, lui 4 valoarea 3 (ca mai sus).

9. Se dau deoparte, pentru moment, cele 8 (sau 4) bețișoare.

Faza III

1. Se reunesc bețișoarele rămase după operațiile de mai sus (cu excepția primului bețișor dat deoparte care nu

va intra deloc în calcule, și a celor date pentru moment deoparte la faza I și II).

2-3-4-5-6-7-8 identice ca la faza II.

Faza IV

Suma valorii atribuite celor trei resturi, rezultate din cele trei faze, determină formarea unei linii.

Se pot obține următoarele variante:

5 → 3
4 → 3
4 → 3

3+3+3=9, yang maxim —⊖—

sau

9 → 2
8 → 2
8 → 2

2+2+2=6, yin maxim — x —

sau

9 → 2	5 → 3	9 → 2
8 → 2	8 → 2	4 → 3
4 → 3	8 → 2	8 → 2

2+2+3=7 3+2+2=7 2+3+2=7, yang ———

sau

9 → 2	5 → 3	5 → 3	
4 → 3	4 → 3	8 → 2	
4 → 3	8 → 2	4 → 3	
2+3+3=8	3+3+2=8	3+2+3=8,	yin — —

Faza V

Se repetă procesul descris de 6 ori, construind astfel figura cu 6 linii, numită hexagramă, care va fi regăsită în text după tabelul alăturat.

Pentru găsirea hexagramelor, folosește acest tabel. Numărul hexagramei căutate este la intersecția direcției trigramelor care o compun.

TABELUL HEXAGRAMELOR

Trigramele superioare

Trigramele inferioare	☰	☳	☵	☱	☴	☲	☶	☷
☰	1	11	34	5	26	9	14	43
☳	12	2	16	8	23	20	35	45
☵	25	24	51	3	27	42	21	17
☱	6	7	40	29	4	59	64	47
☴	33	15	62	39	52	53	56	31
☲	44	46	32	48	18	57	50	28
☶	13	36	55	63	22	37	30	49
☷	10	19	54	60	41	61	38	58

Societatea Informația

CATALOGUL

SERIILOR

Documente spirituale
Introducere în Yoga Mahāmudrā
La originile sacrului

1993

Seriile

Documente spirituale,
Introducere în Yoga Mahāmudrā,
La originile sacrului

au fost realizate de
Titi Tudorancea.

Documente spirituale

Fapta este mai bună decît nefăptuirea; n-ai reuși să-ți păstrezi nici trupul lipsindu-te de faptă. Săvîrșește deci fapta ce trebuie făcută mereu desprins de ea, căci omul care făptuiește desprins ajunge la culme.

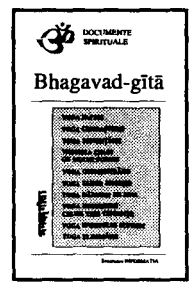

BHAGAVAD-GĪTĀ

Text inițiatic de o valoare excepțională
cuprins în marea epopee indiană Mahābhārata,
Bhagavad-gītā conține optsprezece capitole
cunoscute sub numele de cărți,
între care Yoga faptei, Yoga cunoașterii,
Yoga concentrării, Yoga salvării în Brahman,
Yoga tainei regești, Viziunea celui cu multe forme,
Yoga dăruirii de sine, Yoga discriminării
Spiritului Suprem, Yoga deosebirii celor trei tendințe,
Yoga renunțării și a eliberării.
Ediția a doua a cărții,
completînd prima ediție apărută în 1992,
cuprinde textul sanskrit cu caractere devanāgarī
și traducerea românească
aparținînd marelui indianist Sergiu Al-George.

Documente spirituale

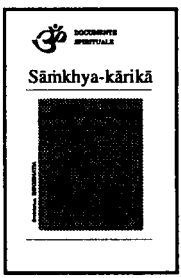

Mersul în sus este prin virtute;
mersul în jos este prin nevirtute;
Eliberarea se dobîndește prin
Cunoaștere, iar înlănțuirea prin
ceea ce-i opus.

SĀṀKHYA-KĀRIKĀ

Sāṁkhya-kārikā este o carte fundamentală pentru
înțelegerea Principiilor care stau la originea Lumii,
a relațiilor între Spirit și Natură.
Faima sa se datorează nu numai faptului că
este cel mai vechi text inițiatic al Școlii Sāṁkhya,
dar și faptului că este una dintre
rarele lucrări care oferă
o bază solidă Cunoașterii Yoga.
Sāṁkhya este, poate, cel mai original sistem de gîndire
fără de care abordarea practică
a tehnicilor Kuṇḍalinī-Yoga este un salt în abis.
Traducerea textului din sanskrită în limba română,
comentariul și notele explicative
aparțin marelui indianist român Sergiu Al-George.

Documente spirituale

[Prin saṁyama] asupra luminii din creștetul capului [se obține] vederea celor desăvîrșiți, sau a tuturor lucrurilor, prin intuiție.

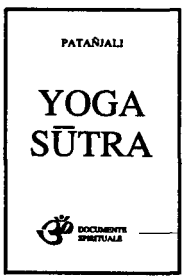

Patañjali
YOGA-SŪTRA

Yoga-sūtra este singurul tratat clasic de rāja-yoga.
Este atît de important încît
nu există lucrare în domeniu,
indiferent dacă abordează rāja, haṭha, tantra
sau altă formă de yoga,
care să nu facă referire la el.
Volumul sistematizează întregul sistem Yoga,
de la definirea acestuia
la atingerea puterilor supranormale
și, respectiv, a Eliberării.
Versiunea românească cuprinde
textul sanskrit cu caractere devanāgarī,
traducerea cuvînt cu cuvînt, traducerea sutrei,
ample comentarii și note la text.

Documente spirituale

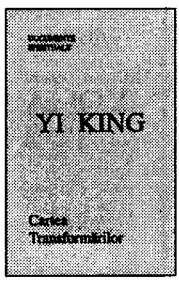

Desăvîrșește-ți caracterul,
fiind profund în ceea ce faci!

YI KING
Cartea Transformărilor

Divinitatea nu se exprimă niciodată direct
asupra destinului oamenilor.
Între Cer și Pămînt
ceea ce a fost și ceea ce te așteaptă
apar mai întîi la nivelul semnelor.
Pentru cel care înțelege acest limbaj
nimic nu mai poate fi secret.
El cunoaște cele ce-au fost
și cele ce vor veni, și-și înțelege Rostul.
Înțelegîndu-și Rostul, își înțelege drumul
pe care mergînd, oriunde îl va ajunge sfîrșitul,
îl va găsi împăcat cu sine însuși.
Aceasta este suprema înțelepciune,
și aceasta învață Cartea Transformărilor.

Introducere în Yoga Mahāmudrā

Dharmakāya minții voastre veți vedea, și văzînd Aceasta ați văzut Totul, Roata Nașterii și Morții, Viziunea infinită, și Starea de Libertate.

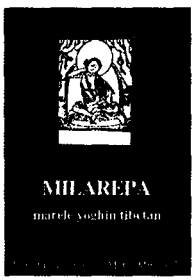

MILAREPA, marele yoghin tibetan

Cuprinde viața lui Milarepa, cum a ajuns la inițierea în Yoga Mahāmudrā, cea mai înaltă Învățătură Yoga, modul în care a fost inițiat în Profundele Adevăruri Mistice de către gurul său Marpa, practicile sale Yoga în sihăstriile Munților Himalaya, atingerea puterilor supraumane și, în final, a Iluminării, Nirvāṇa.
Sînt date explicații asupra stărilor de conștiință atinse prin practicile Yoga Mahāmudrā (Marea Învățătură) și a învățăturilor complementare: Doctrina Căldurii Vitale, Doctrina Iluziei Corpului, Doctrina Stării de Vis, Doctrina Luminii Clare, Doctrina Stării Intermediare (dintre moarte și renaștere) și Doctrina Transferului Principiului de Conștiință.

Introducere în Yoga Mahāmudrā

Asemenea unui curcubeu este trupul; dacă nu recunoști acest adevăr, privind ca un orb, cum poți înțelege Realitatea?

MARPA TRADUCĂTORUL

Marpa, cunoscut sub numele de Traducătorul, este fondatorul celei mai puternice școli tibetane de yoga.
Sînt prezentate călătoriile sale în India,
modul în care a obținut Învățăturile Yoga
de la marii maeștri indieni,
precum și practicile sale spirituale.
Versiunea românească a vieții lui Marpa Traducătorul este rezultatul unei duble sinteze:
pe de o parte informative,
latură prin care cititorul își poate forma o imagine asupra faptelor petrecute înaintea celor descrise în *Milarepa, marele yoghin tibetan*,
iar pe de altă parte formative,
prin care potențialul devot poate căpăta elementele de legătură necesare parcurgerii Căii.

Introducere
în
Yoga Mahāmudrā

Doamne, Tu ești singurul Făptuitor,
Închinare Ție,
Cunoscător al Neclintitei Taine!

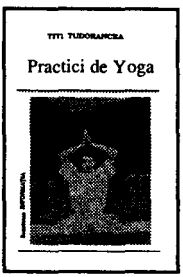

Titi Tudorancea
PRACTICI DE YOGA

O carte clară, accesibilă și mai ales aplicabilă în practică, asupra a ceea ce trebuie făcut și ceea ce nu trebuie făcut.
Cuprinde: Preliminarii, referitor la ceea ce trebuie să aibă în vedere aspirantul la început de drum: timpul potrivit, locul potrivit, atitudinea și conținutul mental etc.
Practici de haṭha-yoga, cuprinzînd descrierea, însoțită de fotografii a pozițiilor de bază, precum și legătura dintre aceste practici și alte forme de yoga.
Kuṇḍalini yoga. Elemente de fiziologie ocultă.
Această ultimă parte pregătește aspirantul pentru abordarea unor practici de yoga avansate.

Introducere
în
Yoga Mahāmudrā

Titi Tudorancea
PRACTICA MEDITAȚIEI

Este una dintre rarele cărți
care tratează sistematic
practicarea meditației,
atît pentru începători, cît și pentru avansați.

Cuprinde:

- Preliminarii
- Practica concentrării
- Practica meditației
- Tipuri de meditație
- Obstacole în meditație
- Efecte
- Viziuni și apariții etc.

Introducere în Yoga Mahāmudrā

Pentru fiecare palmă de drum
către Tine,
Plătim cu sîngele;
Pentru fiecare pas,
Cu o sfișiere.

MAREA ÎNVĂȚĂTURĂ
Problemele uceniciei

Publicație destinată dialogului direct, dificultăților încercate în parcurgerea unei Căi spirituale.

Cuprinde: ❑ experiențe concrete în domeniu și informații specifice destinate devoților.
❑ elemente de sanskrită și tibetană necesare aprofundării unor tehnici yoga.
❑ suplimentul *YOGA. Buletin informativ,* conținînd prezentarea celor mai bune apariții editoriale în domeniu.

YOGA. Buletin informativ, numerele 1 - 6, a apărut în perioada 1992 - 1993 ca periodic de sine stătător; începînd cu numărul 7/1993 a devenit supliment al publicației Problemele uceniciei.

Apare în fiecare lună. Este finanțată din donații.

La originile sacrului

A încerca să schimbi pe alții
în loc să te schimbi pe tine
este o gravă greșeală.

NIRVĀṆA
Tehnici de meditație

O mare sinteză asupra buddhismului,
prima și singura în limba română.
O lucrare de excepție care,
pe lîngă viața lui Buddha,
prezintă bazele buddhismului
și tehnicile sale de meditație:
Hīnayāna, Mahāyāna, Vajrayāna și Zen.
Tehnicile, așa cum sînt descrise,
sînt aplicate și astăzi
în India, Nepal, Tibet, China și Japonia.

Prezentul catalog cuprinde numai prezentarea
apariţiilor editoriale destinate pregătirii aspirantului
la parcurgerea unei Căi spirituale.

Pentru a comanda cărțile prezentate
și pentru a obține gratuit
buletinul informativ
completați talonul volant introdus în această carte
(în absența lui puteți trimite și o scrisoare)
și expediați-l pe adresa:

Societatea INFORMAȚIA,
Căsuța poștală 66-27,
București.

Buletinul informativ cuprinde
o documentare la zi în domeniul
spiritualității, al teoriei și practicii yoga,
precum și modalități de comandă prin poștă,
date de apariție, prețuri etc.

Imprimat în 1994
la
„Arta Grafică“ SA, București